

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถียุทธนาภราชรังษีสฤงคารจังหวัดนครราชสีมา

วิทยานิพนธ์เรื่อง **การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**

การนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถียุทธนาภราชรังษีสฤงคาร

พุทธศักราช ๒๕๕๓

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

จำลองตำราวิจัยรัตน์ หงษ์ทอง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๓

B 1 4710

**THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF LOEI MEMBERS OF HOUSE
OF REPRESENTATIVES**

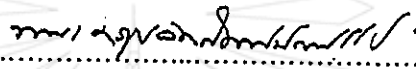

POL. SGT. MAJ. CHAIRAT HONGTHONG

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E 2553 (2010)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา : จำลิมคำรวงษ์รัตน์ หงษ์ทอง
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : พระครูปริยัติสังจญาณ

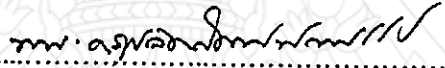
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

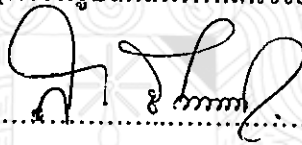
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

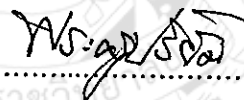
ประธานกรรมการ

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

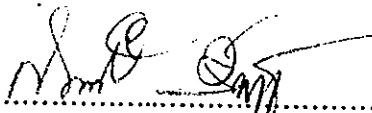
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(พระครูปริยัติสังจญาณ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ว่าที่พันตรี อติศักดิ์ น้อยสุวรรณ)

กรรมการ

(ดร.สาธิตี รักต์บุญ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : The Desirable Characteristics of Loei Members of House of Representatives
Student's Name : Police Sergeant Major Chairat Hongthong
Department : Government
Advisor : Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik
Co-Advisor : Pharkrupariyatsajjayarn

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaivajarn

Dean of Graduate School

(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaivajarn

Chairman

(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

S. Chaimusik

Advisor

(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

Pharkrupariyatsajjayarn

Co-Advisor

(Pharkrupariyatsajjayarn)

Adisak Noisuwan

Member

(Asst. Prof. Emeritus Maj. Adisak Noisuwan)

Dr. Salinee Raggatanyoo

Member

(Dr. Salinee Raggatanyoo)

หัวข้อสารนิพนธ์	: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา	: จำลิตำรวจชัยรัตน์ หงษ์ทอง
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พระครูปริยัติสังข์ญาณ
ปีการศึกษา	: 2553

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนคติของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดเลย จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที่ t - test และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) F - test หากความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe s Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน และด้านภาวะผู้นำ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านบุคลิกภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษา ต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีอายุและอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

และผู้อื่น รongลงมาได้แก่ ต้องเป็นคนใจกว้าง มีความอดทนอดกลั้น และน้อยที่สุด ควรจัดทำ
โครงการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าค่ายธรรมะ

Thematic Title : **The Desirable Characteristics of Loei Members of House of Representatives**

Student's Name : **Pol. Sgt. Maj. Chairat Hongthong**

Department : **Government**

Advisor : **Asst. (Emeritus) Prof. Dr. Sukit Chaimusik**

Co-Advisor : **Pharkrupariyatsajjayarn**

Academic Year : **B.E. 2553 (2010)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows: 1) to study the desirable characteristics of Loei province representative according to Loei province people's viewpoint, 2) to compare the desirable characteristics of Loei province representative according to Loei province people's viewpoint with the difference in sex, age, educational level occupation, and monthly incomes, and 3) to study opinion, suggestions, and guidelines in developing the desirable characteristics of Loei province representative. The sample group used in this research was 400 people living in Loei province. The instrument used in data collection was questionnaire. The data were analyzed by computer program to find frequency, percentage, mean, and standard deviation, and used t-test and F-test in comparing the desirable characteristics of Loei province representative according to Loei province people's viewpoint with the difference in sex, age, educational level occupation, and monthly incomes.

The results of the research were found as follows

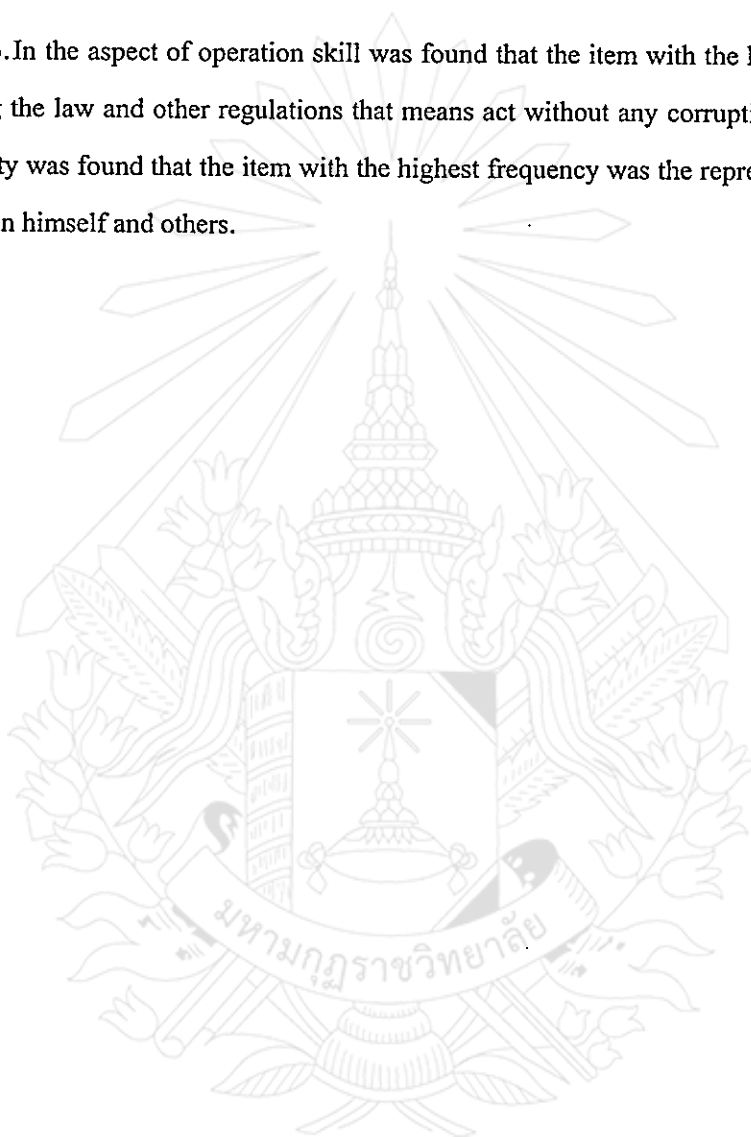
1. The desirable characteristics of Loei province representative according to Loei province people's viewpoint considered in the whole was found at high level. In case of analyzing in each side the result was found that the aspect of morality was at the highest level, the second aspect was operation skills and leadership while the aspect of personality was at the lowest level. Both male and female had not different opinion in overall.

2. The level of desirable characteristics of Loei province representative according to Loei province people's viewpoint in aspect of leadership and operation skills classified from the difference in sex, age, educational level, occupation, and monthly incomes was not different at

statistical significance of .05 level. The opinion, suggestions, and guidelines in developing the desirable characteristics of Loei province representative towards the aspect of personality was found that the item with the highest frequency was generous person. The aspect of leadership was found that the item with highest frequency was high human relationship and well known person.

3. In the aspect of operation skill was found that the item with the highest frequency was following the law and other regulations that means act without any corruption. And in the aspect of morality was found that the item with the highest frequency was the representative should have honesty on himself and others.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และพระครูปริยัติสังฆญาณ ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ซึ่งได้สละเวลาให้คำแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณท่านที่เป็นเจ้าของเอกสาร ตำรา ภาคนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ที่ผู้ศึกษาได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า ขอขอบคุณ ดร.รพีพร ธงทอง อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง นายสมพบ อุประ โคน อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง นายคณิตสร ชวาพา หัวหน้างานจัดการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดเลย นายวิชัย เทียงจิต นักบริหารงานสาธารณสุขเทศบาลตำบลหนองหิน นายวสุ แก้วคุณ นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลหนองหิน ผู้เชี่ยวชาญ ที่ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และบรรพคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลเป็นอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณน้อง ๆ ทุกท่านที่ได้จัดพิมพ์ และจัดการข้อมูลต่าง ๆ จนตัวเล่มเสร็จสิ้นไปด้วยความเรียบร้อยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณครอบครัว ที่คอยเป็นกำลังใจมาโดยตลอด และขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้แง่คิดและกำลังใจในการดำเนินงานจนผู้วิจัยเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา บิдамารดาที่เป็นผู้ให้ชีวิต และอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษา และครุอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

จำสืบตำราวจัยรัตน์ หงษ์ทอง

สารบัญย่อ

อักษรย่อในสารนิพนธ์นี้ เป็นชื่อย่อคัมภีร์ พระไตรปิฎกฉบับหลวง กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ พิมพ์ในปีฉลองรัชดาภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 พุทธศักราช 2514 ในการอ้างอิงและใช้ชื่อย่อของคัมภีร์พระไตรปิฎกและอรรถกถาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยมีคำย่อและคำเต็ม ดังนี้

คำย่อ	คำเต็ม
พระสุตตันตปิฎก	
ที.ม.	สุตตนุตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวคค
ที.ปา.	สุตตนุตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวุคค
ม.ม.	สุตตนุตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก
ม.อุ.	สุตตนุตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก
อง.จตุกก.	สุตตนุตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิปาต
อง.นวก.	สุตตนุตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิปาต
อง.สตุตค.	สุตตนุตปิฎก อังคุตตรนิกาย นวกนิปาต
พระอภิธรรมปิฎก	
อภิ.วิ.	อภิธรรมปิฎก วิภังคปกรณ์

สำหรับตัวเลข ที่อยู่หลังคัมภีร์ ผู้วิจัยใช้มี ๓ แบบ ได้แก่

1) แบบ 3 ตอน (พระไตรปิฎกฉบับหลวง) ดังนี้ เลขเล่ม เลขข้อ และเลขหน้า ตามลำดับ ตัวอย่าง อง.จตุกก 21/32/37. หมายถึง สุตตนุตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิปาตเล่มที่ 21 ข้อ 32 หน้า 37.

2) แบบ 2 ตอน (อรรถกถาพระไตรปิฎก) ดังนี้ เล่ม/หน้า ตัวอย่าง อง.ปญจก-จตุกก.อ. 36/749 ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย. หมายถึง อังคุตตรนิกาย ปญจก-จตุกกนิปาต เล่ม 36 หน้า 749 ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย.

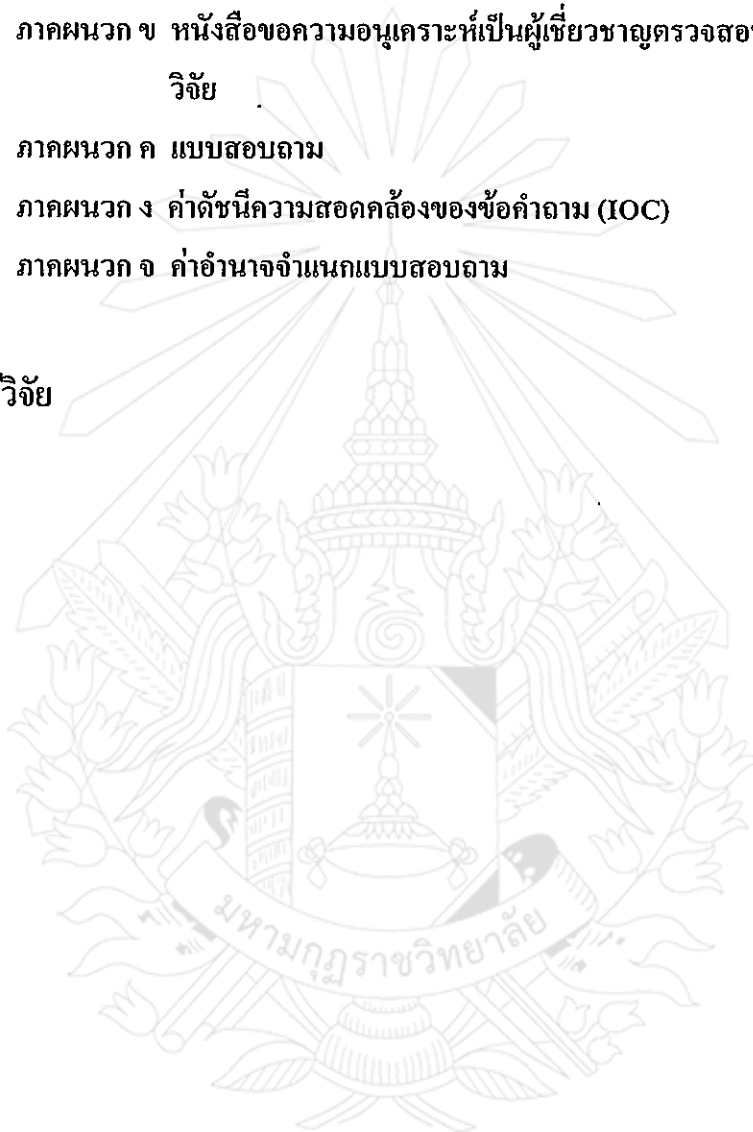
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญคำย่อ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ต
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีภาวะผู้นำ	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	12
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย	15
2.5 รัฐธรรมนูญไทยที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักการเมือง	26
2.6 อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ	31
2.7 คุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามทัศนะของประชาชน	38
2.8 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	51
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53

	๗	
2.10	สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	57
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	58
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
3.2	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	59
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย	61
3.4	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	63
3.7	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.2	ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	67
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
ตอนที่ 2	ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย	70
ตอนที่ 3	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง	64
ตอนที่ 4	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย	100
บทที่ 5	ผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
5.1	สรุปผลการวิจัย	104
5.2	อภิปรายผล	106
5.3	ข้อเสนอแนะ	116
5.3.1	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	116
5.3.2	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	117

	๗
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	121
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	122
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	124
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	130
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)	136
ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนกแบบสอบถาม	139
ประวัติผู้วิจัย	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	68
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	68
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	69
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	69
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม	70
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ	71
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ	72
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน	73
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม	74
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามเพศ	75
ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามเพศ	75
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามเพศ	76

ตารางที่ 4.13	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามเพศ	76
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามเพศ	77
ตารางที่ 4.15	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามเพศ	77
ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ	78
ตารางที่ 4.17	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ	78
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ	79
ตารางที่ 4.19	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ	79
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามอายุ	80
ตารางที่ 4.21	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามอายุ	80
ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอายุ	81
ตารางที่ 4.23	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอายุ	81
ตารางที่ 4.24	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	82

ตารางที่ 4.25	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามอายุ	83
ตารางที่ 4.26	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามอายุ	83
ตารางที่ 4.27	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ	84
ตารางที่ 4.28	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ	84
ตารางที่ 4.29	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ	85
ตารางที่ 4.30	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ	85
ตารางที่ 4.31	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)	86
ตารางที่ 4.32	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	86
ตารางที่ 4.33	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	87
ตารางที่ 4.34	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)	88
ตารางที่ 4.35	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามระดับการศึกษา	89

ตารางที่ 4.36	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามระดับการศึกษา	89
ตารางที่ 4.37	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	90
ตารางที่ 4.38	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนก ตามระดับการศึกษา	91
ตารางที่ 4.39	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามระดับการศึกษา	91
ตารางที่ 4.40	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติ งาน จำแนกตามระดับการศึกษา	92
ตารางที่ 4.41	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามระดับการศึกษา	92
ตารางที่ 4.42	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริย ธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา	93
ตารางที่ 4.43	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา	93
ตารางที่ 4.44	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตาม อาชีพ	94
ตารางที่ 4.45	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	94
ตารางที่ 4.46	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอาชีพ	95

ตารางที่ 4.47	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอาชีพ	95
ตารางที่ 4.48	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนก ตามอาชีพ	96
ตารางที่ 4.49	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามอาชีพ	96
ตารางที่ 4.50	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติ งาน จำแนกตามอาชีพ	97
ตารางที่ 4.51	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ	97
ตารางที่ 4.52	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริย ธรรม จำแนกตามอาชีพ	98
ตารางที่ 4.53	แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพ	98
ตารางที่ 4.54	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตาม อาชีพ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)	99
ตารางที่ 4.55	แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ	100
ตารางที่ 4.56	แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ	101
ตารางที่ 4.57	แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน	102
ตารางที่ 4.58	แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ด้านคุณธรรมจริยธรรม	103

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยึดรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทในการปกครองประเทศ ตามมาตรา 3 แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ระบุว่า พระมหากษัตริย์ ผู้เป็นประมุขของประเทศทรงใช้อำนาจอธิปไตย ที่มาจากปวงชนชาวไทย ผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ซึ่งหมายความว่า อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในทางการเมืองมาจากประชาชนชาวไทย และพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจที่มาจากประชาชนผ่านทางฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ โดยเฉพาะอำนาจในฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นพระราชอำนาจที่มาจากประชาชนที่มีคุณสมบัติที่เรียกว่า สมาชิกรัฐสภา เป็นผู้ใช้พระราชอำนาจผ่านทาง รัฐสภา

บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจจะไม่ได้กระทำภายใน สภาผู้แทนราษฎรประการเดียว เช่น การตอบสนองในเชิงบริหาร หรือตอบสนองในเชิงสัญลักษณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจจะทำนอกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ ส่วนบทบาทและหน้าที่ในการออกกฎหมายและการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะกระทำภายในสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงบทบาทและหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรในสภาเพียงเท่านั้น ในความเป็นจริงนอกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะไม่ได้มีบทบาทและหน้าที่ เฉพาะในสภาเพียงเท่านั้น ยังพบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ บางครั้งได้ให้ความสำคัญกับบทบาทนอกสภาไม่น้อยกว่าในสภา โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเหล่านั้นเองก็ยอมรับว่าสถานการณ์มีส่วนทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีบทบาทเช่นนั้น ทั้งนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างก็อ้างว่าเป็นความต้องการของประชาชนเอง คนในฐานะที่ประชาชนเลือกตั้งเข้ามา จำเป็นต้องสนองตอบ โดยหยิบยกเอาความผิดพลาดของกระบวนการทำให้บริการของระบบราชการ ยกตัวอย่างเช่นบทสัมภาษณ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางรายที่ได้กล่าวถึง บทบาทของตนว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องพยายามช่วยเหลือราษฎรในเขตของตน เพราะฉะนั้นความช่วยเหลือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ให้แก่ราษฎร จึงสะท้อนเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นเงื่อนไขทาง

คุณค่าทางสังคม หมายความว่าในระบบสังคมไทยเมื่อบุคคลต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ใกล้ชิดกับบุคคลเหล่านั้น ย่อมมีพันธะทางสังคมที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประการที่สอง เป็นเงื่อนไขทางการเลือกตั้ง หมายความว่าราษฎรให้ความช่วยเหลือที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้แก่ตนเป็นปัจจัยสำคัญในการออกเสียงเลือกตั้ง ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดให้ความช่วยเหลือแก่ตนมากกว่าราษฎรก็ออกเสียงให้แก่ผู้สมัครรายนั้น

อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญ 2550 แม้จะมีบทบัญญัติที่ให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น เช่น การให้สิทธิผู้ต้องหาที่หาทนายความเข้าฟังการสอบสวน กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ การให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 50,000 คน ร้องขอให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไล่สวนนายรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือมีการกำหนดระบบการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ มีการกำหนดวุฒิการศึกษาของผู้สมัครตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ ไว้ก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้ว รัฐธรรมนูญก็เป็นเพียงกฎหมายฉบับหนึ่ง เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ใช้เป็นแม่บทในการบริหารราชการแผ่นดิน และถือว่าเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปการเมือง และเป็นเพียงก้าวแรกของการปฏิรูปการเมืองเท่านั้น ถ้าฟังบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญจะไม่มีพลังเพียงพอที่จะผลักดันให้การปฏิรูปการเมืองบรรลุผลตามเจตนารมณ์ได้ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญ จึงขึ้นอยู่กับว่าประชาชนจะมีความตื่นตัวทำหน้าที่เป็นพลเมือง ที่เห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องสำคัญเท่าเรื่องส่วนตัวหรือไม่ ประชาชนต้องตระหนักในหลักเกณฑ์นี้ นอกจากนี้ นักการเมืองซึ่งถือว่าเป็นพลังที่สำคัญที่จะต้องเข้ารับผิดชอบในการบริหารประเทศ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีสำนึกแห่งความรับผิดชอบสูงในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาศาสตรบัณฑิตการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชนอยู่ในระดับใด ผลการวิจัยจะนำไปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ให้มีคุณภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย
- 1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนคติของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน
- 1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1.3.1 ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย แตกต่างกัน
- 1.3.2 ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย แตกต่างกัน
- 1.3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย แตกต่างกัน
- 1.3.4 ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดเลย ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย โดยครอบคลุม 14 อำเภอ โดยมีกรอบการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเลย จำนวน 14 อำเภอ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 463,088 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดเลย ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านบุคลิกภาพ
- 2) ด้านภาวะผู้นำ
- 3) ด้านทักษะการปฏิบัติงาน

4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ใน 14 อำเภอ จังหวัดเลย คือ อำเภอเมืองเลย อำเภอนาดูน อำเภอเชียงคาน อำเภอปากชม อำเภอด่านซ้าย อำเภอนาแห้ว อำเภอภูเรือ อำเภอท่าลี่ อำเภอวังสะพุง อำเภอภูกระดึง อำเภอภูหลวง อำเภอผาขาว อำเภอเอราวัณ และอำเภอหนองหิน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบถึงแนวคิดและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยข้อเสนอแนะในการตัดสินใจพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ประชาชนประสงค์จะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของจังหวัดเลย มีคุณลักษณะ 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรม

ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณสมบัติที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมทางกายและวาจา การแต่งกาย กิริยามารยาท การรู้จักวางตัวอย่างเหมาะสม การรู้จักปรับตัว มีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ รวมทั้งการเคารพในสิทธิ และความคิดเห็นของบุคคลอื่น

ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง มีความสามารถในการชักจูงใจให้ผู้อื่นเชื่อถือและปฏิบัติตาม เข้าใจสภาพความแตกต่างของมนุษย์ สามารถเข้ากับบุคคลอื่น ได้ดี ได้รับความร่วมมือจากคนรอบข้าง เป็นที่นิยมชื่นชอบของคนทั่วไป มีความสามารถในการปรับตัวและมีศิลปะในการพูด มีความคิด

ริเริ่มสร้างสรรค์ และความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
ตื่นตัวและรู้เท่าทันในสถานการณ์ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม

ด้านทักษะการปฏิบัติงาน หมายถึง ความเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์
เกี่ยวกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น ความรู้ด้านกฎหมาย ด้าน
วิชาการ ด้านการเมืองการปกครอง เป็นต้น รวมถึงการใช้ประสบการณ์ทางวิชาชีพที่ประสบ
ความสำเร็จในอาชีพที่ผ่านมา นำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร

ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติจนเกิดความเคยชินและการกระทำไป
ด้วยจิตสำนึกว่าเป็นความดี ความประพฤติที่สอดคล้องกับความเชื่อค่านิยมของสังคม มีความ
ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีเหตุผล มีความ
กล้าหาญ มีหลักธรรมเป็นแนวทางในการดำรงตน

ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็นที่ประกอบด้วยเหตุผล ซึ่งแม้จะแตกต่างหรือขัดแย้งกันก็
นับว่ามีประโยชน์ เพราะจะเป็นแนวทางให้ผู้อื่นได้มีโอกาสใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกวิถีทาง
แก้ปัญหาได้หลายทางด้วยความสุขุมรอบคอบขึ้น

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย
และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ ที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ คือ 1) อายุ 18-30 ปี, 2) อายุ 31-40 ปี, 3) อายุ 41-50 ปี และ 4) อายุ 51 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม สารนิพนธ์ฉบับนี้
แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ 1) ประถมศึกษา, 2) มัธยมศึกษา, 3) ปวช./อนุปริญญาและ 4)ปริญญาตรีขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม
คือ 1) ข้าราชการ, 2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ, 3) รับจ้างทั่วไป, 4) ค้าขาย และ 5) เกษตรกรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีภาวะผู้นำ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย
- 2.5 รัฐธรรมนูญไทยที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักการเมือง
- 2.6 อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ
- 2.7 คุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามทัศนะของประชาชน
- 2.8 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.10 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีภาวะผู้นำ

ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นมา หรือได้รับการยกย่องขึ้นให้เป็นผู้เป็นหัวหน้า เพราะมีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา และจะพาผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ตามไปในทางที่ดีหรือชั่วก็ได้ โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน ใช้ความสามารถชักจูงผู้อื่นมาให้ความร่วมมือร่วมใจกับตนดำเนินการในอันที่จะบรรลุเป้าหมาย การเป็นผู้นำจึงต้องมีศิลปะของการมีอิทธิพลเหนือคน และนำคนแต่ละคนให้มีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ มีความเคารพนับถือให้ความร่วมมือกับผู้นำด้วยความจริงใจ เพื่อที่ปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ภาวะผู้นำ ข่อมเป็นเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการบริหารงาน เพราะผู้นำเป็นตัวแทน เป็นสัญลักษณ์ขององค์กร เป็นจุดรวมพลังของทุกคนในองค์กร ผู้นำย่อมมีความสำคัญยิ่งต่อหน่วยงาน

ต่อผู้ได้บังคับบัญชา และต้องงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพ คุณลักษณะของผู้นำย่อมมีผลต่อวิธีปฏิบัติงานและผลงานขององค์กรเป็นอย่างมาก¹

ผู้นำ (Leader) คือใคร ได้มีนักวิชาการและผู้รู้ได้นิยามความหมายคำว่า “ผู้นำ” ไว้หลายท่าน ดังนี้²

ลีปปนัท เกตุทัต เห็นว่า ลักษณะของผู้นำที่แท้จริง จะต้องเป็นคนที่มีความคิดกว้างไกล มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกล้าทางจริยธรรม มีพลังก่อให้เกิดแรงศรัทธาดึงดูดใจ มีผู้คนมาร่วมงานด้วย มีวินัยในตนเอง เป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมีอุปนิสัยปรับปรุงงานอย่างเป็นระบบอยู่เป็นนิจ และมีคุณธรรม

ประเวศ วะสี เห็นว่า ผู้นำคือ ผู้ที่สามารถก่อให้เกิดสังคมมีจุดมุ่งหมายร่วมกันและรวมพลังกันปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

สงวน นิตยารัมภ์พงศ์ และสุทธิดิษฐ์ สมิตะสิริ เห็นว่าผู้นำนั้นสามารถให้ความหมายได้ 2 ประการ คือ

1. ผู้นำ คือ ผู้มีอิทธิพล สามารถทำให้ผู้คนเดินตาม หรือทำตามในสิ่งที่ผู้นำพยายามจะนำไปให้ทำ หากขาดซึ่งอิทธิพลที่สามารทำให้คนเดินตามแล้ว ภาวะผู้นำก็ไร้ความหมาย การเดินตามนั้นมิได้หมายความว่า ทำกันเฉพาะในขณะที่ผู้นำคนนั้นมีอำนาจอยู่ ซึ่งสามารถทำให้ผู้คนเกรงกลัว จึงยอมทำตามในสิ่งที่ผู้นำสั่งให้ทำ หากแต่หมายความว่าแม้ว่าผู้นำนั้น ๆ ไม่ได้อยู่ในอำนาจแล้ว ผู้คนก็ยังเดินตามหรือทำตามในสิ่งที่ผู้นำเหล่านั้นพูดไว้หรือปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่าง

2. ผู้นำคือ ผู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ผลสำเร็จที่ดี ผลสำเร็จเป็นสิ่งที่ดีที่วัดผลของภาวะผู้นำได้ดี ผู้นำที่แท้จริงอาจไม่ใช่ผู้นำที่อยู่ในตำแหน่ง หรือมีชื่อเสียงอย่างที่คนทั่วไปมองเห็นหรือรู้จัก แต่เขาสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นได้จริง โดยคนทั่วไปไม่มีความรู้สึกที่ผู้นำกำลังแสดงอาการนำอยู่ ผู้นำที่เป็นทางการอยู่ในตำแหน่ง คนทั่วไปสามารถมองเห็นด้วยตาว่าเป็นผู้นำ การเป็นผู้นำก็ไม่มี ความหมาย ดังนั้น ภาวะผู้นำจึงวัดกันด้วย “ผลที่เกิดจากการนำ” ไม่ได้วัดกันด้วยตำแหน่ง หรืออาการที่ได้แสดงว่ากำลังนำอยู่

เมื่อพิจารณาความหมายของผู้นำตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เราอาจแบ่งผู้นำออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกันคือ

¹พรนพ มุกกะพันธ์, ภาวะผู้นำและการจูงใจ, (กรุงเทพมหานคร : จามจุรี โปรดักต์, 2544), หน้า

²พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, สังคมวิทยาการเมือง, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานา, 2545), หน้า 348.

1. ผู้นำที่มีอำนาจแต่ไม่มีอิทธิพล ผู้นำเหล่านี้มักเป็นผู้นำที่มีตำแหน่งใหญ่โต เช่น ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี นายพล ปลัดกระทรวง อธิบดี ประธานกรรมการบริษัท ฯลฯ บุคคลเหล่านี้มีอำนาจที่ทรงสิทธิ์ตามฐานะของตำแหน่งที่ใหญ่โตที่ตนดำรงอยู่ แต่อาจไม่มีอิทธิพลในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่สำคัญในสังคม หรือองค์กรที่พวกเขาสังกัดอยู่ เช่น นายกรัฐมนตรี หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ไม่ได้สร้างประวัติศาสตร์หรือสร้างอิทธิพลที่ผู้คนอยากทำตาม เมื่อหมดอำนาจวาสนาลง คนทั่วไปได้กล่าวถึงเพียงแค่ “นักการเมืองธรรมดา” ที่มาแล้วก็ผ่านไป แต่หากเค้าได้สร้างอิทธิพลมีคุณค่าทิ้งไว้ให้คนกล่าวขวัญถึงผู้คนจะเรียกขานกันว่า “รัฐบุรุษ”

2. ผู้นำที่มีอิทธิพลแต่ไม่มีอำนาจ ผู้นำเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจใหญ่โต แต่อาจเป็นผู้นำทางความคิด ผู้นำทางปัญญา ผู้นำที่มีเครือข่ายกว้างขวาง ฯลฯ หากแต่อิทธิพลของพวกเขาคัดตกทอดส่งต่อกันจากที่หนึ่ง ไปยังอีกที่หนึ่ง จากประเทศหนึ่ง ไปยังประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ปัจจุบัน ผู้นำเหล่านี้ยังสามารถสร้างผลสะท้อน ได้กว้างขวาง และทรงอิทธิพลที่ทำให้มีผู้คนเดินตามหรือทำตามจำนวนมาก และเป็นผู้ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงได้มากกว่าและยั่งยืนกว่า

3. ผู้นำที่มีทั้งอำนาจและอิทธิพล ผู้นำประเภทนี้มีตำแหน่งใหญ่โต ในขณะที่เดียวกันก็สามารถสร้างอิทธิพลจนผู้คนอยากเดินตาม ผู้นำเหล่านี้ได้แก่ผู้นำทางการเมืองคนสำคัญ ๆ ของโลก กิติ ด้ยัคคานนท์ ได้แบ่งประเภทผู้นำตามลักษณะการปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้

1. ผู้นำตามกฎหมาย ได้แก่ ผู้นำที่เป็นไปตามกฎหมายหรือกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ฯลฯ โดยกฎหมายจะกำหนดคุณลักษณะของแต่ละตำแหน่งไม่ว่าจะต้องเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ ผู้ใดจะสามารถมาอยู่ในตำแหน่งนี้ได้อย่างไร ผู้ใดมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายหรือกฎระเบียบกำหนดก็จะมาครองตำแหน่งนั้นได้

2. ผู้นำที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์พิเศษ มีท่าทางบุคลิกลักษณะหรือความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ซึ่งเป็นไปได้ทั้งในทางดีหรือทางเลว เช่น เมื่อได้เป็นนักเลงก็จะได้รับการยอมรับในหมู่นักเลงให้เป็นหัวหน้าแก๊ง เมื่อเป็นนักกีฬา ก็ได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าทีม เป็นลักษณะของผู้นำที่ดีเด่น

3. ผู้นำในทางลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น พระมหากษัตริย์เป็นผู้นำของพระราชวงศ์ หรือของประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำ³³

³³ กิติ ด้ยัคคานนท์, เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ, (กรุงเทพมหานคร : เซชชูการ์พิมพ์, 2531), หน้า

Eugene E. Jennings ได้แบ่งผู้นำออกเป็น 3 แบบ จากการศึกษาของณรงค์ สิทธินสวัสดิ์ ดังนี้

1. ผู้นำใฝ่อำนาจ (Prince) ผู้นำแบบนี้เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญแก่การมีอำนาจเหนือผู้อื่น แต่ไม่ให้ความสำคัญแก่การทำงานในตำแหน่งผู้นำ เขาคิดถึงอำนาจก่อนงาน อำนาจเป็นจุดหมายปลายทางของเขา ไม่ใช่ช่วงชิงอำนาจมาเพื่อจะได้มีโอกาสทำงานเพื่อส่วนรวม จริงอยู่เมื่อได้อำนาจมาแล้วก็ไม่ใช่ว่าเขาจะไม่ทำงานในหน้าที่ของผู้นำเลย เขาจะทำงานไปตามบทบาทของผู้นำเหมือนกัน หากแต่ว่าเขาจะไม่รักษาอำนาจให้อยู่ยืนยาว ถ้าจะต้องทำในเรื่องผิดศีลธรรม ทฤษฎีหักหลังคนอื่น หรือใช้ความโหดร้ายเขาก็จะทำได้โดยไม่รู้สึกลึบใจ เขาจะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้อำนาจและรักษาอำนาจ

ผู้นำแบบนี้จะเป็นผู้นำที่อันตรายต่อคู่แข่งทางการเมืองมากที่สุด เขาจะพูดไม่ตรงกับใจของตนเอง เขาจะคอยทำลายคู่แข่งกันเมื่อมีโอกาส ประจบประแจงคนมีอำนาจ แต่เมื่อสบโอกาสเขาจะกำจัดคนอื่นเพื่อให้เขาขึ้นสู่อำนาจ และเมื่อขึ้นสู่อำนาจแล้วเขาก็จะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อรักษาอำนาจไว้ให้นานที่สุด ผู้นำในประวัติศาสตร์ที่สังหารพี่น้อง เพื่อน หรือนายเพื่อช่วงชิงอำนาจหรือรักษาอำนาจก็จัดได้ว่าอยู่ในแบบผู้นำใฝ่อำนาจตามการจำแนกของเจนนิงส์

2. ผู้นำแบบวีรบุรุษ (Hero) ผู้นำแบบนี้จะเป็นผู้มีความนึกคิดไปถึงอนาคตอันยิ่งใหญ่ของสังคมที่รออยู่ในอนาคต เขาไม่เพียงคิดทำหรือให้ความสำคัญแก่สิ่งที่เกิดอยู่เฉพาะหน้า เขาจะคิดว่าโชคชะตาทำให้เขาต้องเข้ามามีอำนาจ เขาคิดว่า การเข้าสู่อำนาจนั้นเป็นความรับผิดชอบมากกว่าที่จะพอใจที่จะมีอำนาจเพียงพอจะได้อยู่เหนือผู้อื่น ผู้นำแบบวีรบุรุษจะให้ความสำคัญแก่ภาระที่เขาจะต้องนำมามากกว่าอำนาจสำหรับผู้นำแบบนี้เป็นเพียงแค่เครื่องมือ ที่เขาได้มีโอกาสนำไปเพื่อปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วง

ผู้นำแบบนี้อาจจะใช้เล่ห์เหลี่ยมหรือความโหดเหี้ยมเพื่อช่วงชิงหรือรักษาอำนาจ แต่จะทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เขาจะหลีกเลี่ยงการใช้เล่ห์เหลี่ยมหรือการกระทำผิดศีลธรรมเท่าที่จะทำได้ คือจะทำเมื่อจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น ผู้นำแบบวีรบุรุษก็เช่น พระเจ้าตากสินมหาราช, ชาร์ล เอ็ดโกลด์ เป็นต้น

3. ผู้นำแบบซูเปอร์แมน (Superman) ในความคิดของเจนนิงส์นั้น ผู้นำใฝ่อำนาจนั้นมีความคิดหลักว่าอยากได้อำนาจ อยากจะเป็นคนที่เหนือคนอื่น ส่วนผู้นำวีรบุรุษนั้นเป็นผู้ที่มองเห็นการณ์ไกล และคิดว่าตนเองมีภาระหน้าที่ที่จะนำสังคมสู่ภาวะใหม่ ผู้นำทั้งสองแบบนี้เห็นได้ง่ายในตัวอย่างที่มีอยู่จริง

ส่วนผู้นำในลักษณะที่สาม คือผู้นำซูเปอร์แมนนี้ เจนนิงส์ไม่ได้ให้ตัวอย่างเป็นคนจริงๆ ไว้เด่นชัด และการใช้คำว่าซูเปอร์แมนนั้นก็ไม่ได้หมายความว่ามีความสามารถพิสดารเหนือ

มนุษย์ในเรื่องนิยาย เจนนี่งส์ใช้คำว่าซูเปอร์แมนเพื่อชี้ให้เห็นคนแบบหนึ่ง ซึ่งต่างจากคนธรรมดาทั่วไป โดยเลือกรับแนวปฏิบัติของสังคมที่มีมานานแต่เพียงบางอันและอาจจะติดค่านิยมอันใหม่ ๆ ให้แก่สังคม อันเป็นลักษณะพิเศษ เพราะคนทั่ว ๆ นั้นจะทำตามคนอื่น ส่วนผู้ที่มีลักษณะแบบซูเปอร์แมนนั้นยึดถือความคิดของตัวเองเป็นหลัก เพราะฉะนั้นจึงอาจถือได้ว่าเขาเป็นผู้นำในลักษณะของการแสดงแนวความคิดใหม่ ๆ เป็นผู้ที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง เพราะถ้าคนมัวแต่คิดว่าสิ่งที่คนอื่น ๆ คิดอยู่ทำอยู่นั้นดีพร้อมแล้ว สังคมก็จะเจริญขึ้นไม่ได้เพราะไม่มีการเปลี่ยนแปลง⁴

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะ (Characteristics) เป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่มีอยู่ในตัว เป็นเครื่องหมาย หรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความคิดหรือลักษณะประจำทั้งด้านร่างกาย และการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็น อาทิ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะทางด้านความรู้ความสามารถ เป็นต้น การที่บุคคลจะเป็นผู้บริหารนั้น จึงควรมีลักษณะพิเศษ

คุณลักษณะและคุณสมบัติของภาวะผู้นำ การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้นำจะต้องมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำทั้งในด้านความรู้สึกรู้จักคิด และการกระทำที่สามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะของผู้นำที่ดีนั้นต้องประกอบด้วย

1. เราต้องฟังผู้อื่น ความสำเร็จของผู้นำนั้น ไม่ได้เกิดจากตัวผู้นำแต่เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการทำงานร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ดังนั้นผู้นำต้องตระหนักอยู่เสมอว่า สมรรถภาพและความสามารถในการเข้ากับผู้อื่น การยอมรับในความสามารถของผู้อื่นเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน

2. พยายามคิดถึงคนอื่นอย่าคิดถึงแต่ตัวเอง เป็นการสร้างจิตสำนึกให้นึกถึงคนอื่นอย่าเห็นแก่ตัวหรือเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า จงคิดเห็นคนอื่นและช่วยเหลือส่วนรวมให้มาก ซึ่งจะเป็นการสร้างควมไว้วางใจให้เกิดแก่ผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นอยากคบหาและเป็นมิตร

3. การวางตัวให้เหมาะสมกับวัย ฐานะ ตำแหน่ง หน้าที่ทางสังคม กล่าวคือ ผู้นำจะต้องวางตัวให้เหมาะสมกับวัยและฐานะทางสังคม ซึ่งในการวางตัวให้เหมาะสมนั้นต้องพิจารณาและรู้ถึงเหตุและผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้เวลา รู้บุคคล รู้ชุมชน ที่เราจะได้เข้าไปสัมพันธ์ด้วย พิจารณาไตร่ตรองถึงผลกระทบจากความเลื่อมใสศรัทธาความสัมพันธ์ที่ดีก็จะเกิดขึ้น

⁴ณรงค์ สตินสวัสดิ์, ผู้นำการเมือง : แนวทางวิเคราะห์และกรณีศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : วัชรินทร์การพิมพ์, 2537), หน้า 132-134

4. ความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายมีความสำคัญ ถ้าสุขภาพร่างกายไม่ดีเจ็บป่วย อ่อนแอ ทั้งทางร่างกายและจิตใจก็ปราศจากความสดชื่นแจ่มใส ก่อให้เกิดผลเสียต่าง ๆ ตามมาทั้งทางด้าน อารมณ์ สภาพร่างกาย อันจะนำมาซึ่งผลเสียทางมนุษยสัมพันธ์

5. พยายามพบปะกันเสมอ ในการทำงานควรที่จะออกไปพบปะพูดคุยเยี่ยมเยียน สังสรรค์ เพื่อนสนิทมิตรสหาย ไม่ควรที่จะปลีกตัวหรือหมกตัวอยู่แต่ที่ทำงานเพียงอย่างเดียว

6. มีความไว้วางใจต่อการติดต่อสื่อสาร ควรที่จะให้ความสนใจต่อข่าวสารทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของสังคม บุคคลทั่วไป ตลอดจนการเยี่ยมเยียน เช่น การ เยี่ยมไข้ การสงเคราะห์ช่วยเหลือเมื่อยามตกทุกข์ได้ยาก

7. อย่าเป็นคนเรื่อยเปื่อยลอยไปลอยมา เป็นการปล่อยเวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ ทำให้ไม่มี แผนการในการทำงาน หลีกลอย ไม่รักษาเวลา ทำให้ขาดความเชื่อถือและศรัทธา

8. จงต้อนรับความทุกข์และชะตากรรมด้วยจิตใจที่ผ่องแผ้ว พยายามทำจิตใจให้เข้มแข็งไม่ หวั่นไหว สร้างความพยายามอย่างเต็มความสามารถที่จะเอาชนะความทุกข์และชะตากรรม ต้อง ยึดเมื่อภัยมา ฉะนั้น อย่างกังวลหวาดกลัว ต่อความทุกข์และชะตากรรม จงทำใจให้สดชื่นและเข้ม แข็งบึกบึนเข้าไว้ อะไรมันจะเกิดมันก็ต้องให้มันเกิด อย่าหวั่นไหวเกรงกลัว ท่านจะพ้นทุกข์ได้เร็วกว่าและดีกว่า

คุณสมบัติของผู้นำทางการเมืองที่ดีในอดีตเคยมีความเชื่อกันว่า คนที่จะเป็นผู้นำได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่เกิดมาเพื่อ “เป็นผู้นำอย่างแท้จริงเท่านั้น” (Born to be a leader) ซึ่งก็ได้แก่ ผู้ที่เกิดมามี บุญหนักศักดิ์ใหญ่ หรือ เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพของการเป็นผู้นำเท่านั้น แต่ปัจจุบันความเชื่อเช่นนี้ได้ เปลี่ยนแปลงไป โดยนักวิชาการบางกลุ่มเชื่อว่า ความเป็นผู้นำไม่ใช่เป็นสิ่งที่มีมาแต่กำเนิด ทว่า สามารถสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในภายหลังได้ เพราะสิ่งที่ผู้นำส่วนใหญ่มีและช่วยให้พวกเขาสามารถ ทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำคือ “การเรียนรู้” นั่นเอง หรือพูดอย่างง่ายคือความเป็นผู้นำนั้นสามารถ เรียนรู้และฝึกฝนกันได้ ความเป็นผู้นำไม่ใช่กิจกรรมที่ลึกลับแต่อย่างใด เราสามารถอธิบายภารกิจ ของผู้นำได้ และสามารถที่จะกระทำภารกิจเหล่านั้นได้เช่นกัน เพียงแต่ว่าคนหนุ่มคนสาวส่วนใหญ่ ดำเนินชีวิตของตน โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเองน้อยมากอันที่จริงพลังสติปัญญาและพลังของ มนุษย์ ที่ยังไม่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ยังมีอยู่มากมาย การเรียนรู้ที่จะนำพลังงานเหล่านั้นมาใช้อย่างมี

โกศรา สุขสว่าง, “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะพฤติกรรมกรรมการบริหารของคณะดีกับความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน”, ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์), 2540, หน้า 20.

ประสิทธิผล เป็นหนึ่งในภารกิจที่น่าตื่นเต็นของมนุษยชาติ ในบรรดาความสามารถที่ยังไม่มีการค้นพบหรือถูกนำมาใช้นั้น มีพรสวรรค์แห่งความเป็นผู้นำรวมอยู่ด้วย

ทุกสังคมย่อมต้องการผู้นำที่ดี ถ้ามีโอกาสเลือกได้ เราควรจะเลือกผู้นำที่เราเห็นว่าเขาดีที่สุด แต่การวินิจฉัยว่าคนใดดีหรือเลวนั้นย่อมเป็นการยากมิใช่น้อย เพราะมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกมากมายที่ทำให้เราไม่สามารถเลือกบุคคล ที่เราคิดว่าเขาดีที่สุดเป็นผู้นำของเราได้ ผู้นำที่ดีในสังคมหนึ่งอาจถูกมองความเห็นว่าเป็นคนเลวสำหรับอีกสังคมหนึ่งก็ได้ อย่างไรก็ตามสำหรับในสังคมประชาธิปไตยไปแล้ว ในเบื้องต้นเราต้องเลือกผู้นำทางการเมืองที่เป็นนักประชาธิปไตย และมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยด้วย เช่น เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีความอดทนอดกลั้น เคารพกติกาและกฎหมายของบ้านเมือง รักความยุติธรรม และยอมรับในเรื่องความเท่าเทียมของบุคคล ในเรื่อง โอกาส ศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของคน เป็นต้น เพื่อให้พวกเขาเข้าคุ้มครองรักษา และพัฒนาระบบประชาธิปไตย อันจะทำให้ระบบประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองที่นำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมที่ดีงาม เป็นประโยชน์ที่แท้จริงต่อคนส่วนใหญ่ต่อไป นอกจากนี้แล้ว ผู้นำทางการเมืองต้องมีคุณสมบัติในเรื่องการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ มีความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมเป็นพื้นฐาน⁶

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

การเมือง หมายถึง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิธีการ ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน และการใช้อำนาจที่ได้มาเพื่อสร้างความผาสุกให้แก่ประชาชน เช่น การแข่งขันกันหาเสียงและส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองต่าง ๆ และหากได้เป็นรัฐบาล ก็จะใช้อำนาจบริหารประเทศเพื่อสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม

การปกครอง หมายถึง เรื่องเกี่ยวกับการบริหารวางระเบียบกฎเกณฑ์สำหรับสังคมเพื่อให้สังคมมีความสงบสุข หรือเพื่อให้เกิดการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข การเมืองและการปกครอง มีความหมายทางรัฐศาสตร์ดังนี้ “การเมือง” คือ กิจกรรมทางสังคมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเข้าไปกำหนดทิศทางการปกครองหรือทิศทางการทำงานของรัฐ ส่วนราชการ “ปกครอง” คือ การใช้อำนาจของรัฐที่กระทำต่อสังคมดังนั้นการบำบัดทุกข์บำรุงสุขจึงเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารการเมืองและการปกครอง จนมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน เพราะการปกครองจำเป็นต้องจะต้องอาศัยอำนาจ คือการเมืองจึงจะ

⁶พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, สังคมวิทยาการเมือง, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานา, 2543), หน้า 348.

สามารถดำเนินการได้สำเร็จ ดังนั้นการศึกษาเรื่องการมีการปกครองจึงหมายถึงการศึกษาเกี่ยวกับองค์กรที่ใช้อำนาจและระเบียบกฎเกณฑ์การบริหาร

การที่โลกมีมนุษย์มนุษย์อาศัยอยู่ร่วมกันหลายเผ่าพันธุ์และหลายวัฒนธรรมเช่นนี้ ทำให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องของความคิด ความเชื่อ ตลอดจนวิธีการจัดระเบียบทางสังคมที่จะทำให้ทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ความขัดแย้ง การโต้เถียง และการหาข้อยุติต่าง ๆ ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่มนุษย์ได้พัฒนามาเป็นลำดับ ในระยะแรกก่อนที่สังคมจะมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเช่นในปัจจุบันนี้ การจัดระเบียบทางสังคมในระยะแรกของมนุษย์จะเกิดจากคำสั่งสอนทางศาสนาทางศาสนาเป็นส่วนใหญ่ นั่นคือการใช้คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมเป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจให้รู้จักความรับผิดชอบ ชั่ว ดี รู้จักการยับยั้งชั่งใจที่จะกระทำความผิดต่อสังคมมนุษย์ด้วยกัน

เมื่อสังคมมนุษย์เริ่มมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ เริ่มปรากฏขึ้นในหลาย ๆ ลักษณะบางครั้งคำสั่งสอนของศาสนาทางศาสนาก็ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ได้ทุกคน ทำให้การอยู่ร่วมกันของมนุษย์มีความขัดแย้งและเริ่มวุ่นวายขึ้นเป็นลำดับ ระบบที่ประเทศทั้งหลายในโลกได้คิดค้นขึ้นมาควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์เช่นนี้ก็คือ รูปแบบในการปกครองระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกันที่เรียกว่า ระบอบการเมืองการปกครอง⁷

รูปแบบการปกครอง เพลโต และอริสโตเติล ปรมาจารย์ทางทฤษฎีการเมืองชาวกรีก ได้แบ่งรูปแบบการปกครองโดยพิจารณาจากจำนวนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้ ดังนี้

1. การปกครองโดยคน ๆ เดียวหรือ “เผด็จการ” หมายถึงระบบการปกครองที่คน ๆ เดียวมีอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดเหนือบุคคลทั้งหลายโดยเด็ดขาด ซึ่งประชาชนไม่สามารถควบคุมและถอดถอนผู้ปกครองได้ โดยในระยะแรกมักมีรูปแบบการปกครองแบบ “ราชาธิปไตย” (Monarchy) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อประชาชนแต่ต่อมามักจะแปรเปลี่ยนเป็น “คณาธิปไตย” หรือ “ทรราช” ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อผู้ปกครองจึงเป็นการปกครองโดยเผด็จการที่ฉ้อฉล

2. การปกครองโดยคณะบุคคล หรือ “เผด็จการโดยคณะบุคคล” หมายถึง ระบบการปกครองบุคคลคณะหนึ่งสามารถวางหรือกำหนดกฎเกณฑ์การบริหารประเทศได้ตามที่กลุ่มของตนปรารถนา ซึ่งหากมีจุดมุ่งหมายเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ราษฎรก็จะเป็นรูปการปกครองแบบ “อภิชนาธิปไตย” หากมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ของพรรคพวกก็จะเป็นรูปการปกครองแบบ “คณาธิปไตย”

⁷สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน, คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2544), หน้า 31.

3. การปกครองโดยคนทั้งหมดหรือเสียงส่วนใหญ่ หมายถึง ระบบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ได้แก่ รูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อประชาชนแต่หากมีจุดมุ่งหมายเพื่อผู้ปกครอง รูปแบบการปกครองก็จะแปรเปลี่ยนเป็นการปกครองโดยฝูงชน ซึ่งมีสภาพใกล้เคียงกับ อภิชนาธิปไตย คือ สภาพแห่งการไม่มีรัฐบาลหรือไม่มีกฎหมายและสังคมมีแต่ความระส่ำระสาย ไม่มีความสงบสุข

ลักษณะการใช้อำนาจ โดยทั่วไปอาจแบ่งลักษณะการใช้อำนาจออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. เบ็ดเสร็จหรือควบคุมถ้วนทั่ว คือ การที่รัฐบาลหรือผู้ปกครองใช้อำนาจควบคุมประชาชนอย่างเคร่งครัด ทั้งเสรีภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เช่น รัฐบาลฟาสซิสต์และคอมมิวนิสต์

2. อำนาจนิยม คือ การที่รัฐบาลให้เสรีภาพแก่ประชาชนพอสมควรโดยเฉพาะเสรีภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่จะไม่ยอมให้เสรีภาพทางการเมือง เป็นลักษณะที่เห็นได้ชัดในรัฐบาลที่มาจากกาปฏิวัติรัฐประหาร เช่น รัฐบาลทหารของไทยในอดีต เป็นต้น

3. อิศระนิยมหรือเสรีนิยม คือ การที่รัฐบาลพยายามให้อำนาจในการปกครองน้อยที่สุดปล่อยให้ประชาชนมีเสรีภาพอย่างกว้างขวาง โดยรัฐบาลจะเข้าควบคุมหรือรักษากฎเกณฑ์เฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น เช่น รัฐบาลของประเทศเสรีประชาธิปไตยต่าง ๆ นอกจากนี้แล้ว ยังมีลักษณะการใช้อำนาจแบบอื่น ๆ อีก เช่น รัฐบาลสมบูรณาญาสิทธิราชย์จะมีลักษณะการใช้อำนาจแบบนายปกครองบ่าว หรือเจ้าปกครองข้า รัฐบาลสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในสมัยสุโขทัยมีลักษณะการใช้อำนาจแบบบิดาปกครองบุตร เป็นต้น

ลัทธิหรืออุดมการณ์ หมายถึง ความเชื่อถือหรือจุดมุ่งหมายในการปกครองลัทธิสำคัญ ๆ ที่เป็นเป้าหมายหรืออุดมการณ์ในการปกครอง มีดังนี้

1. ลัทธิฟาสซิสต์และคอมมิวนิสต์ มักบังคับให้รูปการปกครองแบบเผด็จการ โดยคณะบุคคลและมีลักษณะการใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นลัทธิที่เคยทำให้เกิดสงครามประชาชนในประเทศไทย ในช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2507 - 2526 โดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งกองกำลังติดอาวุธขึ้น และเรียกด้าวว่ากองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย ทำการต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาล

2. ลัทธิสังคมนิยม เป็นลัทธิทางเศรษฐกิจที่รัฐเข้ามาควบคุมเศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยรูปการปกครองจะเป็นประชาธิปไตยหรือเผด็จการก็ได้

3. ลัทธิเสรีนิยม จะมีรูปแบบการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตย และมีลักษณะการใช้อำนาจแบบอิสระนิยม

4. ลัทธิเทวสิทธิ์ เป็นลัทธิที่เป็นรากฐานการปกครองของไทยในอดีตก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ซึ่งความเชื่อในลัทธินี้เป็นผลให้ประชาชนยอมอยู่ภายใต้อำนาจเด็ดขาดของกษัตริย์ยอมรับว่ากษัตริย์เป็นเสมือนสมมุติภาพ ได้รับมอบอำนาจมาจากสวรรค์ ประชาชนไม่มีสิทธิต่อต้านหรือโต้แย้งต้องยอมรับความเป็น “ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน” ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนขึ้นอยู่กับกำหนัดของผู้ปกครอง

5. ลัทธิชาตินิยม ซึ่งเน้นในเรื่องความมั่นคงของชาติ เป็นอุดมการณ์หรือเป็นลัทธิที่ครอบงำ บรรยากาศการเมืองไทยในระยะแรก ๆ หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 โดยจะเห็นได้จากการปฏิวัติรัฐประหารที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งจะอ้างสาเหตุประการหนึ่งว่า มีภัยคุกคามความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองหรือมีภัยคุกคามความมั่นคงของชาติ ส่งผลให้รูปการปกครองเป็นแบบเผด็จการและมีลักษณะใช้อำนาจเป็นแบบนิยมปิดกั้นเสรีภาพทางการเมือง⁵

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีความสำคัญมากเพราะเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย หมายความว่า ประชาชนจะเป็นผู้กำหนดว่าบุคคลใดหรือคณะบุคคลใดสมควรที่จะเป็นผู้ปกครองประชาชน

ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองและวิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมี สิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชน⁶

คำว่า ประชาธิปไตย เป็นศัพท์ที่นำมาใช้กันอย่างแพร่หลายมากในโลกปัจจุบัน เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศต่าง ๆ แม้จะมีรูปแบบการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน แต่ต่างก็อ้างว่าประเทศของตนเป็นประชาธิปไตยกันทั้งสิ้น ในประเทศสังคมนิยมหลายประเทศ เช่น อดีตสหภาพโซเวียต และจีน ต่างก็อ้างว่าประเทศของตน ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย แต่เป็นประชาธิปไตยในอีกแง่หนึ่งที่เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ กล่าวคือ ยินยอมให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในขอบเขตที่จำกัด ส่วนการดำเนินการทางการเมือง ยังคงตกอยู่ในมือของผู้มีอำนาจเพียงไม่กี่คนเท่านั้น นอกจากนี้ประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทย

⁵ จุฑา สุภาพ, ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527), หน้า 28.

⁶ สุภาพ ปริญญเสวี ประชา กัลป์ยาณชาติ และเสณีย์ สุวิทวัส, รัฐศาสตร์ว่าด้วยพื้นฐานการปกครอง, (กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, 2533), หน้า 17.

หลังจากได้รับเอกราชจากเนเธอร์แลนด์ในสมัยของประธานาธิบดีซูการ์โน ได้ประกาศใช้ระบอบประชาธิปไตยนำวิถี จากความหลากหลายของการให้ความหมายนี้เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน ในที่นี้จะขออธิบายประชาธิปไตยในความหมายของเสรีประชาธิปไตย หรือประชาธิปไตยแบบตะวันตกเท่านั้น¹⁰

2.4.1 ความหมายของประชาธิปไตย

1. ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Democracy ซึ่งมาจากคำภาษากรีกว่า Democratia ซึ่งประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ Demos กับ kratein คำว่า Demos หมายถึง ประชาชน และ Kratein หมายถึง การปกครอง ฉะนั้นประชาธิปไตย (Demokratia) จึงหมายถึง ประชาชนปกครอง หรือการปกครองโดยประชาชน

2. ความหมายที่เน้นเรื่องสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค นักปรัชญาการเมืองหลายท่านที่ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการปกครองที่ดีก็คือ การปกครองที่เคารพสิทธิและความเสมอภาคของมนุษย์ เชื่อว่าสมาชิกของสังคมทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมโดยรวม นอกจากนี้ระบบการเมืองจะต้องเปิดโอกาส หรือให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการดำเนินการใด ๆ ภายใต้กฎระเบียบของสังคมด้วย ซึ่งรูปแบบการปกครองดังกล่าว ก็คือระบอบประชาธิปไตย

3. ความหมายที่เน้นการเข้ามามีส่วนร่วมหรือเสียงของประชาชน ในเมื่อระบอบประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ใช้อำนาจนี้ผ่านทางองค์กรทางการเมืองต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สุขของตนเอง บาทบาทของประชาชนในทางการเมืองจึงมีความสำคัญมากในระบอบนี้ จนมีผู้กล่าวว่า ประชาธิปไตยนั้นถือว่าเป็นประชาชน คือ เสียงสวรรค์ เป็นระบอบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมดำเนินการเพื่อสร้างสรรค์สังคมของตนเอง กิจกรรมการเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชน อาจเป็นทางอ้อมโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่แทน หรืออาจเป็นทางตรง เช่นการประท้วง การร้องเรียน ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้รัฐบาลรับทราบถึงปัญหา เป็นต้น

4. ความหมายที่เน้นเจตนาารมณ์ของประชาชน ประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้ความหมายของคำว่าประชาธิปไตยไว้อย่างกระชับและคมคายว่า เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ในระบอบประชาธิปไตยนั้น ผู้นำทางการเมืองเป็นผู้ที่ถือเสมือนเป็นตัวแทนเจตนาารมณ์ของประชาชน รัฐบาลเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมาก หรือได้รับเสียงสนับสนุนส่วนใหญ่ รัฐบาลจะคงอยู่ในอำนาจต่อไปได้

¹⁰ สุชุม นवलสกุล, ประชาธิปไตย THAI-THAI, (กรุงเทพมหานคร : เอื้ออาทร, 2540), หน้า 14.

เมื่อวาระสิ้นสุดลง ก็โดยการแสดงให้เห็นประชาชนผู้เลือกตั้งเห็นว่า รัฐบาลสามารถสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น

5. ความหมายตามที่มาและขอบเขตอำนาจ มีผู้ให้ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่า อำนาจอสูตมาจากประชาชน ทั้งนี้โดยอ้างว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมสิทธิและเสรีภาพ โดยธรรมชาติ พวกเขาสามารถที่คิดและกระทำการใด ๆ ได้ แต่เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นสังคม เขาจะสละสิทธิและอำนาจบางประการให้กับผู้ปกครอง เพื่อใช้อำนาจนั้นดำเนินการภายในกรอบที่กำหนด ฉะนั้นเราจะพบว่ารัฐบาลในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้นจะมีอำนาจที่มีขอบเขต¹¹

2.4.2 ความหมายในเชิงอุดมการณ์ทางการเมือง

อุดมการณ์ทางการเมือง คือ ระบบความคิดทางการเมืองอย่างหนึ่ง อุดมการณ์ประชาธิปไตยเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในฐานะที่เป็นระบบความคิดทางการเมืองชนิดหนึ่ง ที่ให้ความสำคัญกับหลักการ 3 ประการ

1. หลักมนุษย์เป็นผู้มีสติปัญญา รู้จักใช้เหตุผล รู้ดีชั่ว และสามารถปกครองตนเองได้ ประชาธิปไตยนั้นเป็นระบบที่สมาชิกจะต้องแสดงออกซึ่งเหตุผล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับกันเชื่อกันว่า ถ้าการดำเนินการใด ๆ เป็นไปตามหลักการแห่งเหตุผลแล้ว ย่อมจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคมอย่างไม่มีขีดจำกัด

2. หลักสิทธิเสรีภาพ คำว่า สิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรม เสรีภาพ หมายถึง ความมีอิสระที่จะกระทำการใดๆ ได้ แต่การใช้เสรีภาพจะต้องไม่ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นด้วย เสรีภาพในสังคมประชาธิปไตยมีขอบเขตจำกัดในระดับหนึ่ง สิ่งที่จะมาเป็นตัวจำกัดเสรีภาพคือ กฎหมาย ข้อบังคับ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เสรีภาพขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยอาจจำแนกได้ดังต่อไปนี้

2.1 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นซึ่งอาจแสดงออกในรูปของการพูด การเขียน และการโฆษณาถือเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานประการหนึ่ง ในสังคมประชาธิปไตยนั้นเป็นสังคมที่ถือว่า ประชาชน คือเสียงสวรรค์ เป็นสังคมที่ยินยอมให้ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตยเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองโดยเสรี การแสดงความคิดเห็นจึงถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งด้วย

¹¹ กมล ทองธรรมชาติ, การเมืองและประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจสำนักพิมพ์, 2519), หน้า 43.

2.2 เสรีภาพในการรวมกลุ่ม อาจจะเป็นการรวมตัวกันของเกษตรกรที่ปลูกอ้อย จัดตั้งเป็นสหกรณ์ชาวไร่อ้อย หรืออาจจะเป็นการรวมตัวกันของผู้ที่มีความสนใจในกิจกรรมทางสังคม อย่างหนึ่งอย่างใด ร่วมกันจัดตั้งเป็นสมาคม เป็นต้น และยังรวมไปถึงการรวมตัวกันของประชาชน เพื่อเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการใด ๆ อีกด้วย แต่ทั้งนี้กิจกรรมอันเกิดจากเสรีภาพในการรวมกลุ่มจะต้องอยู่ในกรอบแห่ง กฎหมายและศีลธรรมอันดีของสังคม

2.3 เสรีภาพในการนับถือศาสนา มนุษย์แต่ละคนย่อมมีความเชื่อที่เหมือนกันบ้าง ต่างกันบ้างเป็นธรรมดา การนับถือหรือศรัทธาที่มนุษย์พึงมีต่อความเชื่อศาสนาใด ๆ จึงนับได้ว่าเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

2.4 สิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ นอกจากสิทธิและเสรีภาพข้างต้นแล้ว อุดมการณ์ประชาธิปไตยยังให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลด้านอื่น ๆ อีก เช่น สิทธิจะได้รับการคุ้มครองทั้งทางร่างกายและทรัพย์สินจากรัฐ สิทธิในเคหสถาน สิทธิและเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัย สิทธิและเสรีภาพในการเดินทาง สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพโดยสุจริต เสรีภาพในทางร่างกาย เป็นต้น

3. หลักความเสมอภาค ความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกัน เป็นหลักที่สำคัญของอุดมการณ์ประชาธิปไตยอีกหลักการหนึ่ง ระบอบประชาธิปไตยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในชนชั้นใด เพศใด มีฐานะทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางสังคมอย่างไรต่างเท่าเทียมกัน ความเท่าเทียมกันในที่นี้ไม่ใช่ความเท่าเทียมกันในสติปัญญา ความสามารถ หรือความสูงความต่ำ แต่เป็นความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีของความเป็นคน ซึ่งทุกคนมีสิทธิที่จะอยู่รอดในสังคม ความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตยอาจจำแนกได้เป็น 4 ประการ ดังต่อไปนี้

3.1 ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง จากแนวความคิดที่ว่าประชาธิปไตยเป็นเรื่องของการปกครองโดยประชาชน ถือว่าเสียงของประชาชนเป็นเสียงสวรรค์ รัฐประชาธิปไตยจึงต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองของประชาชนอย่างกว้างขวาง ทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเมื่ออายุถึงเกณฑ์ที่กฎหมายระบุไว้ และบัตรเลือกตั้งแต่ละใบจะมีเสียงเพียง 1 เสียงเท่าเทียมกัน ซึ่งตรงกับปฏิญญาสากลแห่งสิทธิมนุษยชนข้อ 21 (3) ที่ระบุว่า เจตจำนงของประชาชนจะต้องเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล เจตจำนงเช่นนี้จะต้องแสดงออกทางการเลือกตั้งตามกำหนดเวลาและอย่างแท้จริง โดยอาศัยการออกเสียงทั่วไปและอย่างเสมอภาค และลงคะแนนเสียงลับ หรือการลงคะแนนโดยอิสระ

3.2 ความเสมอภาคที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ในรัฐประชาธิปไตยนั้นจะถือว่า กฎหมายเป็นเสมือนข้อกำหนดของสังคมที่ออกมาโดยมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมพฤติกรรมที่

มีผลร้ายต่อสังคมโดยรวม นั่นคือกฎหมายจะให้ความคุ้มครองป้องกันแก่คนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน และผู้ที่ละเมิดกฎหมายก็จะได้รับโทษทัณฑ์ตามที่กำหนดหรือถ้ามีเหตุอันควรปรานีให้มีการลดหย่อนหรือยกเว้นโทษ ก็ควรจะได้รับพิจารณาโดยเท่าเทียมกันด้วย

3.3 ความเสมอภาคที่จะแสวงหาความก้าวหน้าในชีวิต ในระบอบประชาธิปไตยนั้น รัฐจะต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้ เช่น จัดให้มี โรงเรียน วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ให้เพียงพอสำหรับคนที่ปรารถนาแสวงหาความรู้มีโอกาสรับการศึกษาได้รับความรู้และมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถสร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงในชีวิตให้กับตนเอง และต้องบริหารระบบของสังคมให้เปิดโอกาสสำหรับทุก ๆ คนในการที่จะได้ ทำงานโดยสิทธิเท่าเทียมกัน เช่น การเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิเสมอภาคในการสอบคัดเลือกเข้าเป็นข้าราชการ เป็นต้น

3.4 ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่ารัฐประชาธิปไตยจะต้องทำให้สมาชิกทุกคนมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง กล่าวคือ มีรายได้สูง และมีความเป็นอยู่ที่หรูหราเกินทุกคน แต่จะต้องพยายามกระจายรายได้ นำเอาทรัพยากรทางสังคมมาใช้ประโยชน์ ลดช่องว่างระหว่างชนชั้นให้น้อยลงโดยการสนับสนุนหรือช่วยเหลือกลุ่มที่ด้อยโอกาสกว่าให้เติบโตใหญ่และแข็งแรงพอที่จะช่วยเหลือตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การที่รัฐสนับสนุน โครงการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพในชนบท โครงการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิต สหกรณ์ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ใด ๆ โครงการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน เพื่อยกระดับความกินดี อยู่ดี เป็นต้น¹²

2.4.3 รูปแบบการปกครอง

แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการปกครองมาจากความเชื่อที่ว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ การปกครองตนเองของประชาชนดำเนินการโดยผ่านผู้แทนที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนตนตามระเบียบวิธีที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เราจึงอาจสรุปหลักการที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้ดังต่อไปนี้¹³

1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หมายความว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดของรัฐ ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินปัญหาและกำหนดความเป็นไปของพวกเขาเอง แต่ไม่ได้หมายความว่าประชาชนทั้งประเทศจะต้องมานั่งถกเถียงหาทางแก้ปัญหา

¹²จรรยา สุภาพ, ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย : เผล็ด็จการ) และหลักวิเคราะห์การเมืองแผนใหม่, (กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, 2533), หน้า 5.

¹³กรมการปกครอง, คู่มือวิทยากรแกนนำระดับจังหวัด อำเภอ และอาสาสมัครต้นแบบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาศึกษาคินแดน, 2552), หน้า 7.

2. หลักอำนาจอธิปไตยโดยปวงชน หมายถึง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง รูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีอยู่หลายทางด้วยกันที่สำคัญ คือ การเลือกตั้งตัวแทนของคนขึ้นไปทำหน้าที่ในรัฐสภา นอกจากนี้ประชาชนอาจทำได้โดยการช่วยรณรงค์หาเสียงให้ผู้สมัครที่ตนนิยมอยู่หรือเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์เดียวกัน เพื่อหาทางผลักดันให้นโยบายของพรรคนำมาใช้ปฏิบัติ เป็นต้น

3. หลักอำนาจอธิปไตยเพื่อประชาชน สังคมประชาธิปไตยนั้น ผู้ปกครองหรือผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศและรัฐบาลจะต้องไม่กระทำไปเพียงเพื่อผลประโยชน์ของคนในกลุ่มคนเท่านั้น ผู้ปกครองที่มาจากประชาชนในระบอบประชาธิปไตยนั้นจะต้องเป็นผู้ที่กระทำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนใหญ่ด้วย ให้สมกับความไว้วางใจของประชาชนที่เลือกตนเข้ามารับหน้าที่ ไม่เช่นนั้นเมื่อครบวาระอาจจะไม่ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนในสมัยต่อไปก็ได้

4. หลักเหตุผล ประชาธิปไตยประกอบด้วยหลักเหตุผล ทั้งนี้เนื่องจากคนแต่ละคนต่างก็มีแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกันไป ถ้าคนปราศจากเหตุผลแล้ว สังคมก็อาจยุ่งเหยิงไม่ได้ข้อยุติที่ดีและถูกต้อง ดังนั้นในระบอบประชาธิปไตยนั้นทุกคนจะต้องร่วมกันคิด โดยต่างก็เสนอความคิดเห็นแล้วอาจมีการเปิดอภิปราย มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง ต่างคนต่างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยใจเป็นธรรม ข้อเสนอหรือความคิดเห็นของใครที่มีเหตุผลดีกว่าก็จะได้รับเลือกให้เป็นวิธีการแก้ไขปัญหา นั้น ๆ ต่อไป

5. หลักเสียงข้างมาก วิธีการหนึ่งที่จะรู้ได้ว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักการเพื่อ ปวงชน คือ หลักเสียงข้างมาก นั่นคือหลังจากที่ผู้แทนราษฎรได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์โดยการอภิปรายกันพอแล้ว ก็จะมีการออกเสียงลงคะแนนกัน ข้อเสนอที่ได้รับเสียงข้างมากจากที่ประชุมก็จะได้รับเลือกให้นำ ไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะถือได้ว่าเป็นข้อเสนอที่มีเหตุผลของคนส่วนใหญ่

6. หลักความยินยอม ประชาธิปไตยจะต้องมีพื้นฐานมาจากความยินยอมอีกด้วย เมื่ออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และปวงชนได้เลือกตั้งตัวแทนของตนเพื่อใช้อำนาจ ดังกล่าว จึงถือได้ว่าผู้ที่ได้รับเลือกให้เข้ามาใช้อำนาจเหล่านี้ได้รับความยินยอมจากปวงชน แต่จะมีอำนาจจำกัด ตามรัฐธรรมนูญ และยังถูกจำกัดช่วงเวลาที่ได้รับคามยินยอม คืออาจอยู่ในวาระช่วงระยะเวลาหนึ่ง (วาระครบ 4 ปี เป็นต้น) เมื่อครบวาระหรือมีการยุบสภา ก็จะมีการเลือกตั้งใหม่ หากผู้แทนราษฎรผู้ใดได้รับความไว้วางใจจากประชาชนจะได้รับเลือกเข้ามาทำหน้าที่ต่อไป

7. หลักประนีประนอม ในหลายกรณีหลังจากที่ผู้แทนราษฎรได้อภิปรายกันแล้ว และเล็งเห็นว่าข้อเสนอต่าง ๆ ที่ผู้แทนแต่ละคนเสนอไปนั้น มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาก หรือมีข้อ

ขัดแย้งกันไม่มากนักที่ประชุมก็อาจใช้การประนีประนอมกัน โดยยึดหลักผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นเกณฑ์ ไม่จำเป็นต้องมีการลงคะแนนเสียงข้างมากก็ได้

8. หลักความเสมอภาค ประชาธิปไตยเชื่อว่ามนุษย์ต่างก็มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน แม้แต่รัฐธรรมนูญไทย ก็ยอมรับในหลักการนี้โดยเขียนไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย นานันดรศักดิ์โดยกำเนิดก็ดี โดยแต่งตั้งก็ดี โดยประการอื่นก็ดี ไม่กระทำให้เกิดอภิสิทธิ์แต่อย่างใดเลย ฉะนั้นกฎหมายในสังคมประชาธิปไตย จึงบังคับใช้กับบุคคลทุกคนโดยเสมอหน้ากันหมด

9. หลักเสรีภาพ สังคมประชาธิปไตย นอกจากจะให้ความสำคัญกับหลักความเสมอภาคแล้ว ยังให้ความสำคัญกับหลักเสรีภาพด้วย กล่าวคือ รัฐในระบอบประชาธิปไตยจะต้องส่งเสริมเสรีภาพต่าง ๆ ของปวงชน เช่น เสรีภาพในการพูด การเขียน การอบรมศึกษา การรวมตัวกันเป็นสมาคม เป็นต้น แต่ทั้งนี้เสรีภาพเหล่านี้จะถูกจำกัดโดยกฎหมายนั่นคือ ประชาชนต้องไม่ใช่เสรีภาพนี้เพื่อทำลายหรือรบกวนเสรีภาพของผู้อื่น

10. หลักนิติธรรม หมายถึงการยึดถือกฎหมายเป็นเกณฑ์กติกา และหลักประกันความเสมอภาคให้ประชาชนได้รับการคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพ และการรักษาผลประโยชน์ ส่วนรวม เพื่อความถูกต้อง สงบเรียบร้อยและชอบธรรม โดยรัฐบาลจะต้องบังคับใช้กฎหมายแก่คนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ไม่ให้มีการละเมิดสิทธิ เพราะเหตุแห่งความเป็นผู้มีอิทธิพล ยศฐาบรรดาศักดิ์ เงินทอง หรืออภิสิทธิ์อื่น ๆ

11. หลักการปกครองตนเอง เมื่อสังคมประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับหลักความเสมอภาคและหลักเหตุผล เชื่อว่ามนุษย์สามารถปรับปรุงตัวเองให้ก้าวหน้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาของตนเองได้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง ทั้งนี้เพราะพวกเขารู้ดีกว่าคนอื่น ๆ ว่าตนเองต้องการอะไร หรือสิ่งใดที่เป็นผลประโยชน์ของพวกเขา ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้อาจจะอยู่ในแง่รูปธรรม เช่น สวัสดิการทางสังคมต่าง ๆ หรืออาจจะอยู่ในแง่ของนามธรรม เช่น เสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคมก็ได้

2.4.4 วิธีชีวิตของประชาชน

วิถีชีวิตของประชาชน หมายถึง วิธีการในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีความเชื่ออยู่ว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะไร้เสถียรภาพ ถ้าบุคคลหรือสมาชิกของสังคมขาดแบบแผนของความเชื่อ ทศนคติและค่านิยมที่เป็นประชาธิปไตย วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอาจจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. ใช้เหตุผลในการตัดสินใจหรือข้อขัดแย้งระหว่างกัน ในทางปฏิบัติแม้ว่ามนุษย์จะไม่ได้ใช้เหตุผลตลอดเวลา แต่ก็ควรใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ เพราะการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น

โดยการใช้เหตุผล จะนำมาซึ่งข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับกัน โดยไม่ก่อให้เกิดความรุนแรง ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคม

2. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีสติสัมปชัญญะ ปราศจากอคติ และมีความอดทนต่อความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน

3. มีน้ำใจประชาธิปไตย กล่าวคือ มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง ไม่นิยมการยอมตามความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากจะถูกลบล้างด้วยเหตุผลที่น่าเชื่อถือกว่า ยอมรับเสียงข้างมาก เคารพในศักดิ์ศรี สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน มีจิตใจกว้างขวาง พร้อมที่จะยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

4. สนใจกิจการบ้านเมืองและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยถือว่าเป็นหน้าที่ เคารพกฎเกณฑ์หรือกติกาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างเคร่งครัด

5. รู้จักประนีประนอมมากกว่าที่จะตั้งต้นเอาชนะกัน โดยอาศัยการขู่เข็ญ บังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับในเงื่อนไขของฝ่ายตนแต่ฝ่ายเดียว

6. มองโลกในแง่ดี สมาชิกของสังคมประชาธิปไตยจะต้องมีศรัทธาและความหวังต่อชีวิตเสมอกระบวนกรในระบอบประชาธิปไตยนั้นอาจต้องใช้เวลา ความอดทน อดกลั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง

7. มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เมื่อสมาชิกของสังคมประชาธิปไตยเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของประเทศ และประเทศเป็นของทุกคนแล้ว ทุกคนจะเกิดความรัก ความภักดีต่อชาติบ้านเมือง ต่างพยายามที่จะประพฤติตนให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย และศีลธรรมอันดีงาม และต่างก็จะพยายามทำตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติ ช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากในรูปของสังคมสงเคราะห์ เข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาบ้านเมืองให้สะอาดร่มเย็น¹⁴

2.4.5 รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ในประเทศประชาธิปไตยนั้น ไม่ได้มีรูปแบบการปกครองเหมือน ๆ กันทั้งหมด นักวิชาการได้พยายามเสนอหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่อาจใช้แบ่งรูปแบบการปกครองของประเทศประชาธิปไตยมากมายด้วยกัน สรุปได้เป็น 2 หลักเกณฑ์ดังนี้

1. หลักประมุขของประเทศ แบ่งรูปแบบประชาธิปไตยได้ 2 ลักษณะคือ

1.1 มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พระมหากษัตริย์จะทรงใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นของปวงชน โดยใช้องค์กรแยกกันเป็น 3 ทาง คือทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภา

¹⁴ศึกษาธิการ, กระทรวง, การเผยแพร่รัฐธรรมนูญและพัฒนาวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาอินแดน, 2545), หน้า 1.

อำนาจบริหาร โดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการ โดยผ่านทางศาล ส่วนองค์พระมหากษัตริย์จะทรงเป็นกลางในทางการเมือง เช่น ไทย อังกฤษ เป็นต้น

1.2 มีประธานาธิบดีเป็นประมุข ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ทำหน้าที่เป็นประมุขของรัฐเพียงหน้าที่เดียว เช่น สิงคโปร์ อินเดีย ฯลฯ และบางประเทศประธานาธิบดีทำหน้าที่เป็นประมุขของฝ่ายบริหารด้วย เช่น สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย ฯลฯ

2. หลักการรวมและการแยกอำนาจ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ

2.1 แบบรัฐสภา ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ได้แก่ การมีเฉพาะผู้แทนราษฎรเพียงสภาเดียวหรืออาจมี 2 สภาก็ได้ มีทั้งสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตัวแทนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง และวุฒิสภาซึ่งเป็นสภาของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนมากสมาชิกได้มาจากการแต่งตั้ง แต่สมาชิกวุฒิสภาในบางประเทศก็มาจากการเลือกตั้ง ชื่อสภาอาจเรียกต่างกันก็ได้ เช่น ในอังกฤษเรียกสภาผู้แทนราษฎรว่า สภาล่างและเรียกวุฒิสภาว่า สภาสูงหรือสภาขุนนาง แต่โดยหลักการสภาทั้งสองต้องประชุมร่วมกันรวมกันเป็นรัฐสภา ผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร คือมีอำนาจในการออกกฎหมายเพื่อใช้ปกครองประเทศ และมีอำนาจบริหารในการให้ความเห็นชอบหรือจัดตั้งรัฐบาล และควบคุมการบริหารของรัฐบาลด้วย คือ รัฐบาลบริหารด้วยความไว้วางใจของรัฐสภา ในทางปฏิบัติถือกันเป็นหลักเกณฑ์ว่า สมาชิกสภากลุ่มหรือพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากสนับสนุนจะได้สิทธิในการจัดตั้งรัฐบาล เพื่อทำหน้าที่บริหารบ้านเมือง แต่รัฐบาลจะต้องอยู่ในความควบคุมของสมาชิกรัฐสภา ลักษณะดังกล่าวนี้ รัฐสภาและรัฐบาลต่างทำหน้าที่ของตน แต่รัฐสภาควบคุมรัฐบาลด้วยกระบวนการตามรัฐธรรมนูญ และอาจลงมติไม่ไว้วางใจเพื่อให้รัฐบาลลาออกได้ ส่วนรัฐบาลก็อาจยุบสภาได้ ทำให้เกิดความสมดุลแห่งอำนาจ

2.2 แบบประธานาธิบดี ระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีมีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบรัฐสภา การมีรัฐสภาเหมือนกัน แต่มีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ การมีประธานาธิบดีเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร โดยประธานาธิบดีมีสิทธิและหน้าที่ในการจะแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อบริหารประเทศและรับผิดชอบร่วมกัน ส่วนอำนาจนิติบัญญัตินั้นก็ยังคงตกอยู่ที่รัฐสภา การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีนี้ ทั้งประธานาธิบดีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างก็ได้รับเลือกจากประชาชนทั้งสองฝ่าย จึงต้องรับผิดชอบต่อประชาชน ส่วนอำนาจตุลาการยังคงเป็นอิสระ ฉะนั้นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ต่างก็เป็นอิสระและแยกกัน สถาบันผู้ใช้อำนาจทั้งสามจะเป็นตัวที่คอยยับยั้งและถ่วงดุลกันและกัน ไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดใช้อำนาจเกินขอบเขต เช่น การปกครองของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

2.3 แบบกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดี ระบอบประชาธิปไตยแบบนี้ประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขของรัฐและบริหารราชการแผ่นดินร่วมกับนายกรัฐมนตรี ในด้านการบริหารนั้น นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามประกาศใช้กฎหมาย และคณะรัฐมนตรีก็ยังคงเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร แต่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา ส่วนรัฐสภาเองก็ยังคงทำหน้าที่สำคัญ คือ ออกกฎหมายและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ประธานาธิบดีในระบอบประชาธิปไตย แบบนี้เป็นผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศและการเมืองโดยทั่ว ๆ ไปทั้งยังทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการ ระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมีอำนาจยุบสภาได้ด้วย จึงมีอำนาจมาก เช่น อินเดีย ฝรั่งเศส¹⁵

2.4.6 ประเภทของระบอบประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ประชาธิปไตยโดยทางตรง เป็นรูปแบบการปกครองที่ให้ประชาชนทั้งประเทศเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองโดยตรง ด้วยการประชุมร่วมกัน พิจารณา ตัดสินปัญหาาร่วมกันในที่ประชุมโดยตรง และจะเป็นผู้เลือกตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของรัฐโดยตรง เราจะเห็นว่าประชาธิปไตยประเภทนี้จะใช้ได้ในเชิงปฏิบัติจริง ๆ ก็แค่เฉพาะในสังคมเล็ก ๆ หรือประเทศเล็ก ๆ ที่มีสมาชิกจำนวนน้อย ซึ่งแต่ละคนมีโอกาสนอภิปราย วิพากษ์วิจารณ์ และพิจารณาปัญหาต่าง ๆ อย่างละเอียด และมีเหตุผล แต่ถ้านำเอาประชาธิปไตยประเภทนี้มาใช้กับสังคมขนาดใหญ่ที่มีสมาชิกจำนวนมากแล้วจะเป็นอุปสรรค เนื่องจากความไม่พร้อมเพรียงกัน และการที่จะหาสถานที่ประชุมขนาดใหญ่เพื่อจะให้ประชาชนทั้งประเทศมาประชุมในที่เดียวกันย่อมเป็นไปได้ยากยิ่ง

2. ประชาธิปไตยโดยทางอ้อม เป็นประชาธิปไตย เป็นประชาธิปไตยอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประเทศต่าง ๆ ของโลกได้ขยายตัวออกไปมาก ประชาชนพลเมืองเพิ่มขึ้นปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมามาก ฉะนั้นโอกาสที่ประชาชนทั้งประเทศจะมานั่งปรึกษารือกันเพื่อแก้ปัญหาแบบประชาธิปไตยโดยทางตรงย่อมเป็นไปได้ เพื่อแก้ไขอุปสรรคนี้แทนที่ประชาชนทุกคนจะต้องมาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาตัดสินปัญหาใด ก็จะทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเลือกตัวแทนหรือที่รู้จักในนาม สมาชิกรัฐสภา เข้าไปสู่ที่ประชุมแทน ส่วนลักษณะและวิธีการเลือกสมาชิกรัฐสภาของประชาชนในแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไป

เนื่องจากในระบอบประชาธิปไตยนั้นถือว่าการปกครองของประชาชน บทบาททางการเมืองของประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจึงเป็นหัวใจของระบบนี้ ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน จึงถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นอาจเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ เช่น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การพูดคุยเรื่องการเมือง การช่วยพรรคการเมืองในการรณรงค์หาเสียง การเข้าร่วมประชุม

¹⁵หยุด แสงอุทัย, บนเส้นทางประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : เซ็นจูรี, 2535), หน้า 11.

ทางการเมืองการเป็นผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง หรือแม้แต่การเดินทางประท้วง หรือสนับสนุนการดำเนินการของรัฐที่ยังผลให้ตนเองได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์¹⁶

2.4.7 การพัฒนาประชาธิปไตย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยถึงจะได้ชื่อว่าเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุด แต่การปกครองดังกล่าวจะดีได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประเทศเป็นสำคัญว่ามีความเข้าใจเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด จะเห็นได้ว่าประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วยกัน บางประเทศก็มีความมั่นคงเป็นอย่างยิ่ง แต่บางประเทศก็กับไม่มีความมั่นคงแต่อย่างใด มีการปฏิวัติรัฐประหาร เกิดขึ้นภายในประเทศของตนอยู่ตลอดเวลา เหตุการณ์ลักษณะเช่นนี้คือเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของประชาชนในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศว่าประชาชนในแต่ละประเทศนั้นเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้หรือไม่ ถ้าหากประชาชนส่วนน้อยเข้าใจแต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจแล้ว ระบอบประชาธิปไตยก็ไม่มีความหมาย ทั้งนี้ ถ้าหากประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจก็ย่อมหมายถึงว่าประชาชนในประเทศนั้นจะไม่เข้าใจบทบาทของตนเองว่าตนเองมีความสำคัญอย่างไรต่อการปกครองดังกล่าว เมื่อประชาชนไม่เข้าใจในบทบาท อำนาจ และอำนาจหน้าที่ของตนแล้ว การพัฒนาประชาธิปไตยก็ไม่เกิดขึ้น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็นการปกครองที่มุ่งให้ก่อให้เกิดความเจริญแก่มนุษย์เป็นสำคัญ โดยประชาชนต้องมีการพัฒนาตนเอง รู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพในเชิงสร้างสรรค์ มีคามรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การใช้สติปัญญาและเหตุผล¹⁷

¹⁶ จรูญ สุภาพ, หลักเศรษฐศาสตร์ ฉบับพิสดาร, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2518), หน้า 2.

¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, ประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2542), หน้า 106-108.

2.5 รัฐธรรมนูญไทยที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักการเมือง

บทบัญญัติที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักการเมืองตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ในบทบัญญัติส่วนใหญ่จะเหมือนกับที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับเก่า แต่ที่มีความแตกต่าง ได้แก่

มาตรา 101 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(3) เป็นสมาชิกพรรคพวกการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุ ยุบสภา ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

(4) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้ว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

(จ) เคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

(5) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบสัดส่วนต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตาม (4) ด้วย แต่ลักษณะดังกล่าวในกรณีใดที่กำหนดถึงจังหวัด ให้หมายถึงกลุ่มจังหวัด

(6) คุณสมบัติอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา 102 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ

(1) ดิคาเสพติดให้โทษ

(2) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(3) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 100 (1) (2) หรือ (4)

(4) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(5) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดหุโทษ

(6) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(7) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(8) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการเมือง

(9) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(10) เป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงแล้วไม่เกินสองปี

(11) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(12) เป็น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(13) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา 263

(14) เคยถูกวุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

มาตรา 265 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้อง

(1) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น

(2) ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้าสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(3) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลอื่นๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ

(4) ไม่กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา 48

บทบัญญัติมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา รับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกันและมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา รับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของ รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน

ให้นำความใน (2)(3) และ(4) มาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ สมาชิกวุฒิสภานั้นที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการหรือผู้ได้รับมอบหมายจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้กระทำความตามมาตรานี้ด้วย

มาตรา 266 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่ง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ สมาชิกวุฒิสภาเข้าไปก้าวกำย หรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงาน หรือ ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วน ท้องถิ่น

(2) การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการซึ่งมี ตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงาน ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ

(3) การให้ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา 105 สมาชิกสภาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา 106 สมาชิกสภาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(2) ตาย

(3) ลาออก

(4) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 101

(5) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 102

(6) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 265 หรือ มาตรา 266

(7) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกหรือพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกหรือพรรคการเมืองมีมติ เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น ได้อุทธรณ์ต่อ ศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ คัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา 65 วรรคสาม ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะ ตามมาตรา 65 วรรคสาม ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา 65 วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายใน สามสิบวัน นับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

(8) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และไม่อาจเข้าเป็นสมาชิก ของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่ง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนด หกสิบวันนั้น

(9) วุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งหรือ ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา 91 หรือศาลฎีกามีคำสั่งตามมาตรา 239 วรรคสอง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพ นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง แล้วแต่กรณี

(10) ขาดประชุมเกิดจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(11) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแม้จะมีการรอลงโทษเว้นแต่เป็นการรอลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

สำหรับหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ว่าด้วยการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถกระทำได้หลายรูปแบบที่สำคัญๆ ได้แก่

(1) การตั้งกระทู้ถามเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการจะตรวจสอบเพื่อให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้บริหารตอบ หรือชี้แจง ดังมาตรา 156 บัญญัติไว้ว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อคณะ รัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน”

(2) การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี กล่าวคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจจะขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหารได้ และถ้ารัฐมนตรีนั้น ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรีนั้นก็จะต้องออกจากตำแหน่งหรือไม่สามารถบริหารงานได้ต่อไป ดังมาตรา 158 กำหนดว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า สองในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี เมื่อการเปิดอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมีใช้ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้น ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นนี้ว่านี้ มิให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร”

(3) การตั้งคณะกรรมการ เพื่อสอบสวนหรือศึกษาเรื่องต่างๆ อำนาจการตั้งคณะกรรมการสามัญและวิสามัญนี้ รัฐธรรมนูญให้อำนาจแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะกระทำการหรือสอบสวนเรื่องราวต่างๆ ได้ โดยการตั้งคณะบุคคลขึ้นเป็นคณะกรรมการขึ้นมาทำหน้าที่ช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะตรวจสอบเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหารด้วย ดังนั้น คณะกรรมการทั้งสามัญ และวิสามัญ จึงเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยเสริมอำนาจการควบคุมและตรวจสอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อฝ่ายบริหารได้ ดังมาตรา 135 ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ระบุว่า “วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา มติตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน

ตามที่กล่าวข้างต้น คือ บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ควรจะเป็น ในทัศนคติของ ส.ดร. กนก วงษ์ตระหง่าน ซึ่งเน้นหนักถึงบทบาทและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ตามหลักการที่ว่าด้วยการปกครองโดยระบบตัวแทน (Representative Government)

บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริง ซึ่ง Heing Bulau และ Paul D.Kamp ได้ให้องค์ประกอบสำคัญของการเป็นตัวแทนในเชิงการสนองตอบแทนไว้ 4 ประการ คือ

1. การสนองตอบในเชิงนโยบาย ซึ่งประเด็นที่สำคัญ คือ การเกี่ยวข้องกันในระหว่างความต้องการทางนโยบายของประชาชนกับการกระทำ หรือพฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือ เมื่อใดก็ตามถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้งสามารถได้มา

ซึ่งข้อตกลงร่วมกันในนโยบายหนึ่ง ๆ ไม่ว่าจะวิธีการได้มาซึ่งข้อตกลงร่วมกันจะเป็นอย่างไร เมื่อนั้น แสดงว่า การเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น สนองตอบต่อประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

2. การสนองตอบในเชิงบริการ การกระทำในการให้บริการนี้ไม่เกี่ยวข้องกับกรให้บริการเชิงนิติบัญญัติ แต่ครอบคลุมไปถึงการช่วยติดต่อประสานงาน จนถึงการแก้ไขปัญหาระหว่างประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้งกับข้าราชการประจำ ในกรณีที่ประชาชนไม่สามารถติดต่อกับข้าราชการประจำที่รับผิดชอบในเรื่องปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ได้ หรือติดต่อได้แต่ไม่ได้รับความช่วยเหลือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงทำหน้าที่คล้ายกับเป็นตัวเชื่อมระหว่างประชาชนกับผู้ให้บริการต่างๆ

3. การสนองตอบในเชิงจัดสรรผลประโยชน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะเป็ผลประโยชน์แก่พื้นที่หนึ่ง ๆ บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในส่วนนี้จะมิตลักษณะของการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่พื้นที่ และประชาชนที่เลือกตั้งตนซึ่งเป็นการสนองต่อประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งของตน

4. การสนองตอบในเชิงสัญลักษณ์ การสนองตอบในเชิงนี้มีลักษณะในเชิงจิตวิทยามากกว่า ในขณะที่การสนองตอบในเชิงนี้เกี่ยวข้องกับความเชื่อถือ และความไว้วางใจ ซึ่งหมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีคุณสมบัติคล้ายกับการเป็น “สัญลักษณ์” ที่ประชาชนให้ความเชื่อถือไว้วางใจ ทำให้ประชาชนรู้สึก และเชื่อว่าเขามีตัวแทนในสภาผู้แทนราษฎรถึงแม้ว่าอาจจะไม่มีผลในทางวัตถุประสงค์แต่มีผลทางจิตใจของประชาชน¹⁸

2.6 อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 480 คน และวุฒิสภา มีสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 150 คน สำหรับบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นประกอบด้วยบทบาทภายในสภา ซึ่งได้แก่ อำนาจในการตรากฎหมาย อำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และอำนาจในการให้ความเห็นชอบ เป็นต้น นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังต้องสร้างบทบาทภายนอกสภาผู้แทนราษฎรในการ

¹⁸บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด, รัฐธรรมนูญและพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ 2550, (ปฐมธานี : บริษัท พี เอ็น เค แอนด์ สกายพริ้นติ้ง จำกัด, 2551), หน้า 102.

ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน และในด้านเวทีต่างประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทสำคัญยิ่งในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศอีกด้วย

2.6.1 บทบาทภายในสภา

1. อำนาจในการตรากฎหมาย

1.1 การตราพระราชบัญญัติ คือ กระบวนการหรือขั้นตอนในการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

1.1.1 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

1) ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

1.1 คณะรัฐมนตรี

1.2 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

1.3 ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา หรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งประธานศาลและประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

2) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อน จากนั้นจึงให้วุฒิสภาพิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อไป เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อน ซึ่งต้องกระทำไปแล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อความไม่ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป แต่ถ้ามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่วินิจฉัยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นั้นเป็นอันตกไป

1.1.2 พระราชบัญญัติ

1) ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ

1.1 คณะรัฐมนตรี

1.2 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน โดยไม่ต้องให้พรรคการเมือง ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดมีมติให้เสนอได้

1.3 ศาลหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่ประธานศาลและประธานองค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ

1.4 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน

2) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อน จากนั้นจึงให้วุฒิสภาพิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อไป เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้นำกรรมาธิการนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป

1.2 การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด พระราชกำหนดคือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นให้ใช้บังคับเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีหลังจากใช้บังคับแล้วให้นำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติต่อไป

1.3 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

1.3.1 ผู้มีสิทธิเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติม

- 1) คณะรัฐมนตรี
- 2) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร
- 3) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา
- 4) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

1.3.2 การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยพิจารณาเป็น 3 วาระ คือ

วาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนน โดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

วาระที่ 2 ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา โดยให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เมื่อการพิจารณาวาระที่ 2 เสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้ 15 วัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่ 3 ต่อไป

วาระที่ 3 ขึ้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนน โดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้นำกรรมาธิการนำขึ้น

ทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับต่อไป

2. อำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

2.1 การตั้งกระทู้ถาม การตั้งกระทู้ถาม คือ คำถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาดังถาม รัฐมนตรีในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ และนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีต้องเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเพื่อชี้แจงหรือตอบกระทู้ถามในเรื่องนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ไม่อาจเข้าชี้แจงหรือตอบกระทู้ได้ ต้องแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาทราบก่อนหรือในวันประชุมสภาในเรื่องดังกล่าว

2.2 การเสนอญัตติ ญัตติ คือ ข้อเสนอใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้ศาลลงมติหรือวินิจฉัยชี้ขาดว่าจะให้ปฏิบัติอย่างไร

2.2.1 การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

2.2.2 การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 6 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

2.2.3 การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ในกรณีมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ตาม 2.2.1 หรือ 2.2.2

กรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งสังกัดพรรคที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเสนอตาม 2.2.1 หรือ 2.2.2 ได้ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีบริหารงานมาแล้วเกินกว่า 2 ปี

2.2.4 ญัตติตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมาธิการ คือ บุคคลที่สภาแต่งตั้งขึ้นประกอบเป็นคณะกรรมการ เพื่อให้พิจารณากฎหมาย หรือกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญและมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้ง

เป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำกิจการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภา

3. สิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ฯลฯ ออกจากตำแหน่งได้

4. อำนาจในการควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่ รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภาแล้วแต่กรณี เพื่อส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

5. อำนาจในการให้ความเห็นชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา สามารถพิจารณาให้ความเห็นชอบในเรื่องดังต่อไปนี้ในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้คือ

- 5.1 การให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ
- 5.2 การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- 5.3 การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลา 120 วัน
- 5.4 การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม
- 5.5 การให้ความเห็นชอบในการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

ฯลฯ

2.6.2 บทบาทภายนอกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสร้างบทบาทในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน วิธีการนั้นคือการพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนนี้มีนัยสำคัญ 3 ประการคือ

1. เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญและการเอาใจใส่ทุกข์สุขของประชาชน
2. เป็นโอกาสที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้พบปะและรับฟังปัญหาโดยตรงจากประชาชนเพื่อนำปัญหานั้นไปแก้ไขโดยเร็วที่สุด

3. ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับข้อมูลโดยตรงจากประชาชน เพื่อใช้ควบคุมการทำงานของรัฐบาล และเพื่อเสนอแนะการตรากฎหมายต่างๆ ในรัฐสภาต่อไป

เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับข้อมูลปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนแล้ว
วิธีดำเนินการต่อไป คือ

1. ทำหนังสือถึงรัฐมนตรีที่รับผิดชอบต่อปัญหานั้น เพื่อแจ้งให้ทราบถึงปัญหาและให้
ดำเนินการแก้ไข
2. พารายฎรที่เดือดร้อนไปพบเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไข
ปัญหา
3. ให้ความช่วยเหลือตามกำลังความสามารถและความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรผู้นั้นเอง
4. รับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชน และนำเรื่องดังกล่าวทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ช่วยแก้ไขปัญหาคือต่อไป
5. นำเรื่องเข้าสู่คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา

2.6.3 บทบาทด้านต่างประเทศ

เป็นบทบาทที่มีความสำคัญยิ่งในการเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดี ใน
ระดับโลกและระดับภูมิภาค ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ เพื่อช่วยแสวงหาแนวทางการ
แก้ไขปัญหาดังกล่าวของประชาคมโลกด้วยวิถีทางการทูตรัฐสภา ในด้านต่างๆ ได้แก่

1. บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ทวิภาคี กับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะความสัมพันธ์
ระหว่างสภานิติบัญญัติ ได้แก่

1.1 การรับรองคณะทูตานุทูต สมาชิกรัฐสภา และบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ

1.2 การจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยกับสมาชิกรัฐสภาต่างประเทศ

1.3 การแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเยือนเพื่อเสริมสร้างและกระชับความสัมพันธ์กับรัฐสภา

ของนานาประเทศ และเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างประเทศของฝ่ายบริหาร

2. บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์พหุภาคีกับองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศรัฐสภาไทย
ได้เข้าร่วมเป็นภาคีองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศหลายองค์กร เช่น

2.1 สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union: IPU) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้าง
สันติภาพและความร่วมมือระหว่างประชาชน ส่งเสริมให้มีการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
ระหว่างสมาชิกแห่งรัฐสภา และมุ่งมั่นจะสร้างและพัฒนาสถาบันประชาธิปไตยให้มั่นคง

2.2 สหภาพสมาชิกรัฐสภาและแปซิฟิก (Asia-Pacific Parliamentarians' Union: APPU)
มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาไว้ซึ่งอิสรภาพและการปกครองระบอบประชาธิปไตย เสริมสร้างความ
เข้าใจอันดี และความสามัคคีระหว่างประเทศในเอเชียและแปซิฟิก ส่งเสริมความร่วมมือทาง
เศรษฐกิจและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและวิชาการ

2.3 สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA) มีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภาของกลุ่มประเทศ อาเซียนสมาชิก รัฐสภาเป็นสมาชิกหน่วยประจำชาติไทยโดยตำแหน่ง การดำเนินการในรูปแบบของหน่วยประจำชาติไทย ในแต่ละองค์กรดังกล่าวข้างต้น บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทย โดยมีประธานรัฐสภาเป็นประธาน และรองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานหน่วยประจำชาติไทยโดยตำแหน่ง รองประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา เป็นกรรมการบริหาร โดยตำแหน่ง

นอกจากนี้ยังมีกรรมการบริหารอื่นอีก 14 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกรัฐสภาที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่น โดยคำนึงถึงจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทย มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

รัฐสภาไทยยังได้เป็นสมาชิกและเข้าร่วมในกิจกรรมขององค์การรัฐสภาระหว่างประเทศอีกหลายองค์กร เช่น

1. องค์การสมาชิกรัฐสภาแห่งเอเชียว่าด้วยเรื่องประชากรและการพัฒนา (Asia Forum of Parliamentarian on Population and Development : AFPPD)
2. องค์การสมาชิกรัฐสภาฝ่ายแพทย์และสาธารณสุข (International Medical Parliamentarians Organization : IMPO)
3. องค์การการประชุมรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Parliamentary Forum: APPF)

3. บทบาทในการสร้างความเป็นผู้นำและเกียรติภูมิให้แก่รัฐสภาและประเทศไทยรัฐสภาไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศมา แล้วหลายองค์กร เช่น

3.1 สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union: IPU)

- (1) การประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 45 ปี พ.ศ. 2499
- (2) การประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 78 ปี พ.ศ. 2530
- (3) การประชุมพิเศษของสหภาพรัฐสภา เรื่องความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก พ.ศ. 2534
- (4) การประชุมรัฐสภาเนื่องในโอกาสการประชุมสหประชาชาติ ว่าด้วยการค้า และการพัฒนา ครั้งที่ 10 ปี พ.ศ. 2543

(5) การสัมมนารัฐสภาภูมิภาคของรัฐสภาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียแปซิฟิก ว่าด้วยการปฏิรูปด้านความมั่นคงในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ปี พ.ศ. 2549 และนอกเหนือจากการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐสภาระดับโลกแล้ว สมาชิกรัฐสภาไทยยังได้รับเกียรติให้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ในสหภาพรัฐสภา อาทิเช่น กรรมการบริหารสหภาพรัฐสภา สมาชิกกิตติมศักดิ์ของสหภาพรัฐสภา กรรมการและคณะกรรมการด้านต่างๆ เป็นต้น

3.2 สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Parliamentarians' Union : APPU)

- (1) การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 3 และคณะมนตรี ครั้งที่ 3 ปี พ.ศ. 2510
- (2) การประชุมคณะมนตรี ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ. 2511
- (3) การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 10 และคณะมนตรี ครั้งที่ 17 ปี พ.ศ. 2517
- (4) การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 29 และคณะมนตรี ครั้งที่ 56 ปี พ.ศ. 2537

3.3 สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA)

รัฐสภาไทยเคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาใหญ่มาแล้ว 5 ครั้ง คือ ในปี พ.ศ. 2522, 2527, 2534, 2539 และ 2544 และจะเป็นเจ้าภาพอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2552¹⁹

2.7 คุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามทัศนะของประชาชน

คุณลักษณะ หมายถึง คุณสมบัติที่ชี้เฉพาะให้เป็นความดีหรือลักษณะประจำตัวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

2.7.1 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณสมบัติด้านที่แสดงออกให้เห็นถึงความเป็นนักประชาธิปไตย ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น มีความรู้กว้างขวางทางด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง และเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความมั่นใจในตนเองสูง มีความเป็นตัวของตัวเองสูง เป็นคนมีเกียรติ น่าคบ เป็นตัวอย่างของคนดีได้ เป็นต้น มีความสำนึกต่อความรับผิดชอบและหน้าที่ เป็นคนมีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จในงานสูง มีความมั่นคงในความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล มีความสุภาพอ่อนโยน มีมารยาทดีทางสังคม มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความยึดมั่นต่อขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม

¹⁹บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด, รัฐธรรมนูญและพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ 2550, อ่างแล้ว, 2551), หน้า 89.

บุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำเร็จ บุคลิกภาพที่ดีจะชวนให้ผู้อื่นศรัทธาและนิยมชมชอบ จะจงใจคนและดึงดูดใจคน คุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับหลักธรรมในพระไตรปิฎก 4 หลักธรรมคือ

1. อธิปไตย 3 อธิปไตย คือ ธรรมที่แยกประเภทของผู้ใช้อำนาจไว้ 3 ประเภท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะต้องมีคุณลักษณะหนึ่งในสามของ หลักธรรมอธิปไตย 3 ได้แก่

1.1 อัตตอธิปไตย คือ การถือตนเป็นใหญ่ มีลักษณะเป็นคนเอาแต่ใจตนเอง เชื่อมมั่นในตนเองสูง นิยมใช้พระเดชมากกว่าพระคุณ

1.2 โลกาธิปไตย คือ การถือคนอื่นเป็นใหญ่ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีจุดยืน ไม่สามารถตัดสินใจด้วยตัวเองได้

1.3 ธรรมาธิปไตย คือ การถือธรรมเป็นหลักการเป็นสำคัญ ยึดหลักเป้าหมายของงานการทำงานให้ทั้งพระเดชพระคุณ

2. อิทธิบาท 4 คือ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมาย เป็นหลักธรรมที่สร้างผลงานให้มนุษย์ได้ทำงานให้สำเร็จเรียบร้อย ได้แก่

2.1 ฉันทะ คือ ความพอใจ ความต้องการที่จะทำงาน ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ รับผิดชอบงานในหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ใฝ่รักจะทำในสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

2.2 วิริยะ คือ ความเพียร ขยัน ประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน หนักเอา เบาสู้ เอาใจใส่ในธุระไม่ทอดทิ้ง

2.3 จิตตะ คือ ความตั้งใจ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ ตั้งใจให้จิตจดจ่อที่งาน เอาจิตฝึกใฝ่ไม่ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป ขนขวายทำภารกิจด้วยความกระตือรือร้นและจริงจัง

2.4 วิมังสา คือ ความเข้าใจ ความไตร่ตรองหรือทบทวน หมั่นใช้ปัญญา พิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล รู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลงงานให้เหมาะสมกับสถานที่และกาลเวลา มีการวางแผน วัตถุประสงค์ของงานอย่างสม่ำเสมอ

หลักธรรมนี้ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนมีนิสัยรักงาน รับผิดชอบงาน ทำงานด้วยความมีระเบียบ สมเหตุสมผล มีประสิทธิภาพเจตนาในงานหลายสาขา สามารถแก้ปัญหาได้ถูกจุดรวดเร็ว รอบคอบ ถูกใจทำให้ภารกิจบรรลุเป้าหมายทันเวลา ทันเหตุการณ์

3. พหุสูต 5 คือ หลักธรรมที่กำหนดคุณสมบัติที่ทำให้บุคคลได้รับความเชื่อถือ ว่าเป็นผู้ได้เรียนรู้มาก หรือมีปัญญา เป็นผู้คงแก่เรียน คนมีปัญญา คือ คนที่สามารถแก้ปัญหาได้ เป็นพหุสูต มีคุณสมบัติ 5 ประการคือ

3.1 พหุสูตาคือ ได้เล่าเรียน สดับรับฟังมาก

3.2 ธตา คือ จำได้ หรือ สาระได้ มีความแม่นยำ

3.3 วจสา ปริจิตา คือ การท่องบ่นให้คล่องปาก หรือพูดอยู่เสมอๆ จนคล่องแคล่วชัดเจน

3.4 มนसानุเปกขิตา คือ การใส่ใจนึกคิด พินิจพิจารณาจนเจนใจ นึกถึงครั้งใดก็ปรากฏ
เนื้อความสว่างชัด เกิดความกระจ่างเข้าใจว่าคืออะไร และมีความโยงใยกันอย่างไร เกี่ยวกันกับ
อะไรบ้าง

3.5 ทิฏฐิยา สุปฏิวิทธา คือ มีความเข้าใจลึกซึ้ง มองเห็นประจักษ์แจ้งด้วยปัญญา ทั้งใน
แง่ความหมายและเหตุผล รู้คิด รู้วินิจฉัย รู้ที่จะจัดการ

หลักธรรมนี้ทำให้คนเป็นคนฉลาด มีความสามารถแก้ปัญหาได้ ปัญญามีมากกว่าความรู้
ทางโลก โลกวัดความรู้จากปัญญา แต่คนมีปัญญาอาจไม่มีปัญญาก็ได้ เพราะใช้ความรู้แก้ปัญหา
ไม่เป็น ถ้าคนในประเทศมีปัญหา สามารถสร้างปัญญาและสะสมปัญญาเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติของ
ชาติหลุด่วงไปด้วยดีได้ ประชาชนก็จะมีความสุข

4. โยนิโสมนสิการ คือ หลักธรรมการใช้ความคิดถูกวิธี คือการทำใจให้แยกกาย มองสิ่ง
ทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณาสืบค้นถึงต้นตอ สวหาเหตุผลตลอดจนสาย แยกแยะออก พิจารณา
ด้วยปัญญาที่คิดเป็นระเบียบและโดยอุบายวิธีให้เห็นปัญญาตามสภาวะตามเหตุตามปัจจัย เกิด
ความคิดที่ถูกต้อง เป็นต้นทางของปัญญาและความตั้งงามทั้งปวง เป็นความฉลาดคิดที่แยกกายให้
เป็นความจริง และค้นหาประโยชน์ได้ คำว่า โยนิโสมนสิการ แยกออกเป็น 2 ส่วน โยนิโส แปลว่า
ถูกต้อง มนสิการ แปลว่า การคิด ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่า คิดเป็น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของพระ
เมธีธรรมภรณ์ แยกออกเป็น 4 ประการ คือ

4.1 คิดถูกวิธี คือ คิดถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย

4.2 คิดมีระเบียบ คือ คิดอย่างมีขั้นตอน อย่างมีระบบ

4.3 คิดอย่างมีเหตุผล คือ คิดอย่างโยงเหตุไปหาผล หรือจากผลไปหาเหตุ เป็นการคิด
อย่างรู้เท่าทันคน ทันเหตุการณ์ เมื่อสิ่งการสิ่งใดจะรู้ผลที่ตามมา เมื่อเห็นเหตุผิดปกติ ก็สามารถบอก
ได้ว่าเกิดจากเหตุอะไร ควรแก้อย่างไร

4.4 คิดเป็นเหตุผล คือ คิดในทางบวก คิดให้มีความหวัง เมื่อได้เห็น ได้ยินอะไรก็เก็บ
เอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ คือ คิดอย่างได้ประโยชน์ไม่ว่าสถานการณ์นั้นจะเป็นบวกหรือลบ

ก่อน สวัสดิทานิชย์ ได้แยกการพิจารณาบุคลิกภาพในรายละเอียดออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. อุปนิสัยของคน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสดงพฤติกรรม ได้แก่ ความกล้าหาญ กับความ
รอบคอบ ความเยือกเย็นกับความเจ้าอารมณ์ การคิดการไกลกับการคิดเฉพาะหน้า ความฝึฝใฝ่ใน
ศิลปะกับการเป็นนักปฏิบัติ ความเชื่อในศานากับความเชื่อในวิทยาศาสตร์

2. คุณลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งได้แก่ ร่างกาย รูปร่าง หน้าตา และกริยา ท่าทาง

3. บทบาทของบุคคล บทบาทเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ซึ่งแสดงออกตามเพศ วัย อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และตำแหน่ง

การมีบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญต่อการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะบุคลิกที่ดีจะชวนให้ผู้อื่นศรัทธาและนิยมชมชอบ ทำให้กลายเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งได้ง่ายขึ้น เพราะบุคลิกภาพที่ดีจะดึงดูดใจและจูงใจคน ทำให้เกิดมิตรภาพระหว่างกันอย่างรวดเร็ว

2.7.2 คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติที่แสดงออกให้เห็นว่าเป็นผู้มีคุณธรรม และมีความสามารถเป็นที่ยอมรับ มีมนุษยสัมพันธ์สูง รู้จักคนมาก สามารถคบหาสมาคมกับคนหลากหลายอาชีพ ไม่ถือตัว เป็นผู้มีความสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี สามารถครองใจคนให้ร่วมมือร่วมใจ สร้างสรรค์ผลงานที่มีมาตรฐาน ได้ เป็นผู้มีอิทธิพลเหนือคนอื่นในกลุ่ม เป็นที่ศรัทธา เลื่อมใสและไม่ถือเอาการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง หรือ ยศถาบรรดาศักดิ์ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักธรรมในพระไตรปิฎก 4 หลักธรรม คือ

1. ทศพิธราชธรรม เป็นธรรมของพระราชา เป็นหลักธรรมของผู้ปกครอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎปฏิบัติที่ผู้นำ ผู้ปกครองจะต้องปฏิบัติเพื่อปกป้อง อบรม ค้ำครองตนไม่ให้ลุแก่อำนาจหน้าที่ใช้เป็นหลักในการปฏิบัติตนและหลักในการปกครอง เป็นหลักธรรมที่ทำให้เกิดความเคารพ รัก นับถือ เป็นสิ่งคุ้มครองป้องกัน รักษา อำนาจประโยชน์สุขแก่ตนเอง หมู่คณะ ประชาชน และสหประชาชาติ หลักทศพิธราชธรรม มี 10 ประการ คือ

1.1 ทาน คือ การให้สิ่งที่ควรให้แก่บุคคล เป็นการแผ่เมตตาให้ปันและการสงเคราะห์ เช่น ให้ทรัพย์ ให้ความรู้ ให้ความรู้ความเข้าใจในทางธรรมให้พ้นทุกข์ รวมถึงการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ด้วย

1.2 ศีล คือ ความประพฤติที่ดีงาม คือ การสำรวมกาย วาจา ใจ ประกอบแต่การสุจริต รักษาเกียรติคุณให้ควรเป็นตัวอย่าง และเป็นที่ยกย่องนับถือของประชาชน มิให้มีข้อที่ใครจะดูหมิ่นได้

1.3 ปริจาคะ คือ การบริจาค การเสียดสละความสุขสำราญ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

1.4 อาชวระ คือ ความซื่อตรง คงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์จริง ไร้มารยา ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต จริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชน ไม่มีเจตนาทุจริตแอบแฝง

1.5 มัททวะ คือ ความอ่อนโยน มีอัธยาศัยไมตรีอันดีงาม ไม่เย่อหยิ่ง ไม่หยาบคาย ไม่แข็งกระด้าง มีกิริยาที่สุภาพ นุ่มนวล ละมุนละไม มีความสง่างามอันเกิดแต่ท่วงทีกิริยาทำให้เกิดความรักและยำเกรง

1.6 ตปะ คือ การมีอำนาจ มีเดชในตน ที่จะทำลายหรือขจัดความชั่วออกไปจากใจตน ได้มีอำนาจทางจิตที่จะเผากิเลสตัณหาให้กรอบงำใจตน ยับยั้งข่มใจตน ไม่ยอมหลงไหลหมกมุ่น ในความสุข ในสิ่งที่ปรนเปรอ มีความเพียร ขจัดความอุปสรรค มุ่งมั่นทำภารกิจให้เสร็จ

1.7 อักโกธระ คือ ความไม่โกรธ ไม่กริ้วกราด ไม่ลู่อำนาจความโกรธ จนเป็นเหตุให้ กระทบการต่างๆผิดพลาด มีเมตตาประจําใจ ไว้ระงับความขุ่นเคือง มีความปรารถนาดีต่อคนทั่วไป อยู่เสมอ ด้วยใจบริสุทธิ์ ไม่เห็นแก่ตัว มุ่งให้ผู้อื่นเจริญในทุกๆด้าน

1.8 อวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน ไม่บีบบังคับประชาชน เช่น เสียดสีขูดรีด ไม่หลง ระวังในอำนาจ ขาดความกรุณา หาเหตุเบียดเบียนลงโทษ เพราะความอาฆาต เกลียดชัง ต้องมีใจ กรุณาช่วยเหลือผู้อยู่ได้ปกครองให้พ้นทุกข์ภัย

1.9 ขันติ คือ ความอดทนอดกลั้น อดทนต่อความยากลำบากของงาน แม้จะตรากตรำ เหนื่อยกาย เหนื่อยใจ สักเพียงใดก็ไม่ท้อถอย ถึงถูกเยาะเย้ยด้วยท่าทาง ถ้อยคำ เสียดสี ถากถาง อย่าง ใด ก็ไม่หมกมัวล้างใจ ไม่ยอมละทิ้งงาน พร้อมทั้งจะฝ่าอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จเพื่อให้เห็นถึงความ เข้มแข็งและกล้าหาญของจิตใจ

1.10 อวิโรธนะ คือ ความประพฤติไม่ผิด ไปจากหลักธรรม คือ ยึดธรรมเป็นหลักให้ หนักแน่น ไม่เอนเอียงหวั่นไหวต่อคำสรรเสริญ เยินยอ คำเยาะเย้ยถากถาง อามิสสินจ้าง มีจิตใจ หนักแน่น ยึดมั่นในความยุติธรรม เทียงธรรม รักษาระเบียบแบบแผน ยึดหลักการปกครอง รักษา ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม มีสติควบคุมมารยาททางกาย วาจา ใจ ให้สุภาพดีงาม

2. จักรวรรดิวัตร เป็นหลักธรรมที่ช่วยในการดำเนินกุศโลบายและวิเทโสบาย หรือ ความสัมพันธ์ทางการเมือง เป็นธรรมที่นักปกครองต้องยึดมั่นปฏิบัติ เพราะมีเป้าหมายเพื่อ ประโยชน์สุขของสังคมอย่างแท้จริง เป็นหลักธรรมที่สอนให้ผู้ใช้อำนาจปกครอง ปกครองอาณา ประชากรราษฎรไปในทางที่ถูกที่ควร มุ่งส่งเสริมรัฐประศาสน โยบายอันดีประกอบด้วยประโยชน์ จักรวรรดิวัตร 12 มีอยู่ 12 ประการ

2.1 ปกป้องคุ้มครองชนฝ่ายใน คือ คนในปกครองส่วนตัวด้วยการบำรุงเลี้ยงอบรม สั่งสอนให้มีความเป็นอยู่เรียบร้อย สงบสุข มีความเคารพนับถือกัน ส่วนผู้ใต้บังคับบัญชาต้องดูแล ใกล้ชิด ฝึกระบบเป็นหลักในการปกครอง

2.2 สงเคราะห์แก่กษัตริย์เมืองขึ้น หรือผู้ปกครองนครภายใต้พระบรมเดชานุภาพ ใน ฐานะที่เป็นเมืองพี่เมืองน้อง ด้วยการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

2.3 สงเคราะห์กษัตริย์เมืองอื่นที่ดำเนินตามรอยพระยุคลบาท เช่น มกุฎราชกุมาร จิก มี นำเกล วังชุก แห่งราชอาณาจักรกัญฐาน ที่ดำเนินตามพระราชดำริในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น และข้าราชการฝ่ายพลเรือนทั้งปวงด้วยความเมตตาธรรม

2.4 สงเคราะห์แก่พระ พรหมณ์ นักบวช ครู คหบดี ไว้เป็นศูนย์แห่งจริยธรรม เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ทะนุบำรุงพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง

2.5 ให้ความสงเคราะห์แก่ชาวชนบท คือ ราษฎร ท้องถิ่นตลอดถึงชายแดนโดยไม่ทอดทิ้งประชาชนทั่วไปและเกษตรกร ช่วยเหลือเกื้อกูลให้ประกอบอาชีพสงเคราะห์ให้มีอาชีพ หาตลาดให้ขายผลผลิตได้ เพื่อช่วยเหลือตนเองและทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

2.6 สงเคราะห์แก่เหล่าสมณพรหมณ์ แก่สงฆ์ แก่บรรชิต ผู้ทรงศีลทรงคุณธรรม เพราะศาสนากับการเมืองแยกออกจากกันไม่ได้ นักปกครองต้องการให้ศาสนามีความมั่นคงควบคู่ไปกับเสถียรภาพของบ้านเมือง เพราะศาสนาช่วยกล่อมเกลาคิดใจของประชาชนให้มีจิตใจสำนึกรักและหวงแหนชาติ ศาสนา

2.7 ปกป้องคุ้มครองสตรีทั้งหลาย รวมถึง ผุ้เนื้อ นก สัตว์ 4 เท้า และ 2 เท้า ไม่ให้สูญพันธุ์ ควรมีการทำนุบำรุง ไว้ให้มีสืบไปด้วยการขยายพันธุ์ สงวนพันธุ์ไว้สืบไป

2.8 การปกป้องการแก้ไขมิให้มีการกระทำความผิดชั่วร้าย เคียดร้อน เกิดขึ้นในบ้านเมือง เช่น ก่อมีอบประท้วงรัฐบาล ห้ามปรามประชาชนมิให้ประพฤติผิดธรรม ชักชวนประชาชนให้ประพฤติ ออกกฎหมายเพื่อควบคุมป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด

2.9 แบ่งปันเฉลี่ยทรัพย์ให้แก่ผู้ยากไร้ เลี้ยงดูคนจน เพื่อป้องกันมิให้ประกอบกิจการทุจริต เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ช่วยอบรมสั่งสอนให้มีอาชีพ หากผู้ชำนาญการมาช่วยสอนให้ประกอบอาชีพ หาตลาดให้ขายผลผลิตเพื่อให้ได้เงินมาเลี้ยงชีพ

2.10 หมั่นปรึกษาสอบถามปัญหาเกี่ยวกับพรมหมณ์ พระ ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ตามเวลาอันสมควร เพื่อให้รู้หลักธรรม เพื่อใช้ในการบริหารประเทศ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ถูกทาง ถูกต้อง และถูกใจ ประชาชน

2.11 โดยอาการไม่เป็นธรรม เช่น การข่มขืนสตรี รักร่วมเพศ การเสพกามแบบวิถถาร เหล่านี้คือราคะไม่เป็นธรรม ผู้ทำต้องหักห้ามใจในเรื่องนี้ ต้องงดเว้นความเจ้าชู้ ต้องไม่เห็นความมุขส่วนตัวในเรื่องกาม เพราะเป็นเหตุให้เกิดปัญหาในทางการปกครอง

2.12 เว้นจากความ โลกที่ไม่ควร หมายถึง ความเห็นแก่ได้โดยไม่เลือก ความโลภจากการทุจริต จากผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย โลกทำให้ทอดทิ้งการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกื้อกูลผู้กระทำความผิด เป็นต้น²⁰

²⁰ที่.ปา.11/11/35/65

3. ราชสังคัตถ คือ เป็นหลักธรรมที่วางนโยบายการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจประชาชน เป็นหลักในการสงเคราะห์ประชาชนของผู้นำ ของชนชั้นปกครอง มีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ

3.1 สัสตเมระ คือ ความฉลาดในการบำรุงพืชพันธุ์ธัญญาหาร ผู้นำจะต้องมีความรู้ ความฉลาดเกี่ยวกับการเกษตร ต้องส่งเสริมการเกษตร ต้องส่งเสริมการเกษตร รวมไปถึงการเอาใจใส่ในอาชีพ และรายได้ความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ให้มีการประกอบอาชีพ ตามกำลัง

3.2 ปุริสเมระ คือ ความฉลาดในการดูแลข้าราชการ รู้จักส่งเสริมคนดี มีความรู้ ความสามารถ โดยให้กำลังใจ ส่งเข้ารับการศึกษ อบรม เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้เกิดความขยันขันแข็ง สนับสนุนให้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม และยุติธรรม

3.3 สัมมาปาสะ คือ ความรู้จักผูกผสานรวมใจประชาชนด้วยการส่งเสริมอาชีพหลัก เช่น ให้คนจนกู้ยืมทุนไปสร้างตัวในพาณิชย์กรรม หรือบริษัท ห้างร้าน เอกชน ผู้ให้บริการประชาชน ต้องดูแลเอาใจใส่ผู้มาใช้บริการด้วยการผลิตภัณฑที่มีคุณค่า และให้บริการหลังการขาย แก่ผู้ให้บริการเป็นอย่างดี

3.5 วาชเปยยะ คือ ความมีวาจาอันคู่คี่มน้ำใจ หมายถึง รู้จักพูดด้วยวาจาที่ไพเราะ สุภาพ นุ่มนวล ประกอบด้วยเหตุผล มีประโยชน์ เป็นบ่อเกิดแห่งความสามัคคี ทำให้เกิดความเข้าใจ อันดี เป็นบ่อเกิดแห่งความชื่นชมยินดี ยกย่อง นับถือ²¹

4. พละ 5 พละ คือ ธรรมอันเป็นกำลังของกษัตริย์หรือผู้นำหรือผู้ปกครองมีองค์ประกอบดังนี้คือ

4.1 พหาลพละ คือ มีร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสุขภาพดี มีความสามารถและความชำนาญในการใช้วชิระทุกส่วนของร่างกาย ตลอดจนถึงอาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างชำนาญ ชัดเจน

4.2 โภคพละ คือ มีกำลังโภคสมบัติ มีทุนทรัพย์สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะใช้บำรุงเลี้ยงตน และดำเนินกิจการได้โดยไม่ติดขัด

4.3 อมัจจพละ คือ มีกำลังข้าราชการ คือ มีที่ปรึกษา มีเพื่อนร่วมงานที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ มีความชำนาญ เก่งกล้าสามารถ มีความจงรักภักดี และมีความซื่อสัตย์ เป็นที่ไว้วางใจได้

²¹ วจ.จตุกก.21/32/37.

4.4 อภิวิชัยพละ คือ กำเนิดในตระกูลสูง หรืออาจหมายถึงเป็นผู้ได้รับการศึกษาอบรมสูง มีเงินทองมากที่สังคมปัจจุบันนับถือว่าเป็นคนชั้นสูง ในระบบชั้นสมัยใหม่ ผู้นำประเภทนี้ก็สามารถทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 ปัญญาพละ คือ กำลังปัญญา คือ เป็นผู้สามารถหยั่งรู้เหตุผล ผิดชอบชั่วดี มีคุณมีโทษ มีประโยชน์ ไม่มีประโยชน์ มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน ที่จะจัดแจง จัดสรร จัดการ มีให้การทำงานต่างๆ สำเร็จลุล่วง สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย²²

สต็อกคิลล์ (Stogdill) ได้วิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำระหว่างปี ค.ศ.1948-1970 ได้จำแนกคุณลักษณะของผู้นำที่ดีไว้ดังนี้

1. ลักษณะทางกาย เป็นผู้แข็งแรง ร่างกายเป็นสง่า
2. สถิติปัญญาและความสามารถเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีการตัดสินใจที่ดี
3. พื้นฐานทางสังคม เป็นผู้มีการศึกษาและสถานะทางสังคมดี
4. บุคลิกภาพเป็นผู้มีความกระตือรือร้น ตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุม
5. คุณลักษณะที่สัมพันธ์กับงาน เป็นผู้มีความตั้งใจทำงาน มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ
6. คุณลักษณะทางสังคม เป็นผู้ที่สามารถร่วมมือกับผู้อื่นได้ เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานและคนอื่นๆ

เซอร์จิโฮวานนีและคนอื่นๆ ได้อธิบายความหมายของคุณลักษณะผู้นำไว้ว่า ความสามารถในการสั่งการ (Supervisory Ability) หมายถึง ความสามารถที่จะชี้นำหรือชี้แนะงานของคนอื่น และสามารถที่จะจัดองค์กรหรือบูรณาการกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มได้ง่ายขึ้น

1. ความรอบรู้งาน (Intelligence) หมายถึง ความสามารถที่จะตัดสินใจ ให้เหตุผลและความสามารถเกี่ยวกับความคิด นามธรรมและมโนภาพ และความสามารถที่จะเรียนรู้ หยั่งเห็นสังเคราะห์และวิเคราะห์ได้
2. ความสามารถในการตัดสินใจ (Decisiveness) หมายถึง ความพร้อมที่จะตัดสินใจด้วยฉับพลัน ด้วยความเชื่อมั่น ไม่ลังเลในการตัดสินใจ
3. ความมั่นใจในตัวเอง (Self-Assurance) หมายถึง ขอบเขตที่บุคคลรู้ตัวเองว่า มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจความถูกต้อง และเชื่อมั่นตนเองว่า มีความสามารถพอที่จะต่อสู้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 135.

4. ความต้องการความสำเร็จในอาชีพ (Need for Self-Actualization) หมายถึง ขอบเขตที่บุคคลแสวงหาโอกาสที่จะใช้ปัญญา หรือความสามารถของตนให้เต็มที่อยู่สละในการทำกิจกรรมที่สำคัญ โดยที่ความสำเร็จนั้นจะส่งผลถึงสังคมโดยรวมด้วย

5. ความไม่ผูกติดกับตำแหน่ง (Low need for job Security) หมายถึง การที่บุคคลไม่ยึดถือเอาการทำงานเพื่อตำแหน่ง ทำการปกป้องงานหรือสถานะภาพเป็นสำคัญ

2.7.3 คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง ความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับงานในหน้าที่รับผิดชอบของวุฒิสภา มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความชำนาญทางการเมือง การปกครอง ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงราชประเพณีต่างๆ มีความสามารถที่จะดำเนินงานให้เกิดการพัฒนาและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม รวมถึงการใช้วิชาชีพ ประสบการณ์ทางวิชาชีพ ที่ประสบความสำเร็จในอดีตที่ผ่านมา นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา เป็นพระสูตรในพระไตรปิฎก คือ

1. อปริหานิยธรรม อปริหานิยธรรม คือ ธรรมอันไปเป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นธรรมที่เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว มีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1.1 หมั่นประชุมกันอยู่เสมอโดยพร้อมเพรียง การประชุมเป็นการร่วมระดมความคิด การปฏิบัติหน้าที่ กระจายงานกันทำ มีความรับผิดชอบร่วมกัน

1.2 พร้อมเพรียงกันประชุม ต้องมีความสามัคคี มีความเคารพซึ่งกัน และกัน เมื่อประชุม ก็พร้อมกันเข้าประชุม และพร้อมกันเลิกประชุม

1.3 ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ควรบัญญัติ ไม่ทำลายข้อบัญญัติที่เหมาะสม ควรยึดถือปฏิบัติตามข้อบัญญัติที่รับรองกันไว้แล้ว

1.4 เคารพนับถือ เชื้อพืง ผู้ที่เป็นใหญ่ในบ้านเมือง และปฏิบัติตามคำแนะนำชี้แนะ

1.5 เชิดชู ให้เกียรติ คู่มครองมิให้ถูกข่มเหงรังแก มิให้ลูกแก้วอำนาจ ตัณหา คือ ความอยากที่เกิดขึ้น สังคมที่เจริญแล้วย่อมยกย่อง และให้เกียรติแก่สตรี

1.6 เคารพ สักการะ นับถือ บุษยาปุษนียสถาน เจติย์ อนุสาวรีย์ คนสำคัญของชาติ เพราะเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาของชาวบ้าน สิ่งเหล่านี้เป็นที่รวมของจิตวิญญาณ

1.7 ให้การคุ้มครองพระ พรหมณ์ ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ให้มีความสุข เพราะเป็นศูนย์รวมใจของประชาชน มีอิทธิพลอย่างมากในการปกครอง²⁴

²⁴ อก.สตุตค.23/19/15-16.

2. พรหมวิหาร 4 พรหมวิหาร คือ หลักธรรมประจำใจอันประเสริฐของผู้บำเพ็ญ เป็นหลักความประพฤติที่ต้องมีไว้กับความประพฤติ เพื่อให้ดำเนินไปโดยปกติสุข และปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยชอบธรรม มีองค์ประกอบดังนี้

2.1 เมตตา คือ ความรัก ความปรารถนาดี มีน้ำใจ มีเชื้อใย ใฝ่ประ โยชน์สุขแก่ผู้อื่น มีใจปรารถนาดีที่จะเกื้อกูล น้อมนำไปให้แก่ญาติมิตร และบุคคลทั่วไป

2.2 กรุณา คือ ความสงสาร คิดช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มีใจฝึกใฝ่ในอันที่จะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของผู้อื่น มีใจเผื่อแผ่ที่จะถ่วงถอนทุกข์ของผู้อื่นให้หมดไป

2.3 มุทิตา คือ ความยินดีในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตใจผ่องใส พลอยยินดีเมื่อเขามีสุข ไม่มีจิตริษยา

2.4 อุเบกขา คือ ความวางใจเป็นกลาง ที่จะดำรงตนอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นได้ด้วยปัญญา มีน้ำใจเป็นเที่ยงธรรม ไม่ได้ลำเอียง เพราะรัก เพราะชัง พิจารณาผลของกรรมที่คนทั้งหลายได้กระทำแล้วได้รับผลตอบแทนในทางดี และชั่ว ก็รู้จักวางเฉย สงบใจ มองดูความสมควรได้รับผลกรรมอันเกิดจากการกระทำนั้นๆ เป็นเหตุให้ระงับความขัดข้อง เคืองใจ เสียใจ และความคล้อยตามยินดี มองเห็นภาวะที่ทุกคนเป็นเจ้าของกรรมของตน จะ ได้สุข จะ ได้พ้นทุกข์ ก็ด้วยการกระทำของตน²⁵

3. อคติ 4 อคติเป็นหลักธรรมที่ทำให้ปฏิบัติงานให้ตกอยู่ใต้อำนาจของความลำเอียงเป็นหลักธรรมที่ผู้นำไม่ควรปฏิบัติ เพราะจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

3.1 ฉันทาคติ คือ ลำเอียงเพราะชอบ มีแนวโน้มที่จะเห็นดี เห็นงาม กับคนที่รักใคร่ ชอบพอ แม้จะไม่มีเหตุผลที่สนับสนุนก็ตาม

3.2 โทสาคติ คือ ลำเอียงเพราะชัง มีแนวโน้มที่จะลงโทษหรือใส่ความฝ่ายที่ตนเกลียดชัง ให้นำหนักแก่ฝ่ายที่ตนชอบพอ

3.3 โมหาคติ คือ ลำเอียงเพราะความหลง ความไม่รู้ ความไม่มีข้อมูล เพราะเขลา เมื่อผู้ใดเสนอเรื่องใดเข้ามามีเหตุมีผลพอควรก็มีแนวโน้มที่จะเชื่อเพราะขาดความรู้ในเรื่องนั้น ทำให้เสียความยุติธรรมเพราะเขลา ไม่รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่แท้จริง

3.4 ภยาคติ คือ ลำเอียงเพราะความกลัว เพราะผู้มีอำนาจสั่ง หรือผู้มีอิทธิพลบังคับ ถ้าผู้บริหารปฏิบัติงานตกอยู่ใต้อคติ 4 ประการนี้ ก็ไม่สามารถใช้ปัญญานำพวงจักรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องมีความกล้าที่จะข่มอคติให้หายไป²⁶

4. สารีถียธรรม 6 ธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งความไว้ระลึกถึง ธรรมที่เป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน ธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี เป็นธรรมที่วางหลักการอยู่ร่วมกัน เป็นธรรมที่ทำให้เป็นที่รัก ที่

²⁶ที่.ป.า.11/176/196.

เคารพเป็นเพื่อความสะดวกระหว่า ความประสานกลมกลืน ความสามัคคี ความเป็นหนึ่งอันเดียวกัน มีองค์ประกอบ 6 ข้อ ดังนี้ คือ

4.1 เมตตากายกรรม คือ มีจิตคิดเมตตาช่วยเหลือ ภารกิจของผู้ร่วม หมู่คณะด้วยความเต็มใจ แสดงอาการสุภาพ เคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

4.2 เมตตาวจีกรรม คือ มีจิตคิดเมตตา ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่มีประโยชน์ สั่งสอนและแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี กล่าวด้วยวาจาสุภาพ แสดงออกซึ่งความเคารพนับถือ กันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

4.3 เมตตามโนกรรม คือ มีจิตคิดเมตตา ปราศจากทิฏฐิ คิดจะทำสิ่งที่มีประโยชน์ เกื้อกูลกัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

4.4 สาธารณโภคิตา คือ เมื่อได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกันแบ่งจะเป็นของเล็กน้อยก็ไม่ว่าหวงไว้ผู้เดียว นำมาแบ่งปันเฉลี่ยแจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมสอยบริโภคโดยทั่วกัน

4.5 สีสสามัญดา คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจของหมู่คณะ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

4.6 ทิฎฐิสามัญญา คือ มีความเห็นชอบร่วมกัน ในข้อที่เป็นหลักสำคัญอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการทำงานให้ลุล่วงไป เป็นธรรมที่เมื่อประพฤติปฏิบัติแล้วช่วยให้สังคมมีพลัง เป็นสังคมที่เข้มแข็ง สร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติสืบไป

2.7.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติ ความนึกคิดในสิ่งที่ดีงามเหมาะสม เป็นผู้ยึดมั่นในคุณธรรม มีหลักธรรมในการดำรงตนให้เป็นพลเมืองดี มีการยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ต่อหน้าที่ การงานที่รับผิดชอบ มีอาชีพการงานสุจริต เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ ยกย่องเป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ประกอบอาชีพในทางมิฉลาชีพ ปฏิบัติตนในกรอบของกฎหมาย ไม่เคยมีประวัติค้างชำระ ไม่เป็นเจ้าพ่อ ไม่เป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น มีความรับผิดชอบต่อประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมือง และต่อความเป็นไปของบ้านเมือง สอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า ธรรมเป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฏศีลธรรม หรือความประพฤติอันประเสริฐ หมายถึงการดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ คือ มีมรรค 8 นำทางชีวิต หรือมีศีลสมาธิ และปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมในพระไตรปิฎก 2 หลักธรรม คือ

1. มรรค 8 มรรคเป็นหลักธรรมสายกลาง เป็นหลักจริยธรรมสำหรับคนทุกระดับชั้น สร้างคนธรรมคาให้เป็นอริยชน มีองค์ประกอบ 8 อย่างคือ

1.1 สัมมาทิฎฐิ คือ มีปัญญาเห็นชอบ มีความรู้ในอริยสัจ 4 หรือ ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ คือ ทุก สมุทัย นิโรธ มรรค

1.2 สัมผัสกับปะ คือ การมีความคิดที่ชอบ คิดหลักออกจากประสบการณ์ คิดให้ภัยไม่จองร้าย ไม่อาฆาต ไม่คิดทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่คิดเบียดเบียนใคร มีความนึกคิดประกอบไปด้วยความเมตตากรุณา

1.3 สัมมาวาจา คือ การเจรจาชอบ ได้แก่ การพูดความจริง พูดอ่อนหวาน พูดประสารไมตรี พูดให้พอเหมาะแก่เวลาและสถานที่ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเพื่อเจ้า ฟุ้งซ่าน

1.4 สัมมาสัมมัตตะ คือ การทำชอบ ได้แก่ เมตตาต่อสิ่งมีชีวิต เว้นโจรกรรม สันโดษ ในการประเวณี ไม่ล่วงละเมิดทางเพศ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์

1.5 สัมมาอาชีวะ คือ การเลี้ยงชีพชอบ เว้นมิจฉาชีพ ทูจริตผิดกฎหมาย และศีลธรรมประเพณี

1.6 สัมมาวาจา คือ ความเพียรชอบ พยายามบำเพ็ญบุญ พยายามละการทำชั่ว

1.7 สัมมาสติ คือ การระลึกชอบ ต้องควบคุมสติ สำรวมใจ ระลึกในสติปัญญา 4 อยู่เสมอ คือ

1.7.1 พิจารณากาย ให้รู้ตามจริงว่าเป็นเพียงกาย ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา

1.7.2 พิจารณาเวทนา ให้รู้จริงว่าเป็นเพียงเวทนา ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา มีสุข มีทุกข์ หรือรู้สึกเฉยๆ

1.7.3 พิจารณาจิต ให้รู้ตามจริงว่าเป็นเพียงจิต มีสติอยู่พร้อม ด้วยความรู้ชัด ว่าจิตของตนมีราคะ มีโทสะ หรือมีโมหะ เศร้าหมอง ผ่องแผ้ว หรือฟุ้งซ่าน หรือมีสมาธิ

1.7.4 พิจารณาธรรม คือ มีสติอยู่พร้อม รู้ชัดในธรรมทั้งหลาย เช่น นีวรณ 5 ชั้น 5 อายตนะ 12 เป็นต้น ว่าธรรมเหล่านั้นคืออะไร เป็นอย่างไร มีในตัวตนเรา หรือไม่ เกิดขึ้น เจริญขึ้น ดับไปได้อย่างไร พิจารณาตามที่เป็นจริงอย่างนั้น

1.8 สัมมาสมาธิ คือ ตั้งจิตมั่นชอบ ตั้งใจไว้ชอบ คือ รู้จักวิตก วิจารณ์ ปิติสุข เอกัคคตา และอุเบกขา²⁶

2. อนุวัชชพละ คือ กำลังแห่งการทำงาน ไม่มีโทษ ไม่มีข้อเสียหาย หมายถึง ความเป็นผู้มีความสุจริต ทำงานอย่างตรงไปตรงมา งดเว้นอบายมุข 6 ซึ่งเป็นหนทางแห่งความเสื่อม คือ

2.1 ติดสุราและของมึนเมา ซึ่งเป็นเหตุให้เป็นบ่อเกิดแห่งโรค หมกเปลืองเงิน ทองก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท ขาดความอาย ทำให้เสียเกียรติชื่อเสียง บั่นทอนกำลัง และสติปัญญา

²⁶ที่.ม.10/299/348 ; ม.ม. 12/149/123 ; ม.อ. 14/704/453 ; อภิ.วิ. 25/569/306.

2.2 ชอบเที่ยวกลางคืน ทำให้มีโทษแก่ตัวเอง เป็นการบั่นทอนความมั่นคงในครอบครัว เป็นเป้าหมายให้คนใส่ร้ายป้ายสี

2.3 ชอบเที่ยวดูการเล่น เป็นบ่อเกิดให้เสียการเสีงาน

2.4 ติดการพนัน ทำให้เสียทรัพย์ ผู้คนขาดความเคารพนับถือ เป็นที่ดูหมิ่นของคนทั่วไป

2.5 เว้นจากการคบคนชั่วเป็นมิตร ทำให้เสียชื่อเสียง เหมือนสุภชาติโบราณที่กล่าวไว้ว่า “ปลาร้าห่อด้วยใบคา ใบก็เหม็นคาวปลาตลอดคั้ง

2.6 ไม่เก็ยจรรยาบรรณ การจะขยันขันแข็งในเรื่องการงานต่างคว้นอบายมุขทั้ง 6 อย่างนี้ได้ ก็จะเป็นกำลังแห่งการทำงาน ไม่มีโทษ ไม่มีข้อเสีหาย²⁹

ดวงเดือน พันธุนาวิน ได้กำหนดทฤษฎีต้น ไม้ด้านจริยธรรม ซึ่งทฤษฎีนี้กล่าวว่า พฤติกรรมการเป็นคนดีและคนเก่ง มีองค์ประกอบทางจิตเกี่ยวข้องอยู่ 8 ประการ คือ แยกออกเป็นลักษณะที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจ 3 ประการ คือ

1. สถิติปัญญา ความเฉลียวฉลาดในการรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้น ได้ถูกต้องแม่นยำ รู้จักคิดแบบนามธรรม นอกเหนือจากคิดแบบรูปธรรมสามารถคิดแบบเอกมัยและอนเอกมัยด้วย
2. สุขภาพจิตดี มีวิตกกังวลน้อยหรือมีอยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์
3. มีประสบการณ์ทางสังคมสูง เป็นการได้รู้ ได้เห็นเกี่ยวกับสภาพการดำรงชีวิต อุปสรรคปัญหา ความอยาก และความต้องการของคนประเภทต่างๆ ในสังคม ตลอดจนสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม

และจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคมอีก 5 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นลักษณะไม่เห็นแก่ตัว เห็นแก่พวกพ้อง แต่เห็นแก่ส่วนรวม ประเทศชาติ มนุษยชาติและหลักการ

2. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมงาน คือ รู้จักคาดการณ์ไกล สามารถอดทนได้ รอได้มีจิตใจเกร่ง

3. บุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นลักษณะความเชื่อว่า ผลที่เกิดขึ้นกับตนเองส่วนใหญ่ เป็นเพราะการกระทำของตน มากกว่าจะเกิดขึ้น โดยบังเอิญ โชคเคราะห์หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์บันดาล

4. คุณธรรม ค่านิยม และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพสูง เป็นลักษณะของการมองเห็นประโยชน์ของพฤติกรรม หรือ คุณธรรมต่างๆ เกิดความพอใจและมีความพร้อมที่จะทำพฤติกรรมหรือยึดคุณธรรมต่างๆ ไว้เป็นหลัก

²⁹อง.นวก. 23/209/346.

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นลักษณะยอมรับที่จะแก้ปัญหาต่างๆ มุมานะ บากบั่น ฝ่าฟันอุปสรรค ทำงาน หรือ แก้ปัญหา จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน

คุณลักษณะทั้ง 8 ประการนี้ หล่อหลอมร่วมเป็นรากแก้ว และลำต้นของต้นไม้จริยธรรม ซึ่งจะผลิดอกออกผลเป็นพฤติกรรมการเป็นคนดีและคนเก่ง²⁸

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาให้ทราบว่าประชาชนมีความประสงค์ที่จะให้นักการเมืองในฐานะที่เป็นตัวแทน อาสาเข้าไปบริหารประเทศแทนพวกตนควรมีจริยธรรมในด้านใดบ้างในการบริหารประเทศ และมีส่วน ใหนบ้างที่พวกเขาไม่พึงประสงค์ จะให้เกิดขึ้น โดยใช้มาตรฐานในด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงาน คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นตัวแปรในการประเมินทัศนคติของประชาชนในครั้งนี้

2.8 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

มีหลักฐานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาว่า ก่อตั้งโดยชนเผ่าไทยที่สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่ก่อตั้งอาณาจักร โยนกเชียงแสน โดยพ่อขุนบางกลางหาวและพ่อขุนผาเมือง (เชื่อถือกันว่าเป็นเชื้อสายราชวงศ์สิงหนวัติ) ได้มีผู้คนอพยพจากอาณาจักร โยนกเชียงแสนที่ล่มสลายแล้ว ผ่านดินแดนล้านช้าง ข้ามลำน้ำเหืองขึ้นไปทางฝั่งขวาของลำน้ำหมันถึงบริเวณที่ราบ พ่อขุนผาเมืองได้ตั้งบ้านด่านขวา (ปัจจุบันอยู่ในบริเวณชายเนินนาค่านขวา ซึ่งมีซากวัดเก่าอยู่ในแปลงนาของเอกชนระหว่างหมู่บ้านหัวแหลมกับหมู่บ้านนาเบือ อำเภอด่านซ้าย) ส่วนพ่อขุนบางกลางหาวได้แบ่งไพร่พลข้ามลำน้ำหมันไปทางฝั่งซ้าย สร้างบ้านด่านซ้าย (สันนิษฐานว่าอยู่ในบริเวณหมู่บ้านเก่า อำเภอด่านซ้ายในปัจจุบัน) ต่อมาจึงได้อพยพเคลื่อนขึ้นไปตามลำน้ำไปสร้างบ้านหนองคู และได้นำนามหมู่บ้านด่านซ้ายมาขนานนามหมู่บ้านหนองคูใหม่เป็น “เมืองด่านซ้าย” อพยพไปอยู่ที่เมืองบางยาง ในที่สุดโดยมีพ่อขุนผาเมืองอพยพผู้คนติดตามไปตั้งเมืองราด (เชื่อว่าเป็นเมืองศรีเทพ อยู่ในท้องที่อำเภอศรีเทพและอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์) และตั้งเมืองด่านซ้ายเป็นเมืองหน้าด่านทางตะวันออกของเมืองบางยาง นอกจากนี้แล้ว ยังมีชาวโยนกอีกกลุ่มหนึ่งได้อพยพมาตั้งบ้านเรือนระหว่างชายแดนตอนใต้ของอาณาจักรล้านนาต่อแดนล้านช้างอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ก่อนที่จะอพยพหนีภัยสงครามข้ามลำน้ำเหืองมาตั้งเมืองเซ็ลไซขึ้น (สันนิษฐานว่าอยู่ในท้องที่หมู่บ้านทรายขาว ตำบลทรายขาว อำเภอวังสะพุง) จากหลักฐานในสมุดข่อยที่มีการค้นพบ เมืองเซ็ลไซอยู่ด้วยความ

²⁸ดวงเดือน พันธุพานิช, “การพัฒนาจิตใจของข้าราชการ”, วารสารข้าราชการ, ปีที่ 40 ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2541) : 7.

สงครามเย็นมาจนกระทั่งถึงสมัยเจ้าเมืองคนที่ 5 เกิดทุพภิกขภัย ข้าวยากหมากแพง ฝนฟ้าไม่ตก จึงได้พาผู้คนอพยพไปตามลำแม่น้ำเซไลถึงบริเวณที่ราบระหว่างปากลำห้วยไหลตกแม่เซไล จึงได้ตั้งบ้านเรือนขึ้นขนานนามว่า “บ้านแห่” (บ้านแห่) ส่วนลำห้วยให้ชื่อว่า “ห้วยหมาน”

ในปี พ.ศ. 2396 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพิจารณาเห็นว่าหมู่บ้านแอ่ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งห้วยน้ำหมานและอยู่ใกล้กับแม่น้ำเลยมีผู้คนเพิ่มมากขึ้น สมควรจะได้ตั้งเป็นเมือง เพื่อประโยชน์ในการปกครองอย่างใกล้ชิด จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งเป็นเมืองเรียกชื่อ ตามนามของแม่น้ำเลยว่า เมืองเลย ต่อมา พ.ศ. 2440 ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองพื้นที่ ร.ศ. 116 แบ่งการปกครองเมืองเลยออกเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอภูผาแดง อำเภอท่าลี่ อำเภอนากลาง(ปัจจุบันอยู่ประเทศลาว) อำเภอที่ตั้งเมืองคือ อำเภอภูคด ต่อมา พ.ศ. 2442-2449 ได้เปลี่ยนชื่อเมืองเลยเป็น บริเวณลำน้ำเลย พ.ศ. 2449-2450 เปลี่ยนชื่อบริเวณลำน้ำเลยเป็นบริเวณลำน้ำเหือง และใน พ.ศ. 2450 ได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2450 ยกเลิกบริเวณลำน้ำเหือง ให้คงเหลือไว้เฉพาะ “เมืองเลย” โดยให้เปลี่ยนชื่ออำเภอภูคดเป็น “อำเภอเมืองเลย”²⁹

2.8.1 จังหวัดเลยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บางส่วนมีแม่น้ำโขงคั่น บางส่วนมีแม่น้ำเหืองคั่น

- ทิศตะวันออก ติดกับ จังหวัดหนองคาย อุดรธานี และหนองบัวลำภู
- ทิศใต้ ติดกับ จังหวัดเพชรบูรณ์ และขอนแก่น
- ทิศตะวันตก ติดกับ จังหวัดพิจิตร โลก

สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดเลยเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงกระจายอยู่โดยรอบ โดยเฉพาะทางตะวันตกและทางด้านใต้ของจังหวัด ทั้งนี้ยังมีแหล่งน้ำสำคัญคือแม่น้ำโขง ในบริเวณตอนบนของจังหวัด

2.8.2 ลักษณะทางสังคม

จังหวัดเลยมีโครงสร้างทางสังคมแบบประเพณีนำ คนพื้นเมืองส่วนใหญ่ต่างจากคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั่ว ๆ ไปซึ่งเป็นคนไทยเผ่าพวน แต่เป็นคนไทยเผ่าลื้อจากล้านช้างและหลวงพระบาง เช่นเดียวกับคนพื้นเมืองของอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ และบางส่วนของอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ประชาชนส่วนใหญ่มีนิสัยรักสงบ ขยันหมั่นเพียรในการสร้างฐานะความ

²⁹ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย, จังหวัดเลย, (เลข : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2552), หน้า 1-9. (อัดสำเนา).

เป็นอยู่ของตนให้สูงขึ้น ยึดมั่นในพระพุทธศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเอง เช่น งานบุญพระเวส ซึ่งมีการแห่ผีตาโขน

2.8.3 การปกครอง

แบ่งการปกครองออกเป็น 14 อำเภอ 89 ตำบล 839 หมู่บ้าน

2.8.4 ประชากร

จังหวัดเลย มีประชากรทั้งหมด 618,423 คน

2.8.5 ตราประจำจังหวัด

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่ามีผู้ทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังต่อไปนี้

สำนักวิจัยสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในอนาคตตามทัศนะของประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยรวมจำนวนทั้งสิ้น 2,000 ตัวอย่าง ทัศนะของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่าบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ประชาชนทราบและเห็นด้วยมากที่สุดคือบทบาทการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนชาวไทยและคาดหวังให้สมาชิกวุฒิสภาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เนักการเมืองและประชาชนโดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลและสิ่งผิดกฎหมาย³⁰

สุขลักษณ์ จินดาอินทร์ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาตามทัศนะของประชาชนจังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาตามทัศนะของประชาชนจังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละอำเภอของจังหวัดกำแพงเพชรรวม 9 อำเภอ 2 กิ่ง

³⁰ สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, “บทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในอนาคตตามทัศนะของประชาชน”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 2543, 150 หน้า.

อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 625 ตัวอย่าง สุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยด้านบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา ภูมิฐานะ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความพึงประสงค์ให้สมาชิกวุฒิสภามีจริยธรรมสูงสุดคือ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อันดับสองด้านบุคลิกภาพ คือมีความเป็นนักประชาธิปไตยใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น อันดับสาม ด้านทักษะการปฏิบัติงานคือมีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนาและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ อันดับสุดท้ายด้านภาวะผู้นำ คือเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ³¹

ทิพวรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผลการศึกษาสรุปเป็นประมวลจริยธรรมส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน³²

ไตรรงค์ แก้วมัน ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนต่อคุณภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือ ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ซึ่งได้มาจากการสุ่มโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเจซีและมอร์แกน ได้จำนวน 379 คน ผลการศึกษาสรุปว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ เขตเลือกตั้ง มีความคาดหวังต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านความสามารถอยู่ในระดับมาก ด้านคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านคุณประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านคุณลักษณะชีวิตอยู่ในระดับมาก ด้านคุณวาจาอยู่ในระดับมาก ด้านคุณวุฒิอยู่ในระดับมาก ด้านคุณประวัติดูอยู่ในระดับมาก ด้านสัมมาอาชีพอยู่ในระดับมาก และด้านคุณกิริยาอยู่ในระดับมาก³³

³¹สุขลักษณ์ จินดาอินทร์, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภา”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2551, 173 หน้า.

³²ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2542, 122 หน้า.

³³ไตรรงค์ แก้วมัน, “ความคาดหวังของประชาชนต่อคุณภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 190 หน้า.

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานวิจัย 4 เล่มข้างต้น โดยละเอียด ด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ออกมาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามทัศนยะของประชาชนจังหวัดเลยใน 4 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงานและคุณลักษณะด้านจริยธรรม

น้ำฝน สุวรรณเชษฐ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระยะเวลาในการรับราชการ 1-5 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000-10,000 บาท พนักงาน เทศบาลจังหวัดสมุทรสาครมีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 3 ด้านคือด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด พนักงานเทศบาลที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ที่มีระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการรับราชการ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีทัศนคติแตกต่างกัน

พนักงานเทศบาลได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ที่สำคัญคือ นักการเมืองควรเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความละเอียดในการทำ ความชั่ว และเกรงกลัวต่อบาป มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ควรมีอุดมการณ์ ชัดถื่อประโยชน์ของประชาชาติเป็นหลัก ไม่หาผลประโยชน์จากงบประมาณของแผ่นดิน และควรเป็นบุคคลที่มีภาวะความเป็นผู้นำ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ ใจกว้าง กล้าตัดสินใจ³⁴

ฉวีวรรณ กลิ่งชมแสง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีกลุ่มเป้าหมายเพียงจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มเป้าหมายระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อปี มีความคาดหวัง

³⁴น้ำฝน สุวรรณเชษฐ, “นักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร”, สารนิพนธ์ศาสนาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 189 หน้า.

ต่อคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานสูงกว่าคุณลักษณะผู้นำ เพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการมีวิสัยทัศน์สามารถคาดการณ์และมองการณ์ไกล การมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้มีความกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของประชาชนและสังคม ผลการวิจัยยังพบว่า ความคาดหวังของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านอายุ อาชีพ และรายได้ มีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05³⁵

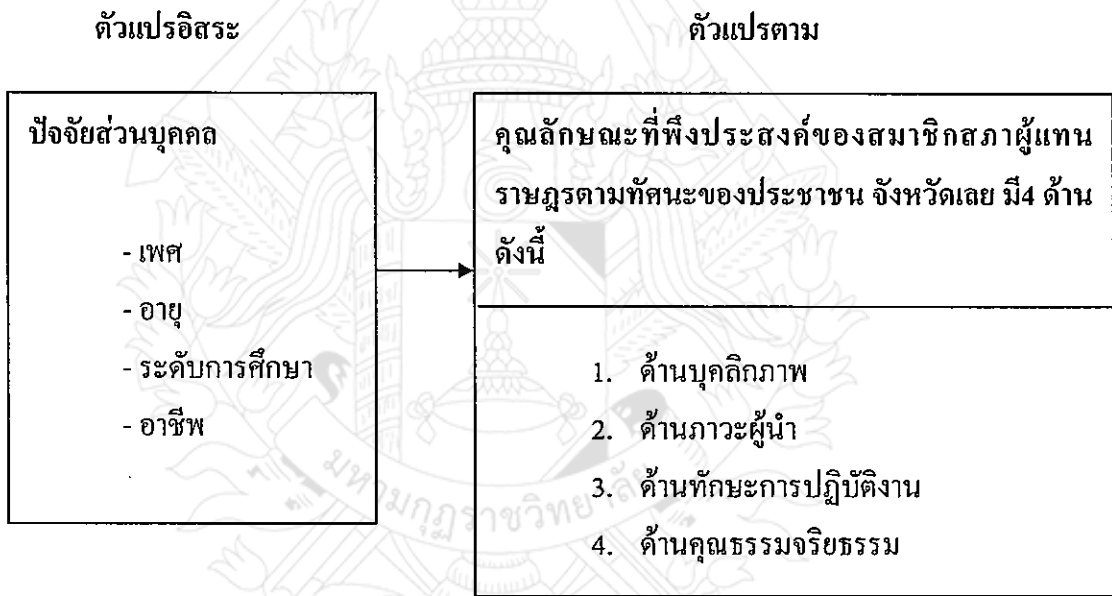
สมศักดิ์ เกตุวงศ์ ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบ ความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน และ 3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เขตพระนคร จำนวน 381 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมือง โดยรวมมีความคาดหวังมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทัศนคติเชิงจริยธรรมและด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรู้เชิงจริยธรรมและด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกันมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมืองทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมืองทุกด้านไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมือง ด้านความรู้เชิงจริยธรรม และด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านทัศนคติเชิงจริยธรรม และด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาและ

³⁵ นวีวรรณ กลิ่งชมแสง, “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย), 2550, 167 หน้า.

แนวทางแก้ไขมีต่อจริยธรรมของนักการเมืองพบว่า ด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และด้านความรู้เชิงจริยธรรมมีความถี่ของผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด³⁶

2.10 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดเลย มีกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยจากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน และตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนตามความต้องการที่จะเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเชิงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรม จากงานวิจัยของ สุขลักษณ์ จินดาอินทร์³⁷ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

³⁶สมศักดิ์ เกตุวงศ์, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 212 หน้า.

³⁷สุลักษณ์ จินดาอินทร์, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภา”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 35.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใน 4 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงานและ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผู้วิจัยทำการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลคราวเดียวนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยแบ่ง การดำเนินการวิจัยออกเป็นขั้นตอนตามรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละอำเภอของจังหวัดเลย 14 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 463,088 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละอำเภอของจังหวัดเลย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลในพื้นที่ 14 อำเภอ ของจังหวัดเลย ผู้วิจัยจะสอบถามกลุ่มตัวอย่างว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ ถ้าใช่ก็จะขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถาม ทำเช่นนี้จนครบจำนวน 400 คน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของประชากรในจังหวัดเลย จากสูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ และนำจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ได้มาคำนวณหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n	หมายถึง	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N	หมายถึง	จำนวนประชากร
e	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (.05)

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{463,088}{1 + 463,088(0.05^2)} \\ &= \frac{463,088}{1157.72} \end{aligned}$$

$$\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} = 400$$

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

เช่น ต้องการหาจำนวนตัวอย่างจากอำเภอเมืองเลย สามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{จำนวนตัวอย่างในอำเภอเมืองเลย} &= \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในอำเภอเมือง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \\ &= \frac{400 \times 88,395}{463,088} \\ &= 76 \end{aligned}$$

จากการคำนวณหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ได้จำนวนตัวอย่าง ดังนี้

- อำเภอเมืองเลย	จำนวนตัวอย่าง	76	คน
- อำเภอนาคำ	จำนวนตัวอย่าง	18	คน
- อำเภอเชียงคาน	จำนวนตัวอย่าง	39	คน
- อำเภอปากชม	จำนวนตัวอย่าง	25	คน
- อำเภอด่านซ้าย	จำนวนตัวอย่าง	32	คน
- อำเภอนาแห้ว	จำนวนตัวอย่าง	7	คน
- อำเภอภูเรือ	จำนวนตัวอย่าง	13	คน
- อำเภอท่าลี่	จำนวนตัวอย่าง	18	คน
- อำเภอวังสะพุง	จำนวนตัวอย่าง	73	คน
- อำเภอภูกระดึง	จำนวนตัวอย่าง	22	คน
- อำเภอภูหลวง	จำนวนตัวอย่าง	15	คน
- อำเภอผาขาว	จำนวนตัวอย่าง	26	คน
- อำเภอเอราวัณ	จำนวนตัวอย่าง	21	คน
- อำเภอหนองหิน	จำนวนตัวอย่าง	15	คน
รวมทั้งสิ้น		400	คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close end Question) เกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 2 แบบเป็นสอบถามลักษณะปลายปิด (Close end Question) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) เกณฑ์การวัด 5 ระดับ คือ

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เป็นปัจจัยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เป็นปัจจัยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เป็นปัจจัยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เป็นปัจจัยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เป็นปัจจัยน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผล โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาพิจารณา ตามเกณฑ์ช่วงคะแนนเฉลี่ยได้ 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ระดับมาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open and Question) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลังจากนั้นนำมาเป็นกรอบในการสร้าง ข้อคำถามของแบบสอบถาม

3.4.1 ร่างแบบสอบถามและนำไปให้อาจารย์ที่ปริกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาให้สมบูรณ์

3.4.2 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปริกษาสารนิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. ดร.รพีพร ธงทอง วุฒิศึกษา ปริญญาเอก สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. นายสมทบ อุประโคน วุฒิศึกษา ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์) ตำแหน่งอาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
3. นายคณิตศร ซาพา ปริญญาโท ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์การปกครอง) ตำแหน่ง หัวหน้างานจัดการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดเลย
4. นายวิชัย เทียงจิต รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์การปกครอง) ตำแหน่งนักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลหนองหิน
5. นายวสุ แก้วคุณ วุฒิศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครองท้องถิ่น) ตำแหน่งนักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลหนองหิน

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป โดยจากข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ ใช้ได้ทั้ง 28 ข้อ ได้ค่า IOC ระหว่างช่วง 0.80-1.00 และนำข้อคำถามเสนออาจารย์ที่ปริกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมือง 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความเข้าใจภาษาของข้อความ

3.4.6 นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อถือ โดยหาค่าคงที่ภายในเนื้อหาเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยการใช้อนุกรของ Cronbach ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยได้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปถึงจะยอมรับว่ามีความเที่ยง โดยใช้สูตร คือ

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	=	จำนวนของเครื่องมือวัด
	$\sum s_1^2$	=	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_1^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.4.7 การหาความเชื่อถือของแบบทดสอบสามารถหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้เท่ากับ 0.91 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อถือได้

3.4.8 นำแบบสอบถามที่ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอขอรับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

3.4.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ ดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามเก็บข้อมูลกับข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์กรของรัฐ เจ้าของสถานประกอบการ ผู้รับจ้างทั่วไป ผู้ทำการค้าขาย เกษตรกรใน 14 อำเภอ จังหวัดเลย

3.5.2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยข้อมูลแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิใช้อำเภอเป็นตัวแปรประชากรกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

3.4.3 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ตามจำนวนที่ต้องการศึกษา

3.4.4 นำแบบทดสอบที่ครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 400 ชุด ไปวิเคราะห์ผล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.6.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ศึกษาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย โดยการหาค่า ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.3 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านเพศ โดยใช้การ

ทดสอบค่าที (t-test) ส่วนด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe) สำหรับค่านัยสำคัญของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ .05

3.6.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

3.7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

3.7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ จำนวนนับ (Count) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยค่าสถิติที่ใช้หาได้จากสูตรดังนี้

1) ค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการหา} \times 100}{\text{จำนวนทั้งหมด}}$$

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = แทน ค่าเฉลี่ย

$$\sum x = \text{แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{แทน จำนวนประชากร}$$

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

4) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	=	ค่าที-เทสต์ (t-test)
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
S_1^2, S_2^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
n_1, n_2	=	จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE - WAY ANOVA) หรือ (F-test)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F	=	อัตราส่วนของความแปรปรวน
MS_b	=	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	=	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย” นี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนคติของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจ และใช้วิธีการได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละอำเภอของจังหวัดเลย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของผลการศึกษาในครั้งนี้ จะกำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t – distribution)
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F – distribution)
- SS แทน ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
- df แทน องศาแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- Sig แทน ระดับนัยสำคัญที่น้อยที่สุด ที่สมมติฐานหลักจะถูกละเลย (Significance)
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปกติดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	185	46.3
หญิง	215	53.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 ส่วนเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 46.3

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 - 30 ปี	114	28.5
31 - 40 ปี	92	23.0
41 - 50 ปี	109	27.3
51 ปีขึ้นไป	85	21.2
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 18-30 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็น ร้อยละ 27.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คืออายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	58	14.5
มัธยมศึกษา	147	36.8
ปวช./อนุปริญญา	92	23.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	103	25.7
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช./อนุปริญญา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีจำนวนเพียง 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	83	20.7
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	86	21.5
รับจ้างทั่วไป	66	16.5
ค้าขาย	87	21.8
เกษตรกรกรรม	78	19.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 รองลงมาคืออาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 อาชีพรับราชการ จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 อาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คืออาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งมีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดเลย

ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาเป็นราย
ด้านและภาพรวม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย	ระดับทัศนคติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.60	0.32	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	4.63	0.33	มากที่สุด
3. ด้านทักษะการปฏิบัติงาน	4.65	0.33	มากที่สุด
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.70	0.33	มากที่สุด
รวม	4.64	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านทักษะการปฏิบัติ
งาน และด้านภาวะผู้นำ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านบุคลิกภาพ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ

ด้านบุคลิกภาพ	ระดับทัศนคติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความสุภาพ อ่อน โยน	4.57	0.62	มากที่สุด
2. มีความมั่นคงในความคิดอย่างมีหลักการ และเหตุผล	4.68	0.52	มากที่สุด
3. การแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ และเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ	4.67	0.54	มากที่สุด
4. มีนิสัยจะ พูดจริง ทำจริง	4.53	0.64	มากที่สุด
5. มีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.53	0.65	มากที่สุด
6. มีศิลปะในการพูด	4.60	0.58	มากที่สุด
7. มีความกระตือรือร้นและความคิดสร้างสรรค์	4.61	0.60	มากที่สุด
รวม	4.60	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ ตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความมั่นคงในความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล รองลงมา ได้แก่ การแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ และเหมาะสม สมกับการเป็นผู้นำ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีนิสัยจะ พูดจริง ทำจริง และมีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ

ด้านภาวะผู้นำ	ระดับทัศนคติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความมั่นใจในตนเองสูง และเป็นตัวของตัวเอง	4.70	0.55	มากที่สุด
2. มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ	4.63	0.60	มากที่สุด
3. เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถ	4.55	0.66	มากที่สุด
4. มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นหลากหลายอาชีพ	4.62	0.60	มากที่สุด
5. มีความสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ทุกระดับ	4.60	0.65	มากที่สุด
6. มีความสามารถในการจูงใจเพื่อนร่วมงานให้มีความคิดเห็นคล้อยตามตนด้วยเหตุผล ด้วยความเต็มใจ	4.62	0.59	มากที่สุด
7. มีความสามารถครองใจเพื่อนร่วมงานและสร้างผลงานที่มีมาตรฐาน	4.72	0.52	มากที่สุด
รวม	4.63	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ ตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความสามารถครองใจเพื่อนร่วมงานและสร้างผลงานที่มีมาตรฐาน รองลงมา ได้แก่ มีความมั่นใจในตนเองสูง และเป็นตัวของตัวเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน

ด้านทักษะการปฏิบัติงาน	ระดับทัศนคติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความเข้าใจในระบบการปฏิบัติงานตามระเบียบราชการ	4.62	0.60	มากที่สุด
2. มีความเป็นนักประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น	4.61	0.60	มากที่สุด
3. มีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญทางการเมือง การปกครอง ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงประเพณีท้องถิ่น	4.70	0.56	มากที่สุด
4. มีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนา และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ	4.74	0.56	มากที่สุด
5. มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน	4.56	0.65	มากที่สุด
6. มีความสามารถในการนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.63	0.58	มากที่สุด
7. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ตนเองปฏิบัติงานเป็นอย่างดี	4.66	0.59	มากที่สุด
รวม	4.65	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนา และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ รองลงมาได้แก่ มีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญทางการเมือง การปกครอง ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงประเพณีท้องถิ่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับทัศนคติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	4.71	0.56	มากที่สุด
2. มีความยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม	4.61	0.64	มากที่สุด
3. ไม่ใช้อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน	4.77	0.50	มากที่สุด
4. ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.63	0.59	มากที่สุด
5. เป็นผู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรมและมีหลักธรรมในการดำรงตนให้เป็นพลเมืองที่ดี	4.65	0.59	มากที่สุด
6. มีความรับผิดชอบและรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน	4.76	0.51	มากที่สุด
7. เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ ยกย่องให้เป็นตัวอย่างที่ดี	4.75	0.55	มากที่สุด
รวม	4.70	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ไม่ใช้อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน รองลงมาได้แก่ มีความรับผิดชอบและรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé) ผลการทดสอบสมมติฐาน นำเสนอตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	185	4.59	0.28	มากที่สุด
หญิง	215	4.69	0.24	มากที่สุด
รวม	400	4.64	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	185	4.59	0.28	-3.596	.000*
หญิง	215	4.69	0.24		
รวม	400	4.64	0.26		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	185	4.49	0.35	มาก
หญิง	215	4.69	0.27	มากที่สุด
รวม	400	4.60	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	185	4.49	0.35	-6.189	.000*
หญิง	215	4.69	0.27		
รวม	400	4.60	0.32		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	185	4.58	0.35	มากที่สุด
หญิง	215	4.67	0.31	มากที่สุด
รวม	400	4.63	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.14 พบว่าประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	185	4.58	0.35	-2.718	.007*
หญิง	215	4.67	0.31		
รวม	400	4.63	0.33		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	185	4.60	0.33	มากที่สุด
หญิง	215	4.68	0.33	มากที่สุด
รวม	400	4.65	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในด้านทักษะการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	185	4.60	0.33	-2.395	.017*
หญิง	215	4.68	0.33		
รวม	400	4.65	0.33		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	185	4.69	0.32	มากที่สุด
หญิง	215	4.69	0.22	มากที่สุด
รวม	400	4.69	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	185	4.69	0.32	-.211	.833
หญิง	215	4.69	0.22		
รวม	400	4.69	0.33		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	114	4.65	0.26	มากที่สุด
31 - 40 ปี	92	4.62	0.32	มากที่สุด
41 - 50 ปี	109	4.60	0.20	มากที่สุด
51 ปีขึ้นไป	85	4.69	0.22	มากที่สุด
รวม	400	4.64	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.403	3	.134	2.008	.112
ภายในกลุ่ม	26.51	396	.067		
รวม	26.91	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	114	4.56	0.37	มากที่สุด
31 - 40 ปี	92	4.67	0.35	มากที่สุด
41 - 50 ปี	109	4.53	0.26	มากที่สุด
51 ปีขึ้นไป	85	4.64	0.23	มากที่สุด
รวม	400	4.60	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ตามทัศนคติของประชาชน ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.213	3	.404	4.053	.007*
ภายในกลุ่ม	39.502	396	.100		
รวม	40.715	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	18 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
18 - 30 ปี ($\bar{X} = 4.56$)	-	.115	.941	.382
31 - 40 ปี ($\bar{X} = 4.67$)		-	.029*	.947
41 - 50 ปี ($\bar{X} = 4.53$)			-	.148
51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.64$)				-

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ที่มีอายุ 31 - 40 ปี แตกต่างกับที่มีอายุ 41 - 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	114	4.65	0.33	มากที่สุด
31 - 40 ปี	92	4.61	0.40	มากที่สุด
41 - 50 ปี	109	4.57	0.26	มากที่สุด
51 ปีขึ้นไป	85	4.69	0.31	มากที่สุด
รวม	400	4.63	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.668	3	.223	2.022	.110
ภายในกลุ่ม	43.610	396	.110		
รวม	44.278	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	114	4.65	0.30	มากที่สุด
31 - 40 ปี	92	4.60	0.40	มากที่สุด
41 - 50 ปี	109	4.62	0.31	มากที่สุด
51 ปีขึ้นไป	85	4.70	0.27	มากที่สุด
รวม	400	4.65	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 แสดงเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.479	3	0.160	1.481	.219
ภายในกลุ่ม	42.701	396	0.108		
รวม	43.180	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	114	4.74	0.30	มากที่สุด
31 - 40 ปี	92	4.61	0.39	มากที่สุด
41 - 50 ปี	109	4.68	0.30	มากที่สุด
51 ปีขึ้นไป	85	4.74	0.28	มากที่สุด
รวม	400	4.70	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 แสดงเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.109	3	0.370	3.538	.015*
ภายในกลุ่ม	41.385	396	0.105		
รวม	42.495	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé)

อายุ	18 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
18 - 30 ปี ($\bar{X} = 4.74$)	-	.036*	.656	1.000
31 - 40 ปี ($\bar{X} = 4.61$)		-	.410	.066
41 - 50 ปี ($\bar{X} = 4.68$)			-	.732
51 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.74$)				-

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่มีอายุ 18 - 30 ปี แตกต่างกับที่มีอายุ 31 - 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	58	4.62	0.24	มากที่สุด
มัธยมศึกษา	147	4.62	0.23	มากที่สุด
ปวช./อนุปริญญา	92	4.61	0.29	มากที่สุด
ปริญญาตรีขึ้นไป	103	4.70	0.25	มากที่สุด
รวม	400	4.65	0.33	มากที่สุด

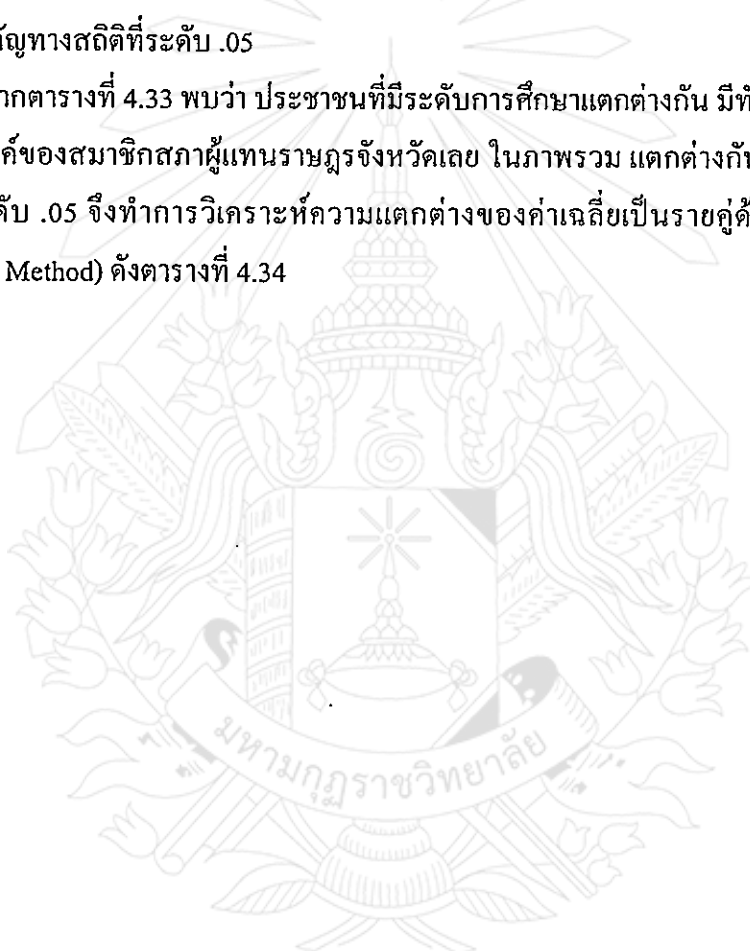
จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.606	3	.202	3.041	.029*
ภายในกลุ่ม	26.31	396	.066		
รวม	26.91	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่
(Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

อายุ	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช./อนุปริญญา	ปริญญาตรีขึ้นไป
ประถมศึกษา ($\bar{X} = 4.62$)	-	.959	.781	.048
มัธยมศึกษา ($\bar{X} = 4.62$)		-	.771	.010*
ปวช./อนุปริญญา ($\bar{X} = 4.61$)			-	.010*
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.70$)				-

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกับที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและปวช./อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	58	4.52	0.32	มากที่สุด
มัธยมศึกษา	147	4.57	0.28	มากที่สุด
ปวช./อนุปริญญา	92	4.60	0.35	มากที่สุด
ปริญญาตรีขึ้นไป	103	4.66	0.31	มากที่สุด
รวม	400	4.60	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับที่สนองต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 แสดงการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.878	3	0.293	2.911	.034*
ภายในกลุ่ม	39.837	396	0.101		.
รวม	40.715	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีที่สนองต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffé)

อายุ	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช./อนุปริญญา	ปริญญาตรีขึ้นไป
ประถมศึกษา ($\bar{X} = 4.52$)	-	.406	.162	.009*
มัธยมศึกษา ($\bar{X} = 4.57$)		-	.426	.018*
ปวช./อนุปริญญา ($\bar{X} = 4.60$)			-	.166
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.66$)				-

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกับที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	58	4.61	0.32	มากที่สุด
มัธยมศึกษา	147	4.61	0.33	มากที่สุด
ปวช./อนุปริญญา	92	4.58	0.35	มากที่สุด
ปริญญาตรีขึ้นไป	103	4.69	0.31	มากที่สุด
รวม	400	4.63	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 แสดงเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.698	3	0.233	2.115	.098
ภายในกลุ่ม	43.579	396	0.110		
รวม	44.278	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	58	4.64	0.32	มากที่สุด
มัธยมศึกษา	147	4.64	0.29	มากที่สุด
ปวช./อนุปริญญา	92	4.58	0.38	มากที่สุด
ปริญญาตรีขึ้นไป	103	4.70	0.30	มากที่สุด
รวม	400	4.65	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.676	3	0.225	2.100	.100
ภายในกลุ่ม	42.503	396	0.107		
รวม	43.180	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	58	4.70	0.33	มากที่สุด
มัธยมศึกษา	147	4.65	0.31	มากที่สุด
ปวช./อนุปริญญา	92	4.67	0.34	มากที่สุด
ปริญญาตรีขึ้นไป	103	4.76	0.31	มากที่สุด
รวม	400	4.70	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.716	3	0.239	2.264	.081
ภายในกลุ่ม	41.778	396	0.106		
รวม	42.495	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.44 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ข้าราชการ	83	4.64	0.29	มากที่สุด
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	86	4.66	0.23	มากที่สุด
รับจ้างทั่วไป	66	4.61	0.25	มากที่สุด
ค้าขาย	87	4.62	0.26	มากที่สุด
เกษตรกรรวม	78	4.66	0.24	มากที่สุด
รวม	400	4.64	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.191	4	0.048	.706	.588
ภายในกลุ่ม	26.72	395	0.068		
รวม	26.91	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอาชีพ

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ข้าราชการ	83	4.61	0.37	มากที่สุด
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	86	4.65	0.24	มากที่สุด
รับจ้างทั่วไป	66	4.59	0.33	มากที่สุด
ค้าขาย	87	4.59	0.30	มากที่สุด
เกษตรกร	78	4.51	0.32	มากที่สุด
รวม	400	4.60	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.47

ตารางที่ 4.47 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.897	4	0.224	2.224	.066
ภายในกลุ่ม	39.818	395	0.101		
รวม	40.715	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามอาชีพ

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ข้าราชการ	83	4.62	0.34	มากที่สุด
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	86	4.65	0.33	มากที่สุด
รับจ้างทั่วไป	66	4.57	0.34	มากที่สุด
ค้าขาย	87	4.63	0.33	มากที่สุด
เกษตรกร	78	4.65	0.30	มากที่สุด
รวม	400	4.63	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.269	4	0.067	.603	.661
ภายในกลุ่ม	44.009	395	0.111		
รวม	44.277	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.49 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.50 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ข้าราชการ	83	4.65	0.34	มากที่สุด
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	86	4.65	0.27	มากที่สุด
รับจ้างทั่วไป	66	4.64	0.31	มากที่สุด
ค้าขาย	87	4.57	0.37	มากที่สุด
เกษตรกรรวม	78	4.69	0.31	มากที่สุด
รวม	400	4.65	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 แสดงการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.629	4	0.157	1.459	.214
ภายในกลุ่ม	42.551	395	0.108		
รวม	43.180	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.52 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพ

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ข้าราชการ	83	4.66	0.35	มากที่สุด
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	86	4.68	0.34	มากที่สุด
รับจ้างทั่วไป	66	4.63	0.30	มากที่สุด
ค้าขาย	87	4.67	0.32	มากที่สุด
เกษตรกร	78	4.81	0.27	มากที่สุด
รวม	400	4.70	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.52 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกตามช่วงอายุมีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.53

ตารางที่ 4.53 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.468	4	0.367	3.533	.008*
ภายในกลุ่ม	41.027	395	0.104		
รวม	42.495	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ดังตารางที่ 4.54

ตารางที่ 4.54 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

อายุ	ข้าราชการ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	รับจ้างทั่วไป	ค้าขาย	เกษตรกรรวม
ข้าราชการ ($\bar{X} = 4.6$)	-	.988	.995	.997	.058
พนักงานรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.68$)		-	.908	1.000	.186
รับจ้างทั่วไป ($\bar{X} = 4.63$)			-	.953	.028*
ค้าขาย ($\bar{X} = 4.67$)				-	.126
เกษตรกรรวม ($\bar{X} = 4.81$)					-

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป แตกต่างกับมีอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร จังหวัดเลย

ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ เท่าที่มีการเขียนตอบดังนี้

ตารางที่ 4.55 แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ

ข้อ	ด้านบุคลิกภาพ	ความถี่
1.	ต้องเป็นคนใจกว้าง มีความอดทนอดกลั้น	23
2.	ยอมรับในเรื่องความเท่าเทียมของบุคคล ในเรื่อง โอกาสศักดิ์ศรี และ เกียรติภูมิของคน	20
3.	เคารพกติกาและกฎหมายของบ้านเมือง และยอมรับฟังความคิดเห็นของคน อื่น	14
4.	จัดให้มีโรงเรียนหรือค่ายพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร	13
5.	ให้มีหลักสูตรสำหรับนักเรียนทุกระดับในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ	8
	รวม	78

จากตารางที่ 4.55 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ ต้องเป็นคน
ใจกว้าง มีความอดทนอดกลั้น จำนวน 23 คน รองลงมาได้แก่ ยอมรับในเรื่องความเท่าเทียมของ
บุคคล ในเรื่องโอกาสศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของคน จำนวน 20 คน และน้อยที่สุด ให้มีหลักสูตร
สำหรับนักเรียนทุกระดับในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ จำนวน 8 คน

ตารางที่ 4.56 แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ

ข้อ	ด้านภาวะผู้นำ	ความถี่
1.	มีมนุษยสัมพันธ์สูง รู้จักคนมาก และทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี	21
2.	เคารพในสิทธิเสรีภาพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	17
3.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรออกพบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชน	12
4.	จัดอบรมให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องภาวะผู้นำ	10
	รวม	60

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ มีมนุษยสัมพันธ์สูง รู้จักคนมาก และทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี จำนวน 21 คน รองลงมาได้แก่ เคารพในสิทธิเสรีภาพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จำนวน 17 คน และน้อยที่สุด จัดอบรมให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องภาวะผู้นำ จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4.57 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน

ข้อ	ด้านทักษะการปฏิบัติงาน	ความถี่
1.	ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ	22
2.	มีการวางแผนการทำงาน และดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้	19
3.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรศึกษากฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ และปฏิบัติตามกฎหมาย	13
	รวม	54

จากตารางที่ 4.57 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงานที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ จำนวน 22 คน รองลงมาได้แก่ มีการวางแผนการทำงาน และดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้ จำนวน 19 คน และน้อยที่สุด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรศึกษากฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ และปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 13 คน

ตารางที่ 4.58 แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ข้อ	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ความถี่
1.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น	35
2.	มีการยกย่องเชิดชูเกียรติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่าง	29
3.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา	24
4.	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น	21
5.	ควรจัดทำโครงการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าค่ายธรรมะ	5
	รวม	114

จากตารางที่ 4.58 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น จำนวน 35 คน รองลงมา ได้แก่ มีการยกย่องเชิดชูเกียรติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่าง จำนวน 29 คน และน้อยที่สุด ควรจัดทำโครงการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าค่ายธรรมะ จำนวน 5 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนคติของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละอำเภอของจังหวัดเลย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test ในการวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยเซฟเฟ้ (Scheffe')

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดเลย สรุปการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 ส่วนเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 46.3 ส่วนใหญ่มีอายุ 18 - 30 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.5 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็น ร้อยละ 27.3 น้อยที่สุด คืออายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมา คือ การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 103 คน คิดเป็น ร้อยละ 25.7 น้อยที่สุด คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีจำนวนเพียง 58คน คิดเป็น ร้อยละ 14.5 ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 รองลงมา คือ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 น้อยที่สุด คืออาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งมีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5

5.1.2 ผลการศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน และด้านภาวะผู้นำ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านบุคลิกภาพ

- 1) ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด
- 2) ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3) ด้านทักษะการปฏิบัติงาน พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน

- 1) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน
- 3) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4) ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย

- 1) ด้านบุคลิกภาพ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ ต้องเป็นคน ใจกว้าง มีความ

อดทนอดกลั้น รongลงมา ได้แก่ ขอมรับในเรื่องความเท่าเทียมของบุคคล ในเรื่อง โอกาสศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของ และน้อยที่สุด ให้มีหลักสูตรสำหรับนักเรียนทุกระดับในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ

2) ด้านภาวะผู้นำ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ มีมนุษยสัมพันธ์สูง รู้จักคนมาก และทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี รongลงมา ได้แก่ เคารพในสิทธิเสรีภาพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และน้อยที่สุด จัดอบรมให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องภาวะผู้นำ

3) ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ รongลงมา ได้แก่ มีการวางแผนการทำงาน และดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้ และน้อยที่สุด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรศึกษากฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ และปฏิบัติตามกฎหมาย

4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ที่ประชาชนส่วนใหญ่มีข้อเสนอมากที่สุดคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น รongลงมา ได้แก่ มีการยกย่องเชิดชูเกียรติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่าง และน้อยที่สุด ควรจัดทำโครงการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าค่ายธรรมะ

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเลย มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ และขอเสนอประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

5.2.1 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเลย

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยไม่ใช้อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ กลิ่งชมแสง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีกลุ่มเป้าหมายเพียง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มเป้าหมายระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อปี มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะและบทบาท

ด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานสูงกว่าคุณลักษณะผู้นำ เพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการมีวิสัยทัศน์สามารถคาดการณ์และมองการณ์ไกล การมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้มีความกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของประชาชนและสังคม ผลการวิจัยยังพบว่า ความคาดหวังของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านอายุ อาชีพ และรายได้ มีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อาจจะเป็นเพราะมีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนา และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขลักษณะ จินดาอินทร์ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละอำเภอของจังหวัดกำแพงเพชรรวม 9 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 625 ตัวอย่าง สุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีปัจจัยด้านบุคคล คือ เพศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความพึงประสงค์ให้สมาชิกวุฒิสภามีจริยธรรมสูงสุดคือ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อันดับสองด้านบุคลิกภาพ คือมีความเป็นนักประชาธิปไตยใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น อันดับสาม ด้านทักษะการปฏิบัติงานคือมีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนาและเกิดประโยชน์ต่อตนและประเทศชาติ อันดับสุดท้ายด้านภาวะผู้นำ คือเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านบุคลิกภาพ อาจจะเป็นเพราะการมีสติจะ พุดจริง ทำจริง และมีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักวิจัยสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในอนาคตตามทัศนคติของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยรวมจำนวนทั้งสิ้น 2,000 ตัวอย่าง ทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบว่าบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่

ประชาชนทราบและเห็นด้วยมากที่สุดคือบทบาทการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนชาวไทยและคาดหวังให้สมาชิกวุฒิสภาประพฤตินเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักการเมืองและประชาชน โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลและสิ่งผิดกฎหมาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1) ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะมีความมั่นคงในความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ **น้ำฝน สุวรรณเขษม** ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร ที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระยะเวลาในการรับราชการ 1-5 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000-10,000 บาท พนักงาน เทศบาลจังหวัดสมุทรสาครมีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความมั่นคงในความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผลอาจจะเป็นเพราะการแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ และเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **น้ำฝน สุวรรณเขษม** ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระยะเวลาในการรับราชการ 1-5 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000-10,000 บาท พนักงาน เทศบาลจังหวัดสมุทรสาครมีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 3 ด้านคือด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีสัจจะ พุคจริง ทำจริง และมีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น อาจจะเป็นเพราะท้องถิ่นมีอาณาเขตกว้างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงไม่สามารถเข้าไปได้ทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมศักดิ์ เกตุวงศ์** ได้ศึกษา

เรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมืองของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบ ความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน และ 3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เขตพระนคร จำนวน 381 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมืองโดยรวมมีความคาดหวังมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทัศนคติเชิงจริยธรรมและด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรู้เชิงจริยธรรมและด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสามารถรอบใจเพื่อนร่วมงานและสร้างผลงานที่มีมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ กลิ่งชมแสง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีกลุ่มเป้าหมายเพียง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มเป้าหมายระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อปี มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานสูงกว่าคุณลักษณะผู้นำ เพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการมีวิสัยทัศน์สามารถคาดการณ์และมองการณ์ไกล การมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้มีความกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของประชาชนและสังคม ผลการวิจัยยังพบว่า ความคาดหวังของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านอายุ อาชีพ และรายได้ มีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสามารถรอบใจเพื่อนร่วมงานและสร้างผลงานที่มีมาตรฐานอาจจะเป็นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความมั่นใจในตนเองสูง และเป็นตัวของตัวเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ

กลิ้งชมแสง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีกลุ่มเป้าหมายเพียง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มเป้าหมายระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อปี มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานสูงกว่าคุณลักษณะผู้นำ เพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการมีวิสัยทัศน์สามารถคาดการณ์และมองการณ์ไกล การมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้มีความกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของประชาชนและสังคม ผลการวิจัยยังพบว่า ความคาดหวังของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านอายุ อาชีพ และรายได้ มีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ อาจจะเป็นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเวลาดลงพื้นที่น้อยประชาชนจึงไม่เห็นว่ามีคุณธรรมมากหรือน้อยและไม่เห็นออกมาปราศรัยกับประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ เกตุวงศ์ ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบ ความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน และ 3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เขตพระนคร จำนวน 381 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมือง โดยรวมมีความคาดหวังมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทัศนคติเชิงจริยธรรมและด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรู้เชิงจริยธรรมและด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ด้านทักษะการปฏิบัติงาน พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุดอาจจะเป็นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิด

การพัฒนา และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ กลิ่งชมแสง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีกลุ่มเป้าหมายเพียง จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มเป้าหมายระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อปี มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะและบทบาท ด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานสูงกว่า คุณลักษณะผู้นำ เพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการมีวิสัยทัศน์สามารถคาดการณ์และมอง การณ์ไกล การมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้มีความกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของประชาชนและ สังคม ผลการวิจัยยังพบว่า ความคาดหวังของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทด้าน การบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำแนกตามสถานภาพ ส่วนบุคคล ด้านอายุ อาชีพ และรายได้ มีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

เมื่อเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความสามารถที่จะ ดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนา และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ อาจจะเป็นเพราะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญทางการเมือง การปกครอง ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงประเพณีท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นำฝน สุวรรณเชษฐ ได้ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึง ประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึง ประสงค์จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญา ตรี มีระยะเวลาในการรับราชการ 1-5 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000-10,000 บาท พนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาครมีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 3 ด้านคือด้านคุณลักษณะ ส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด พนักงาน เทศบาลที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์โดย ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ที่มีระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการรับราชการ และรายได้ต่อ เดือนแตกต่างกัน มีทัศนคติแตกต่างกัน

พนักงานเทศบาลได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับนักรการเมืองที่พึงประสงค์ที่สำคัญคือ นักรการเมืองควรเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีความละเอียดในการทำ ความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ควรมีอุดมการณ์ ยึดถือประโยชน์ของ ประเทศชาติเป็นหลัก ไม่หาผลประโยชน์จากงบประมาณของแผ่นดิน และควรเป็นบุคคลที่มีภาวะ ความเป็นผู้นำ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ ใจกว้าง กล้าตัดสินใจ

ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน อาจจะเป็น เพราะประชาชนไม่รับรู้ถึงแผนปฏิบัติการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรวางแผนการดำเนินการไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ เกตุวงศ์ ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อจริยธรรม ของนักรการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษา ความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักรการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบ ความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักรการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน และ 3. เพื่อรวบรวม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อจริยธรรมของนักรการเมือง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน พื้นที่เขตพระนคร จำนวน 381 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของ นักรการเมืองโดยรวมมีความคาดหวังมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมเชิง จริยธรรมมีค่าน้อยที่สุด รองลงมา คือ ด้านทัศนคติเชิงจริยธรรมและด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรู้เชิงจริยธรรมและด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับ มากที่สุด อาจจะเป็นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ใช่อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นำฝน สุวรรณเชษฐ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักรการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงาน เทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักรการเมืองที่พึงประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงาน เทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักรการเมืองที่พึงประสงค์จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักรการเมืองที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระยะเวลาในการรับราชการ 1-5 ปี มีรายได้ เฉลี่ยต่อเดือน 7,000-10,000 บาท พนักงาน เทศบาลจังหวัดสมุทรสาครมีทัศนคติต่อนักรการเมืองที่

พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 3 ด้านคือด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ใช้อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ใ้ตน อาจจะเป็นเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความรับผิดชอบและรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน สุวรรณเชษฐ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระยะเวลาในการรับราชการ 1-5 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000-10,000 บาท พนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครมีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 3 ด้านคือด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม อาจจะเป็นเพราะเมื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วไม่มีเวลาว่างสำหรับประชาชนจึงทำให้ไม่มีเวลาร่วมงานประเพณีสำคัญได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ เกตุวงศ์ ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบ ความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน และ 3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมืองเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เขตพระนคร จำนวน 381 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมือง โดยรวมมีความคาดหวังมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทัศนคติเชิงจริยธรรมและด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรู้เชิงจริยธรรมและด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ตามทัศนะของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่าประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน เห็นว่ามีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน สุวรรณเชษฐ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระยะเวลาในการรับราชการ 1-5 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000-10,000 บาท พนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครมีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 3 ด้านคือด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด พนักงานเทศบาลที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่าประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน เห็นว่ามีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ กลิ่งชมแสง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มีกลุ่มเป้าหมายเพียง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี กลุ่มเป้าหมายระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อปี มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานสูงกว่าคุณลักษณะผู้นำ เพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการมีวิสัยทัศน์สามารถคาดการณ์และมองการณ์ไกล การมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็น

ผู้มีความกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของประชาชนและสังคม ผลการวิจัยยังพบว่า ความคาดหวังของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทด้านการบริหารของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านอายุ อาชีพ และรายได้ มีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน เห็นว่ามีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้าฝน สุวรรณเชษฐ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์ จำแนกตามตัวแปรอิสระ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักการเมืองที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระยะเวลาในการรับราชการ 1-5 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000-10,000 บาท พนักงาน เทศบาลจังหวัดสมุทรสาครมีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์โดยรวมทั้ง 3 ด้านคือด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด พนักงานเทศบาลที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อนักการเมืองที่พึงประสงค์โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

4) จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่าประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน เห็นว่ามีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ เกตุวงศ์ ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบ ความคาดหวังที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง ของประชาชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน

และ 3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เขตพระนคร จำนวน 381 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมืองโดยรวมมีความคาดหวังมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทัศนคติเชิงจริยธรรมและด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกันมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมืองทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมืองทุกด้านไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคาดหวังต่อจริยธรรมของนักการเมือง ด้านความรู้เชิงจริยธรรม และด้านการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านทัศนคติเชิงจริยธรรม และด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผลโดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านบุคลิกภาพ ตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด ควรรักษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยไว้ให้คงอยู่ต่อไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีสติจะ พุดจริง ทำจริง และมีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสมควรได้รับการพัฒนาในด้านอื่นๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านภาวะผู้นำ ตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด ควรรักษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยไว้ให้คงอยู่ต่อไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นผู้มีคุณธรรม และมีความรู้ความสามารถ ซึ่งสมควรได้รับการพัฒนาในด้านอื่นๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด ควรรักษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยไว้ให้คงอยู่ต่อไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน ซึ่งสมควรได้รับการพัฒนาในด้านอื่นๆให้ดีขึ้นกว่าเดิม

4) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย อยู่ในระดับมากที่สุด ควรรักษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยไว้ให้คงอยู่ต่อไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเชื่อมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามซึ่งสมควรได้รับการพัฒนาในด้านอื่นๆให้ดีขึ้นกว่าเดิม

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านบุคลิกภาพ ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้เจาะลึกปัญหาที่แท้จริงของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาขององค์กรปกครองท้องถิ่นตามทัศนะของประชาชน ในมิติต่างๆ

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดรองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำ ดังนั้น ควรทำการศึกษาวิจัยในลักษณะของการวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนาเรื่องภาวะผู้นำ ของนักการเมือง

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

กรมพล ท่องธรรมชาติ. การเมืองและประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจสำนักพิมพ์, 2519.

การปกครอง, กรม. คู่มือวิทยากรแกนนำระดับจังหวัด อำเภอ และอาสาสมัครต้นแบบประชาธิปไตย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน, 2552.

กิติ ตั๊กคานนท์. เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร : เศรษฐกรพิมพ์, 2531.

คุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน, สำนักงาน. คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2544.

จรรยา สุภาพ. ระบบการเมืองเปรียบเทียบ ประชาธิปไตย : เผด็จการ และหลักวิเคราะห์การเมืองแผนใหม่. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, 2533.

_____. หลักการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

_____. หลักเศรษฐศาสตร์ ฉบับพิศดาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. ผู้นำการเมือง : แนวทางวิเคราะห์และกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัชรินทร์การพิมพ์, 2537.

พรนพ นุกกะพันธุ์. ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพมหานคร : จามจูรีโปรดักท์, 2544.

พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. สังคมวิทยาการเมือง. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานา, 2545.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภา, 2542.

_____. การเผยแพร่รัฐธรรมนูญและพัฒนาวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน, 2545.

สกายบุ๊กส์ จำกัด, บริษัท. รัฐธรรมนูญและพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ 2550. ปทุมธานี : บริษัทพี เอ็น เค แอนด์ สกายพริ้นติ้ง จำกัด, 2551.

สุขุม นวลสกุล. ประชาธิปไตย THAI-THAI. กรุงเทพมหานคร : เอื้ออาทร, 2540. หน้า 14.

สุภาพ ปริญญเสวี ประชา กัลป์ยาณชาติ และเสนีย์ สุวิทวัส. รัฐศาสตร์ว่าด้วยพื้นฐานการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร, 2533.

หยุด แสงอุทัย. บนเส้นทางประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : เซ็นจูรี่, 2535.

2. บทความในวารสาร

ดวงเดือน พันธุนาวิน. “การพัฒนาจิตใจของข้าราชการ”. วารสารข้าราชการ. ปีที่ 40 ฉบับที่ 1 มกราคม-กุมภาพันธ์ 2541 : 7.

3. รายงานการวิจัย

ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อุรุยา. “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สำนักวิจัย. “บทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในอนาคตตามทัศนะของประชาชน”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2543.

4. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

เกศรา สุขสว่าง. “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะพฤติกรรมการบริหารของคณบดีกับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน”. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณวิบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2540.

ฉวีวรรณ กลิ่งชมแสง. “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดยโสธร”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

ไตรรงค์ แก้วมัน. “ความคาดหวังของประชาชนต่อคุณภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

น้ำฝน สุวรรณเชษฐ. “นักการเมืองที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาพนักงานเทศบาล จังหวัดสมุทรสาคร”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

สมศักดิ์ เกตุวงศ์. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

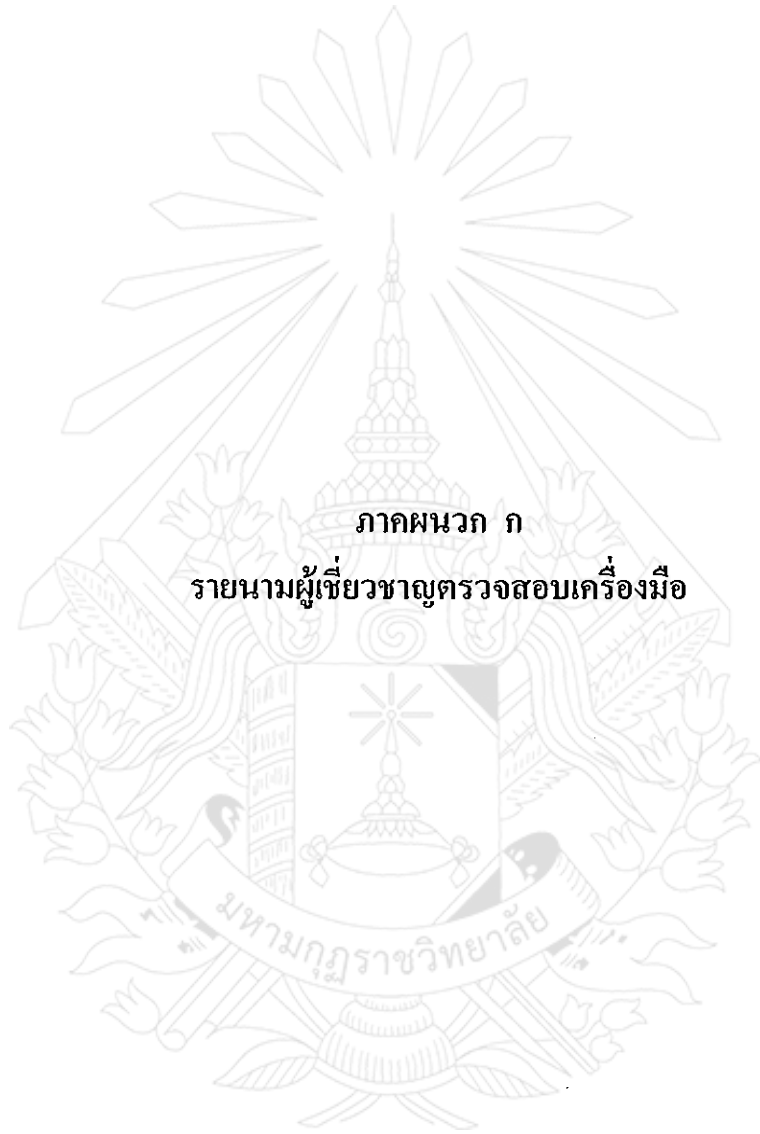
สุขลักษณ์ จินดาอินทร์. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภา”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.

5. เอกสารอื่นที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย. จังหวัดเลย. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2552. (อค์สำเนา).

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร. รพีพร ธงทอง

การศึกษา   ปริญญาเอก สาขาวิชาสังคมศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน   อาจารย์พิเศษประจำ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2. นายสมพ พุระโณ

การศึกษา   ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์)
ตำแหน่งปัจจุบัน   อาจารย์พิเศษ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3. นายคณิศร ซาพา

การศึกษา   ปริญญาโท ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์การปกครอง)
ตำแหน่งปัจจุบัน   หัวหน้างานจัดการเลือกตั้ง
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดเลย

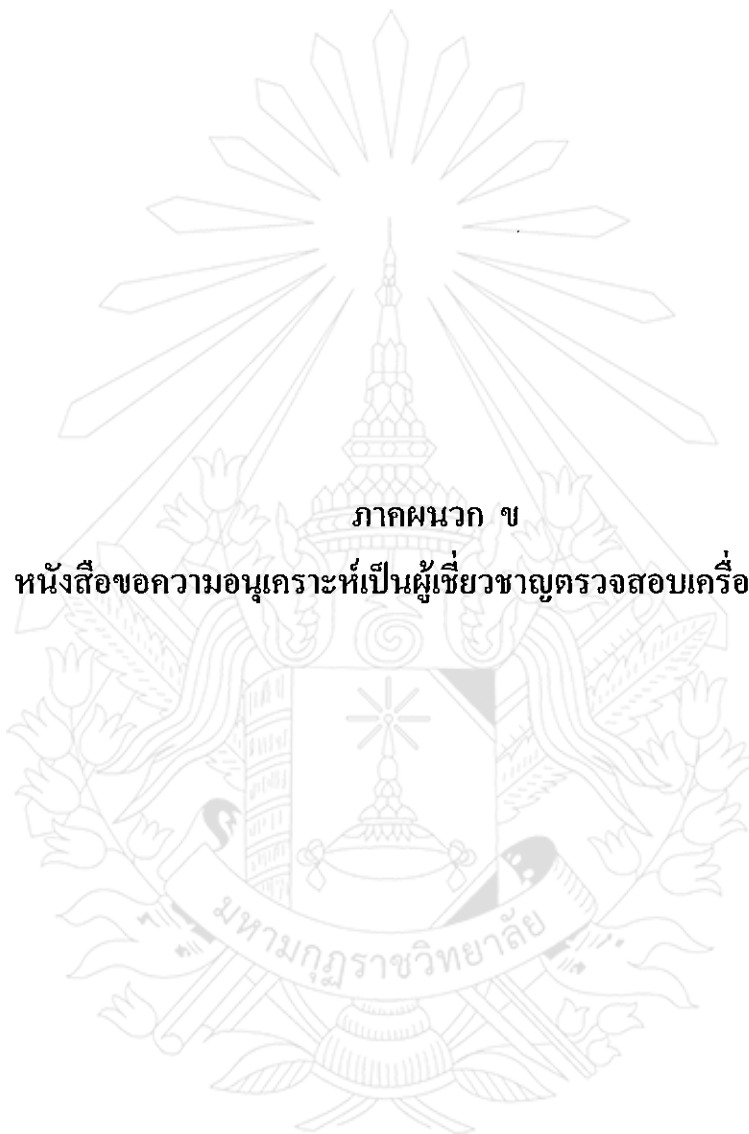
4. นายวิชัย เทียงจิต

การศึกษา   รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์การปกครอง)
ตำแหน่งปัจจุบัน   นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลหนองหิน

5. นายวสุ แก้วคุณ

การศึกษา   รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครองท้องถิ่น)
ตำแหน่งปัจจุบัน   นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลตำบลหนองหิน

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๐ ๖๑๖

ที่ ศร ๖๐๑๖ (๒.๒) / ว ๐๕๕ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน ดร. รพีพร ธงทอง

ด้วย จำสืบทารวจชัยรัตน์ หงษ์ทอง นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยมี ผศ. (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ พระครูปริยัติสังข์ญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้มหาวิทยาลัยฯ ได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และ โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับ ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุเมธ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๐ ๖๑๖

ที่ ศธ ๖๐๑๖ (๒.๒) / ว ๐๕๕ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน นายสมพบ อุประโคน

ด้วย จำสืบทำรวจชัยรัตน์ หงษ์ทอง นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยมี ผศ. (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ พระครูปริยัติสังจญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้มหาวิทยาลัยฯ ได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และ โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๐ ๖๑๖

ที่ ศร ๖๐๑๖ (๒.๒) / ว ๐๕๕ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน นายคณิตสร ซาพา

ด้วย จำสืบทารวจชัยรัตน์ หงษ์ทอง นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยมี ผศ. (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ พระครูปริยัติสังญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้มหาวิทยาลัยฯ ได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และ โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร.๐-๔๒๘๑-๔๐ ๖๑๖

ที่ ศร ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๐๕๕ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน นายวิชัย เทียงจิต

ด้วย จำสืบทำรวจชัยรัตน์ หงษ์ทอง นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยมี ผศ. (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ พระครูปริยัติสังจญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวม ข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบ สอบถาม ทั้งนี้มหาวิทยาลัยฯ ได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และโครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร.๐-๔๒๘๑-๔๐ ๖๑๖

ที่ ศร ๖๐๑๖ (๒.๒) / ๖๐๕๕ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน นายวสุ แก้วคุณ

ด้วย จำตีบตำรวจชัยรัตน์ หงษ์ทอง นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย โดยมี ผศ. (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ พระครูปริยัติสังฆญาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้มหาวิทยาลัยฯ ได้แนบแบบสอบถาม ๑ ชุด และโครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด มาพร้อมแล้ว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

มหาจุฬาราชวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามที่คณะของประชาชนจังหวัดเลยโดยนักศึกษานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพมหานคร สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ และไม่มีผลเสียดต่อกับนักเรียน แต่จะนำไปวิเคราะห์ เพื่อนำผลการวิจัยไปแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเลย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณในความร่วมมืออันดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

จำสืบทารวจชรัตน์ หงษ์ทอง

นักศึกษานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพมหานคร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

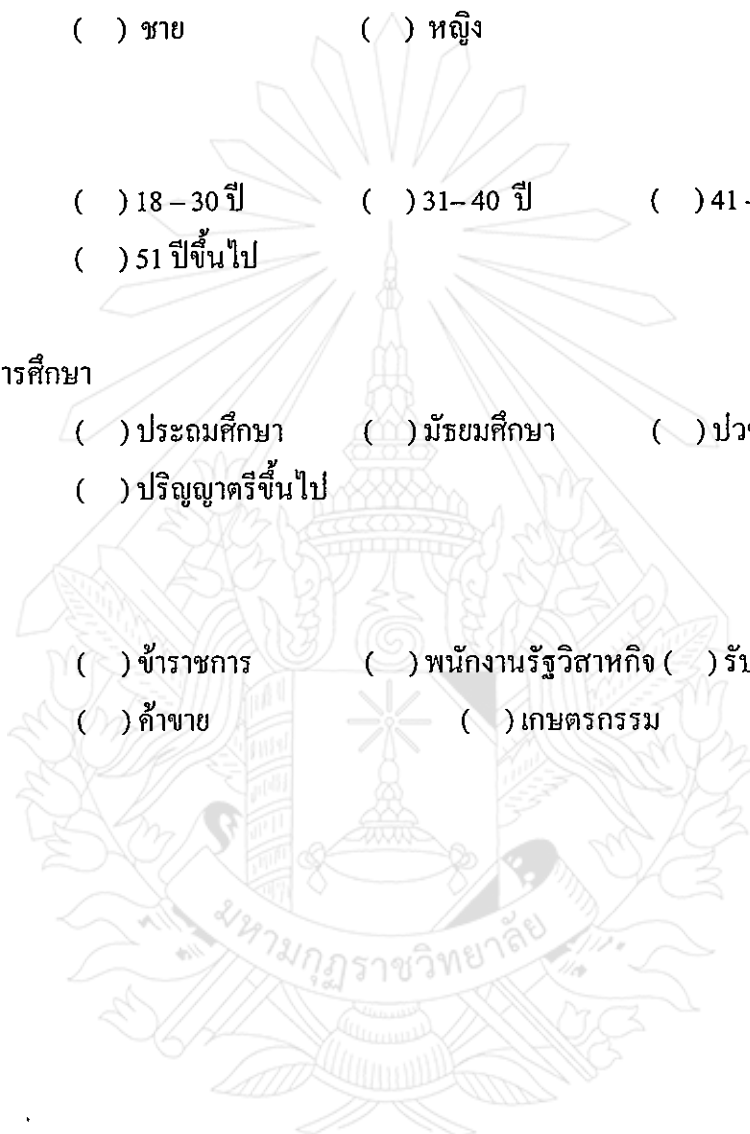
( ) 18-30 ปี ( ) 31-40 ปี ( ) 41-50 ปี
( ) 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา ( ) ปวช./อนุปริญญา
( ) ปริญญาตรีขึ้นไป

4. อาชีพ

( ) ข้าราชการ ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ ( ) รับจ้างทั่วไป
( ) ค้าขาย ( ) เกษตรกรรม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คำชี้แจง ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอให้ท่านพิจารณาว่า คุณลักษณะดังต่อไปนี้มีความเหมาะสมที่จะเป็นคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของท่านมากน้อยเพียงใด เมื่อท่านพิจารณาแล้วขอให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน โดยมีระดับที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีความพึงประสงค์ระดับมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความพึงประสงค์ระดับมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความพึงประสงค์ระดับปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความพึงประสงค์ระดับน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความพึงประสงค์ระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับทัศนะ				
		5	4	3	2	1
ด้านบุคลิกภาพ						
1.	มีความสุภาพ อ่อนโยน					
2.	มีความมั่นคงในความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล					
3.	การแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ และเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ					
4.	มีสัจจะ พูดจริง ทำจริง					
5.	มีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น					
6.	มีศิลปะในการพูด					
7.	มีความกระตือรือร้นและความคิดสร้างสรรค์					
ด้านภาวะผู้นำ						
1.	มีความมั่นใจในตนเองสูง และเป็นตัวของตัวเอง					
2.	มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ					
3.	เป็นผู้มีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถ					
4.	มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นหลากหลายอาชีพ					
5.	มีความสามารถทำงานร่วมกับคนอื่น ได้ทุกระดับ					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับทักษะ				
		5	4	3	2	1
6.	มีความสามารถในการจูงใจเพื่อนร่วมงานให้มีความคิดเห็นคล้ายตามตนด้วยเหตุผล ด้วยความเต็มใจ					
7.	มีความสามารถรองใจเพื่อนร่วมงานและสร้างผลงานที่มีมาตรฐาน					
ด้านทักษะการปฏิบัติงาน						
1.	มีความเข้าใจในระบบการปฏิบัติงานตามระเบียบราชการ					
2.	มีความเป็นนักประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น					
3.	มีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญทางการเมือง การปกครองศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงประเพณีท้องถิ่น					
4.	มีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนา และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ					
5.	มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน					
6.	มีความสามารถในการนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน					
7.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ตนเองปฏิบัติงานเป็นอย่างดี					
ด้านคุณธรรมจริยธรรม						
1.	มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน					
2.	มีความยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม					
3.	ไม่ใช้อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน					
4.	ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข					
5.	เป็นผู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรมและมีหลักธรรมในการดำรงตนให้เป็นพลเมืองที่ดี					
6.	มีความรับผิดชอบและรักษาสัตย์สุจริตให้ไว้กับประชาชน					
7.	เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ ยกย่องให้เป็นตัวอย่างที่ดี					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. ด้านบุคลิกภาพ

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

2. ด้านภาวะผู้นำ

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

3. ด้านทักษะการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม

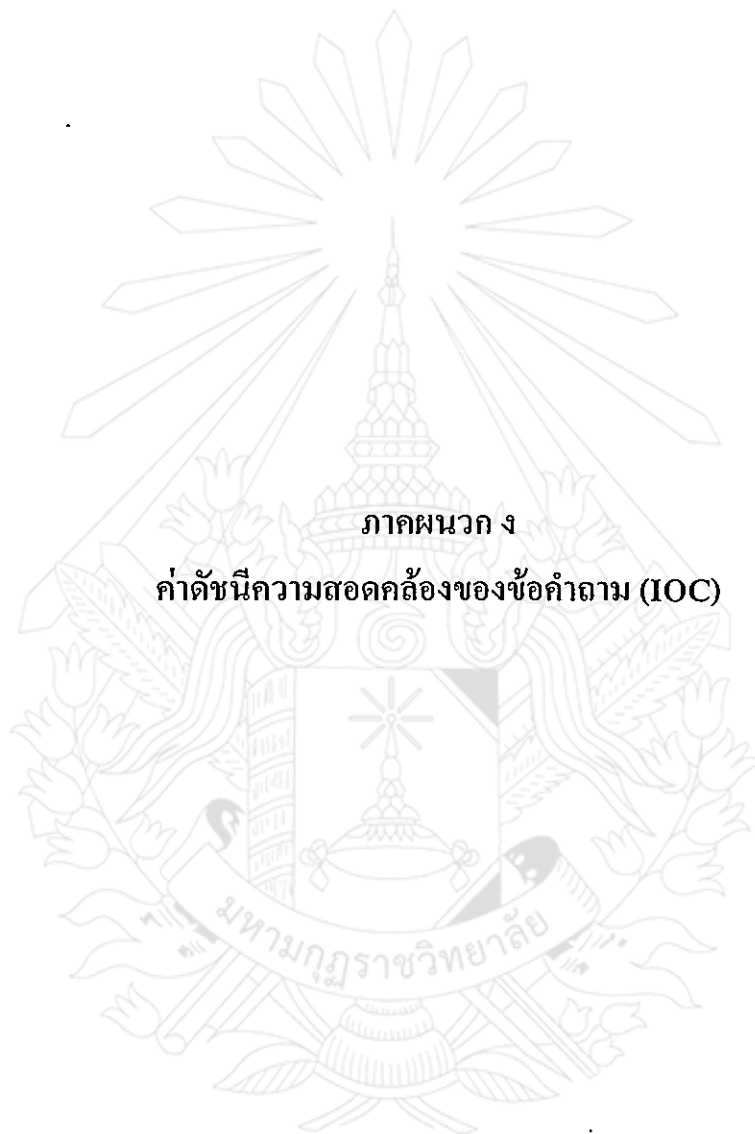
ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญโดยการหาค่า IOC

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย

ข้อที่	รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	หมายเหตุ
		1	2	3	4	5		
ด้านบุคลิกภาพ								
1.	มีความสุขภาพ อ่อนโยน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.	มีความมั่นคงในความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.	การแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ และเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4.	มีสัจจะ พูดจริง ทำจริง	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
5.	มีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6.	มีศิลปะในการพูด	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7.	มีความกระตือรือร้นและความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านภาวะผู้นำ								
1.	มีความมั่นใจในตนเองสูง และเป็นตัวของตัวเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.	มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.	เป็นผู้มีคุณธรรมและมีความรู้ความสามารถ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4.	มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นหลากหลายอาชีพ	+1	+1	+1	+1	0	1	ใช้ได้
5.	มีความสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ทุกระดับ	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
6.	มีความสามารถในการจูงใจเพื่อนร่วมงานให้มีความคิดเห็นคล้อยตามตนด้วยเหตุผล ด้วยความเต็มใจ	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
7.	มีความสามารถครองใจเพื่อนร่วมงานและสร้างผลงานที่มีมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	หมายเหตุ
		1	2	3	4	5		
ด้านทักษะการปฏิบัติงาน								
1.	มีความเข้าใจในระบบการปฏิบัติงานตามระเบียบราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.	มีความเป็นนักประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
3.	มีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญทางการเมือง การปกครองศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงประเพณีท้องถิ่น	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
4.	มีความสามารถที่จะดำเนินงานที่ทำให้เกิดการพัฒนา และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5.	มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้น ตอน	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
6.	มีความสามารถในการนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ตนเองปฏิบัติงานเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
ด้านคุณธรรมจริยธรรม								
1.	มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.	มีความยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.	ไม่ใช้อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
4.	ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5.	เป็นผู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรมและมีหลักธรรมในการดำรงตนให้เป็นพลเมืองที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6.	รักษาคำพูดและสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7.	เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ ยกย่องให้เป็นตัวอย่างที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
คำอำนาจจำแนกแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1.	0.34	15.	0.54
2.	0.68	16.	0.38
3.	0.43	17.	0.40
4.	0.50	18.	0.49
5.	0.28	19.	0.54
6.	0.70	20.	0.47
7.	0.48	21.	0.48
8.	0.51	22.	0.58
9.	0.66	23.	0.32
10.	0.45	24.	0.43
11.	0.43	25.	0.35
12.	0.56	26.	0.56
13.	0.66	27.	0.31
14.	0.50		

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล : จำสิปตำรวจชัยรัตน์ หงษ์ทอง
 วัน เดือน ปี เกิด : 15 กันยายน 2515
 ที่อยู่ปัจจุบัน : 399 หมู่ 5 ตำบลหนองหิน อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย 42190

การศึกษา

พ.ศ. 2550 : ปริญญาตรี ศาสนศาสตรบัณฑิต
 รัฐศาสตร์การปกครอง
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน

พ.ศ. 2539-2546 : ผู้บังคับหมู่ป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจ
 อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
 พ.ศ. 2546-ปัจจุบัน : ผู้บังคับหมู่จราจร สถานีตำรวจ หนองหิน
 จังหวัดเลย